Primorske NOVICE

KOPER – NOVA GORICA, 2. APRILA 1966
ŠT. 15. — LETO IV. — IZVOD 50 N. PAR — 50 STARIH DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI

VI. KONGRES SZDL SLOVENIJE

Za uveljavitev človeka — gospodarja razmer in sadov dela

Odprte jugoslovanske meje so najbolj viden dokaz praktičnega ostvarjanja politike aktivnega miroljubnega sožitja. — Narodne manjšine so most sodelovanja med narodi in državami. — Odpraviti vse ovire za večjo neposredno in normalno povezovanje s svetom.

Delegati in gosti VI. kongresa SZDL Slovenije, ki so na tridnevnem zasedanju v Ljubljani temeljito in zelo pogumno izmenjali mnenja o vseh vprašanjih, ki zadevajo našega delovnega človeka in vso našo slovensko in jugoslovansko skupnost, so sprejeli zaključno resolucijo, v kateri je poudarjeno, da so se delovni ljudje Slovenije odločili za nadaljnjo krepitev sistema samoupravljanja.

»Šesti kongres,« je poudarila v uvodni besedi predsednica glavnega odbora Vida Tomšičeva, »zaseda v času, ko se sile miru in socializma zmagovito uveljavljajo v svetovnem merilu.« Vendar je ta čas tudi poln nevarnosti, kajti mednarodne reakcionarne sile imperializma poskušajo ohraniti prednosti, ki jim jih daje izkoriščanje drugih.

Pri nas pa smo prav v tem času z družbeno reformo napravili nov revolucionarni korak naprej in sprožili spremembe v vseh smereh družbenega življenja. Dejala je, da so neogibni pogoji za sodelovanje vseh delovnih ljudi demokratično razpravljanje, sklepanje in disciplina pri izvajanju sklepov. Človek ima pravico upravljati in vplivati na družbene zadeve. Gre za stalno smer in pot naše revolucije, in sicer za uveljavljanje človeka kot gospodarja razmer in sadov lastnega dela.

Glavno delo kongresa je potekalo v osmih komisijah, v katerih so z vseh vidikov plodno obravnavali in potem sprejeli posebne resolucije komisij o vlogi komune, o aktualnih političnih vprašanjih v gospodarstvu, o znanosti in raziskovalnem delu, o izobraževanju in vzgoji, o kulturni dejavnosti, o zdravstvu in socialnem varstvu, o organizacijsko-političnem razvoju SZDL in o mednarodnih odnosih.

V vseh komisijah so v razprave obširno posegali tudi delegati primorskih občin. Prikazali so odkrito položaj, kakršen je, posebno po uveljavitvi družbene reforme. Mnogi delegati so se zavzeli za tesnejše medobčinsko sodelovanje na vseh področjih. Za hitrejši razvoj občin, zlasti pasivnih, naj bi v prihodnje pomagale tudi bogatejše občine z vlaganjem svojih kapitalov, kajti subvencije in dotacije ne morejo reševati gospodarstva v neki komuni. Vnovič so poudarili potrebo po uvozu drobne kmetijske mehanizacije, ki bi našim kmetovalcem omogočila sodobnejšo obdelavo in kooperacijo z zadrugami in posestvi.

Še na nobenem kongresu doslej pa niso tako temeljito obravnavali vprašanj mednarodnih odnosov kot na sedanjem. Dejstvo je namreč, da je Jugoslavija odprta socialistična skupnost, Slovenija pa je v imenu vseh narodov Jugoslavije prevzela odprto mejo proti Italiji in Avstriji. Številni govorniki so poudarili, da so odprte meje najbolj viden dokaz praktičnega ostvarjanja politike aktivnega miroljubnega sožitja. Narodne manjšine z obeh strani meje pa so most sodelovanja med narodi in državami. Vendar pa so še ovire, ki jih je potrebno odpraviti, da bi se še bolj neposredno in normalno povezovali s svetom.

Predsednik kongresne komisije za mednarodne odnose Mitja Ribičič je obrazložil širši pomen odpiranja Jugoslavije zunanjemu svetu. Dejal je, da je odprta meja z Italijo in Avstrijo ne samo za Slovenijo, temveč za vso Ju-

(Nadaljevanje na 2. strani)

POTNIŠKI PROMET MED TRSTOM IN SLOVENIJO

V prvih treh mesecih letošnjega leta so našteli na mejnih blokih med tržaškim področjem in Slovenijo 1,992.314 vseh prehodov, okoli 150 tisoč več, kakor v istih mesecih leta 1965. Pri tem so se za trikrat povečali prehodi s potnimi listi, ki so dosegli število 695.798; od tega je bilo italijanskih 541.769, jugoslovanskih 123.100, ostale pa so opravili državljani drugih držav. S propustnicami je prekoračilo mejo v obeh smereh 1,297.716 ljudi; italijanskih državljanov 900.413, jugoslovanskih 397.303. Na Škofijah je znašal celotni promet s propustnicami 846.300; pri Fernetičih 277.000, Krvavem potoku 57.400, Lipici 38.000, v Jernejskem zalivu 14.000 prehodov; ostalo drugod. Tak je bil promet v zimskih mesecih in v času, ko je bila viza z Italijo komaj odpravljena, zato je pričakovati, da se bo v prihodnjih mesecih, in zlasti v turistični sezoni, povečal še za nekaj sto tisoč prehodov.

Na sliki: posnetek na bloku v Fernetičih pretekli teden.

KAKŠEN NAJ BO SREDNJEROČNI PLAN

Planiranje gospodarskega razvoja določene družbeno politične skupnosti ne gre več po starem — to je več kakor jasno. Ni pa še marsikaj jasnega o tem, kakšno naj bo planiranje v procesu sproščanja tržnih zakonitosti, zlasti zaradi tega ne, ker je pač težko predvidevati, kako naglo bo šel ta proces. Vendarle pa so dosedanje razprave v okviru republike in zveze že približno pokazale, kakšni naj bi bili bodoči programi gospodarskega in družbenega razvoja. Predvsem velja poudariti, da izgubljajo direktivni značaj, ki so ga do nedavna ohranili, čeprav je bil že znanaj preživet, ter da namesto zbirnikov številk in napotkov delovnim skupnostim, morajo dobiti v njih mesto analize predvidevanj in možnosti.

V novogoriški občini so se lotili že pred časom izdelovanja osnovnih tez za srednjeročni načrt. Pri tem jih je vodila misel, da letnega plana ne kaže spreminjati, ker zajema za tako majhen gospodarski prostor vse prekratko obdobje. Prav tako so stali na stališču, da je treba glede na specifičen položaj novogoriške občine posvetiti osrednjo skrb terciarnim dejavnostim, medtem ko bi gospodarstvu v ožjem pomenu besede določili manj prostora. Komisija za družbeno ekonomska vprašanja pri občinskem komiteju ZK, ki je pred dnevi obravnavala osnovne postavke zamisli o srednjeročnem načrtu, je v glavnem pritrdila zamislim ekonomistov pri občinski skupščini. Vendarle pa so njeni člani v razpravi poudarili, da osnovnih gospodarskih gibanj le ne gre podcenjevati pri izdelavi dolgoročnejšega načrta. Od njih bo namreč v marsičem odvisno tudi hitrejše ali počasnejše razvijanje ostalih dejavnosti.

Osnovna misel v razpravi je bila, da je treba z izdelavo osnovnega koncepta pohiteti. Ta naj bi služil kot osnova za nadaljnje razprave v okviru družbenih in strokovnih organov. Tako bi se ob njih izpopolnjeval koncept, ki bi ga potem strokovnjaki izpopolnjevali.

To kar je do sedaj jasnega, lahko strnemo v ugotovitev, da bo srednjeročni program razvoja občine temeljil predvsem na doseženem gospodarskem potencialu komune, ki zahteva večje napore za ureditev dopolnilnih dejavnosti in družbenih služb ter da bo tretiral občine kot družbeno in gospodarsko odprto skupnost.

ZA DOBRO KMETIJSKO MEHANIZACIJO

ZNIŽANA CARINA

Na številne vloge občinskih skupščin in tudi posameznih občanov in poslancev je sekretar za finance Kiro Gligorov na zasedanju zveznega gospodarskega zbora 31. marca povedal, da se je carinska tarifa za uvoz drobne kmetijske mehanizacije znižala za nekaj več kot 30 %. Tako bo treba zdaj plačati za uvoz posameznih vrst drobne kmetijske mehanizacije 12 oz. 15 %, namesto dosedanjih 20 oz. 25 %. Glede prometnega davka je poudaril, da ni mogoče napraviti nikakršnih izjem za te stroje, ki so prvenstveno namenjeni hribovitim predelom.

Na vprašanje poslanke Majde Škerbic, kaj je storila Kmetijska banka za pospešitev domače proizvodnje drobne mehanizacije in kaj za zagotovitev kreditov za nakup takšne drobne mehanizacije, je tovariš Kiro Gligorov dejal, da ima zdaj naša industrija več možnosti, da se usmeri k potrebam kmetov, ki vedno bolj iščejo ustrezno mehanizacijo za majhna kmetijska posestva. Povedal je tudi, da bo v kratkem v zvezni gospodarski zbornici razgovor z domačimi delovnimi organizacijami o proizvodnji tovrstne kmetijske mehanizacije. Nadalje je rekel, da tudi Kmetijska banka skupaj z ustreznimi organi proučuje nove možnosti kreditiranja vasi in seveda tudi za nakup drobne kmetijske mehanizacije. Konkretne predpise o tem je mogoče pričakovati v najkrajšem času.

Intereuropa in Luka Koper ogroženi

Zaradi novega predpisa o osni obremenitvi tovornjakov

Omejitve republiškega cestnega inšpektorata v cestnem tovornem prometu so hudo prizadele tudi koprsko transportno in špedicijsko podjetje »Intereuropo«, eno največjih in najpomembnejših v naši državi. Podjetje opravlja velik del svojega posla v mednarodnem prometu po Evropi in Bližnjem vzhodu. Njen sedanji vozni park, vreden več milijard dinarjev, je sestavljen iz nosilnosti posameznih vozil po dosedanji praksi in mednarodnih merilih. Če bi obveljale sedanje omejitve, bi bilo treba večino teh vozil izločiti in nabaviti nova, kar je spričo stroškov, ki bi s tem nastali, popolnoma nemogoče. Ker pa se omejitve nanašajo le na Slovenijo, čez katero gre večina prometa, je promet s tem paraliziran, postal je nerentabilen in ogroža celo obstoj »Intereurope«.

Republiški cestni inšpektorat je sprejel svoje odločitve, ne da bi se bil prej pogovoril s prizadetimi podjetji in ne da bi bil proučil škodljive gospodarske posledice. »Intereuropa« je že sama predlagala omejitve obremenitve vozil, vendar bi se moralo to zgoditi postopoma, vzporedno z izločanjem dosluženih starih tovornjakov in z dobavami novih. Sedanji postopek je spet kampanjski, kakor je bilo pri nas že nešteto krat v najrazličnejših primerih.

»Intereuropa« razume težak položaj cest v Sloveniji in škodo, ki jo povzročajo težka vozila, strinja se tudi s potrebo omejitve osnega pritiska, vendar bi se morali organi republiškega prometnega inšpektorata držati predpisov o maksimlni skupni teži posameznih vrst vozil, kot so predvideni v pravilniku o dimenzijah, skupnih težav in platiščih cestnih vozil. Sedanji način kontrole temelji na tehtanju po posameznih osovinah, ki ne more pri vozilih z več ko dvema osema nikoli pokazati pravilne teže. Splošna praksa v mednarodnem prometu je, da se vzame skupna teža vozila in deli s številom osi, s čimer se dobi prava obremenitev posamezne osi. Pri nas se dogaja, da pokaže tehtanje na cesti preveliko obremenitev, na tehnici pa manjšo. Tako postopajo in to upoštevajo n. pr. v Italiji, kjer je »Intereuropa« plačala doslej le trikrat kazen, v vseh drugih primerih pa ne.

Pri svojih vožnjah, ki so tudi zelo dolge in prek več držav, se drži podjetje teže tovornjaka 23 do 24 ton. S tako težo vozi lahko po vseh državah z edino izjemo v Sloveniji po sedanjih odredbah, kjer kontrolni organi nočejo razumeti svojega dela življenjsko in ga prilagoditi praksi. Podjetje bi moralo po dejavnosti mednarodnega transporta ustvariti letos mi-

(Nadaljevanje na 13. strani)

PRISILNA UPRAVA V POSTOJNSKEM KOVINSKEM PODJETJU LIV

Ne odmreti — ozdraviti in delati

Kovinsko podjetje »LIV« v Postojni je od 1. aprila dalje za leto dni pod prisilno upravo. Tako je sklenila občinska skupščina, ko je upoštevala priporočila razširjene konference članstva Zveze komunistov v tej gospodarski organizaciji, priporočila Kreditne banke in podatke, katere je zbrala lastna analitska služba.

Izkazalo se je bilo namreč, da ima podjetje vse pogoje za obstoj in uspešen razvoj in da so njegove trenutne težave bolj tehničnega kot ekonomskega značaja. Zdavnaj preživela obrtniška miselnost nekaterih vplivnejših članov delovnega kolektiva (ki so že dali odpoved), njihova nesposobnost za ustrezno organiziranje dela, neustrezna komercialna služba in nesmotrno nabavljanje materiala, nesolidna izdelava, preširok asortiment in podobne napake so privedle podjetje v zelo neroden položaj, ko se je bilo treba vprašati — in k sreči so se v kolektivu našle zdrave sile, ki so postavile to vprašanje: »Ali nadaljujemo tako in privedemo podjetje do prisilne likvidacije, ali pa odločno pometemo z vsemi napakami in tistimi, ki jih povzročajo?« To drugo pa v podjetju, v katerem se je razpasla neenotnost in so bili notranji odnosi tako močno neurejeni, da so mejili že skoraj na anarhijo (ker so odpovedali tudi vsi organi delavskega samoupravljanja), pomeni lahko samo prisilno upravo. Prav zanjo se je skupščina po obširni razpravi tudi odločila.

Skupščina je že izvolila tričlanski odbor, ki bo izvajal prisilno upravo nad »LIV«. Odbor je objavil nekakšno programsko izjavo, v kateri poudarja predvsem, da zaradi prisilne uprave ne bo treba odpustiti nobenega delavca, ki je pripravljen delati, kot se spodobi, se pravi disciplinirano, vestno in prizadevno. Nasprotno! Če hoče podjetje biti kos vedno večjim potrebam na tržišču (dokaz so med drugimi novo nastajajoče tovarne te vrste po Jugoslaviji), bo potrebovalo še več delavcev. Pač pa bo treba premestiti na ustreznejša mesta nekatere režijske delavce, katerih je v

(Nadaljevanje na 11. strani)

Rekorden promet v koprskem pristanišču

V letošnjih prvih treh mesecih je dosegel promet v koprskem pristanišču 217.000 ton, 11 odstotkov več kakor v lanskem prvem tromesečju. To povečanje je bilo doseženo zlasti v januarju in februarju, ko so se ladje na operativni obali vrstile druga za drugo in jih je več moralo celo čakati pred pristaniščem. Težave s prevozom po kopnem so bile v tem času enake kakor prej in deloma še večje. Ker železnica še ni dograjena, je treba promet v pristanišču omejevati, kar povzroča škodo tako samemu pristanišču kakor našemu gospodarstvu sploh.

ZAGOTOVLJENA SREDSTVA ZA GRADNJO KOPRSKE ŽELEZNICE

Vso Primorsko, lahko rečemo, vso Slovenijo, živo zanima, kako bo z graditvijo koprske železnice, te tako nujno potrebne prometne žile, ki naj poveže morje s Slovenijo, v tranzitnem oziru pa celo s srednjo Evropo. Informacije, ki so v zvezi z nedavnim posvetovanjem vseh poslovnih bank Slovenije, prinašajo v ta dolgotrajna ugibanja dokaj jasna zagotovila. Na tem posvetovanju so med drugim razpravljali tudi o skupnem kreditiranju železniške proge Koper—Prešnica, ki naj ga zagotove poleg drugih soinvestitorjev tudi bankę. Po informacijah s tega posvetovanja so vse banke v skladu s svojo zmogljivostjo zagotovile sredstva za izgradnjo železniške proge za letošnje in prihodnje leto. Edina izjema je bila banka v Murski Soboti, ki je kreditiranje odklonila. Če bo torej obveljalo pri teh zagotovilih, potem lahko pričakujemo, da bo proga prihodnje leto v glavnem dograjena in usposobljena vsaj za tovorni promet.

(ž)

Vremenska napoved

V drugi polovici tedna bo prevladovalo toplo vreme, vmes se bo večkrat pooblačilo s kratkotrajnimi padavinami.

1946 · 1966
20 LET
lesonit
ILIRSKA BISTRICA

Roman Albreht na Goriškem

V petek in soboto se je na povabilo delavske univerze ter občinskega sindikalnega sveta mudil v novogoriški občini predsednik odbora za delo pri zveznem zboru zvezne skupščine. Dvodnevni obisk v občini je izkoristil za spoznavanje problemov v zvezi z izvajanjem notranje zakonodaje v delovnih organizacijah.

Delavska univerza in občinski sindikalni svet sta v petek popoldne organizirala tudi razgovor političnega aktiva v občini s tovarišem Albrehtom. Na njem so govorili predvsem o problemih v zvezi z delitvijo dohodka ter neusklajenosti med načelno sprejetimi stališči o določenih vprašanjih ter praktičnimi možnostmi za njihovo razreševanje. V soboto dopoldne pa je tovariš Albreht v spremstvu političnega sekretarja občinskega komiteja ZK Štefana Cigoja ter predsednika občinskega sindikalnega sveta Aleksandra Čerčeta obiskal Meblo, kjer si je ogledal proizvodne obrate ter se seznanil s pravilnikom o delovnih razmerjih v tovarni, ki ga odlikujejo nekatere zelo življenjske rešitve.

Zunanjepolitični pregled

JUGOSLOVANSKA ZUNANJEPOLITIČNA AKTIVNOST

Na večdnevnem obisku sta bila v Jugoslaviji predsednik ministrskega sveta Jaroszewicz in zunanji minister Rapacki. Razpravljala sta z našimi državnimi predstavniki o medsebojnem sodelovanju na gospodarskem in političnem področju. Posebno pozornost so posvetili industrijskemu sodelovanju, ki je dalo že doslej koristne rezultate. Istočasno se je mudil v Italiji zvezni sekretar za zunanjo trgovino Pozderac. Z italijanskimi predstavniki je obravnaval vprašanja trgovinske izmenjave med obema državama. Šlo je za povečanje izvoza naših industrijskih izdelkov v Italijo. Sredi tega meseca pa odpotuje na uradni obisk v Romunijo predsednik Tito, da še poglobi odnose s to našo sosedo.

KONGRES KOMUNISTIČNE PARTIJE SZ

V Moskvi se je nadaljeval 23. kongres komunistične partije Sovjetske zveze, na katerem je govoril tudi vodja jugoslovanske delegacije, podpredsednik republike Aleksander Ranković. Zagovarjal je politiko miru in mednarodnega sodelovanja, likvidacijo vseh vrst kolonializma in imperializma ter razvoj socialističnega napredka. Izrazil je zaskrbljenost zaradi položaja v Vietnamu in poslabšanja mednarodnega delavskega gibanja. Nesoglasja niso le posledica ideoloških razlik, izrazil pa je upanje, da bo končno le mogoče najti sporazumno rešitev. Pri tem je mislil na odnose med SZ in Kitajsko, katere pa ni izrecno omenil. V takem smislu so govorili tudi mnogi drugi delegati in gostje, ki so soglašali s poročilom glavnega tajnika Brežnjeva, v katerem se je zavzemal za mir in sporazumevanje proti vojni. Maršal Malinovski je podal poročilo o vojaškem položaju Sovjetske zveze in povedal, da razpolaga s povsem novim obrambnim sistemom. Pisatelj Solohov je zagovarjal ukrepe proti tistim, ki s pisanjem škodujejo interesom SZ. Nekateri gostje so se tudi zavzemali za sklicanje vsesvetovne komunistične konference, na kateri bi obravnavali nesoglasja med SZ in Kitajsko. Romuni so se zavzemali za samostojnost vseh narodov in sodelovanje z vsemi državami. V ostalem je bilo govora o notranjih sovjetskih problemih. Kongres se ob zaključku naše redakcije še ni končal.

VELIKA ZMAGA ANGLEŠKIH LABURISTOV

Pri volitvah v spodnjo zbornico, ki so bile prejšnji teden v Veliki Britaniji, so dosegli laburisti nad vsa pričakovanja veliko zmago. Dobili so 364 poslanskih mest, medtem ko jih imajo konservativci samo 252, liberalci 12, ostali pa 2. Pred razpustom zbornice so razpolagali laburisti samo z dvema glasovoma večine. Mnogi konservativni voditelji sploh niso bili izvoljeni. Njihov vodja Heat je zmagal samo s pičlo večino. Konservativci so doživeli tako hud poraz, da si ne bodo ziepa opomogli, laburisti pa bodo pod vodstvom njihovega vodje Harolda Wilsona lahko ostali na oblasti vseh pet let in izvedli reforme, ki jih prej s pičlo večino niso mogli. Glede zunanje politike bodo laburisti ostali pri splošnih britanskih smernicah sodelovanja z Združenimi državami Amerike in NATO in iskali tudi možnosti za pristop k evropski gospodarski skupnosti.

ROKI ZA UMIK FRANCIJE IZ NATO

Francija je odgovorila na spomenico ZDA in ostalih članic severnoatlantskega vojaškega pakta (NATO) glede njenega umika iz te skupnosti. Sodelovanje njenih čet se bo nehalo s 1. julijem. Sama bo prav tako umaknila svoje čete iz Zahodne Nemčije, če le-ta ne bo sklenila z njo ločene dvostranske pogodbe, pač pa jih bo obdržala v Zahodnem Berlinu. Tudi vrhovno poveljstvo čet pakta se mora umakniti iz Pariza do 1. julija, ostale ustanove in naprave pa imajo rok enega leta za likvidacijo. ZDA so zaradi tega sprožile vprašanje francoske odškodnine za nastale stroške, ki bodo znašali več sto milijonov dolarjev, o čemer pa v Parizu nočejo nič slišati. Kam bodo premestili poveljstvo in ostalo, še ni povsem znano. ZDA so proti francoskim odločitvam protestirale in poudarile, da Francija ni imela pravice umakniti se iz NATO pred koncem pogodbe, ki poteče leta 1970.

POMIRITEV POLOŽAJA V INDONEZIJI

V Indoneziji so končno ustanovili novo vlado, ki ima samo 24 ministrov in 30 osebnosti s položajem ministra, medtem ko jih je štela stara 100. Iz vlade so izločili vse tiste, ki so bili neposredno ali posredno v zvezi z lanskim poskusom državnega udara ter komuniste. Vendar tudi ta sestava ne ustreza povsem tistim, ki so povzročili zrušitev prejšnje, čeprav so se demonstracije nehale. Glavna skrb vlade je zdaj reševanje močno slabega gospodarskega položaja. Vse tudi kaže, da se bo Indonezija vrnila v Organizacijo združenih narodov in skušala doseči sporazum z Malezijo. Vzporedno s tem so se hudo zahljali odnosi s Kitajsko.

OSTER NASTOP PROTI RODEZIJSKI VLADI

V Nairobiju so se sestali predstavniki Burundija, Kenije, Etiopije, Konga (L.), Malavija, Ruande, Somalije, Sudana, Tanzalije, Ugande in Zambije in razpravljali o razdoru v Organizaciji afriške enotnosti. Naglasili so, da ne žele nastopati kot ločena skupina, marveč kot akcija za sporazumevanje, ker škoduje sedanji položaj neodvisnosti in napredku Afrike. Najostreje so pa nastopili proti Smithovi beli vladi v Rodeziji in pozvali Veliko Britanijo, naj nastopi odločneje proti njej, ker dosedanje gospodarske sankcije niso zadostne za Smithovo odstranitev.

AVSTRIJCI ZA AVTONOMIJO JUŽNE TIROLSKE

Avstrijci kancler Klaus je v izjavi, ki jo je dal rimskemu listu »Globo« povedal, da med avstrijsko in italijansko vlado še vedno ni sporazuma o najvažnejših vprašanjih določanja položaja nemške narodne manjšine na Južnem Tirolskem. Znova je potrdil stališče, da mora dobiti južnotirolska nemška manjšina popolno avtonomijo, obsodil pa je teroristična dejanja nacionalistov, ker sporazumevanju samo škodujejo.

KRIZA AMERIŠKE POLITIKE V VIETNAMU

Ameriška politika v Južnem Vietnamu je zašla v doslej največjo in najnevarnejšo krizo. Proti Kijevi vojaški vladi, s katero so ZDA sklenile pred tedni na Havajih dolgoročne sporazume, so napovedale znatne množice Južnih Vietnamcev neizprosen boj in zahtevajo civilno vlado in volitve. Zlasti mesti Danang in Hue sta se dobesedno uprli, pričeli splošno stavko in organizirali demonstracije proti sedanji vladi in tudi proti Američanom. Pretrgali sta celo stike s Sajgonom, kjer so pa tudi bile podobne demonstracije. Demonstrantom so se v Danangu in Huju pridružili tudi nekateri oddelki vladne vojske. Predsednik vlade general Ki je nazadnje sklenil upor s silo zatreti, kar pa ustvarja nevarnost državljanjske vojne. Američani so v hudem precepu, ker bi radi sprti stranki pomirili, izgledov za to pa ni.

Ali bo za zdravstveno službo dovolj sredstev

V zadnjem času je bilo več posvetovanj o višini sredstev, ki naj bi jih dobila zdravstvena služba za zdravstveno varstvo zavarovanih oseb. Razprave so bile zanimive in živahne, ker je šlo za znatna finančna sredstva, ki se s prispevkom za socialno zavarovanje prelivajo v zdravstvene zavode. Ta sredstva morajo zagotoviti učinkovito zdravljenje 94 tisoč zavarovanih oseb na območju šestih občin koprske komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Poleg tega skrbijo ti zdravstveni zavodi za zdravje okrog 21.000 zavarovancev kmetijskega zavarovanja.

V letu 1966 je bila znižana prispevna stopnja za zdravstveno zavarovanje od prejšnjih 8,5 % na 7 % od bruto osebnih dohodkov. Toda ker se je masa osebnih dohodkov na območju koprskega komunalnega zavoda zvišala za okrog 25 %, bi se celokupna sredstva sklada zvišala za 2,6 %. Lansko poslovno leto pa je bilo zaključeno z okroglo 73 milijoni starih dinarjev primanjkljaja in se zato izdatki ne morejo zvišati v istem razmerju kot dohodki, ker bi sicer morali planirati izgubo.

Tako bi po kalkulacijah ostalo za povečanje izdatkov bolnic 13,927.000 starih dinarjev, za povišanje pavšala zdravstvenim domovom pa 44,369.000 starih dinarjev. Same bolnice pa predvidevajo podražitev svojih storitev za zavarovane osebe koprske komunalne skupnosti za 310,521.000 starih dinarjev ali za 32 %, zdravstveni domovi pa predvidevajo povišanje cen svojim uslugam za omenjene zavarovance za 148.939 tisoč starih dinarjev ali za 35 %.

O navedenem vprašanju je razpravljal prejšnji petek izvršilni odbor koprske skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev na svoji razširjeni seji, kateri so prisostvovali tudi predstavniki občinskih skupščin in zdravstvenega centra.

Po daljši in vsestranski razpravi so sprejeli sklep, da se zdravstvenim zavodom prizna tolikšna denarna sredstva, kolikor jih je na razpolago po sedanjem finančnem planu sklada. Če se bo dotok sredstev povečal, se bodo pogodbeni zneski spremenili. Nadalje so še sklenili, da bo pri pogajanjih med socialnim zavarovanjem in zdravstvenimi zavodi sodeloval tudi zdravstveni center in da bodo nove cene stopile v veljavo s 1. aprilom. (B. B.)

Za uveljavitev človeka — gospodarja razmer in sadov dela

(Nadaljevanje s 1. strani)

goslavijo ogromna pridobitev, ogromna izkušnja, ki nam pomaga premagovati pomisleke, komplekse na celotnem področju hitrejšega vključevanja Jugoslavije in Slovenije v mednarodno gospodarsko dejavnost. Slovenijo bi lahko postavili kot nosilca, kot most, ki mora v celotnem našem jugoslovanstvu to odprtost zgraditi za ves jugoslovanski prostor, za vse narode Jugoslavije, naše samoupravne nacionalne skupnosti. Odprta meja je neki predhodnik našega odprtega gospodarskega sistema, je naglasil Ribičič, socialističnega sistema, ki našo samoupravno večnacionalno skupnost povezuje z Evropo, z njenimi gospodarskimi in družbenimi tokovi. Premagani so predsodki, ki so bili proti odprtju meja in stvarnost je pokazala vso koristnost tega važnega koraka. Mednarodni svet se sedaj lahko na mestu samem seznani z našim sistemom samoupravljanja, z višjimi revolucionarnimi oblikami. Z odprtimi mejami dajemo svetu vero v socializem, v demokratično in humano vsebino socializma. Z druge strani pa odpira meja tudi našemu občanu pridobitve naprednih sil na stopnji višje proizvajalnosti dela, ob čemer se lahko naš sistem samoupravljanja samo oplaja in razvija naprej.

Govorniki so posebno naglasili pomen malega obmejnega prometa in dejali, da ta promet spreminja vlogo meje, ki ima tudi globok politični pomen zaradi tega, ker ustvarja pogoje za boljše odnose do manjšin. Reforma pa nam odpira nove možnosti nico glavnega odbora je spet izvanja na vseh področjih. Odprte meje so postale velik politični kapital, ki ga moramo še bogateti. Za manjšine pa je sedaj odprta pot do matičnega naroda. Naše manjšine naj služijo za primer vsem, kako se v praksi rešujejo manjšinska vprašanja.

Na plenarni seji v četrtek, 7. aprila, so sprejeli skupno resolucijo in izvolili nov glavni odbor SZDL Slovenije. Za predsednica glavnega odbora je spet izvoljena Vida Tomšič, ki se je v imenu novega odbora zahvalila vsem za izkazano zaupanje. Dejala je, da je bil kongres delovni dogovor, resolucija pa je dokument pomembnih nalog, ki so jih sprejeli občani naše republike za nadaljnjo krepitev sistema samoupravljanja. *RZ*

SPLOŠNA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

»CITRUS«

IMPORT — EXPORT

lastnik ALEKSANDER GOLJEVŠČEK

TRST, Via Torrebianca 24-A — Telefon 24-4-67

Devizni račun pri BANCO DI ROMA TRIESTE

Dobavlja po najugodnejših cenah in pogojih:

- **Superavtomatične pralne stroje vseh svetovno znanih tovarn »CANDY« — »ZOPPAS« — »REX« — »IGNIS« — »INDESIT« — »NAONIS« — »CASTOR« — »BOSCH« »MIELE« — »AEG« — »HOOWER« — PHILKO — BENDIX — FIDES**
- **Peči na olje — štedilnike — hladilnike — avtomate za pomivanje posode — švicarski pletilni stroji »Passap« — kosilnice in razne druge poljedeljske in obrtniške pripomočke. Eksportiranje motornih vozil.**

Posredovanje raznih nakupov iz inozemstva!
Najsolidnejša postrežba!
Pišite nam ali nas obiščite!

Mladina, ki trka na vrata v življenje

V koprski, izolski, piranski in sežanski občini bo letos končalo osnovno šolo 1687 mladih ljudi. V osmem razredu jih je 1031, drugi pa so v nižjih razredih. Vendar se jih je 453 odločilo, da namerava končati osmi razred. Nad polovico je mladink.

Že nekaj let je vpeljana nadvse koristna navada, da mladino, ki bo po osnovni šoli potrkala na vrata v življenje, psihologi, zdravniki in prosvetni delavci ne samo vprašajo, v katero smer namerava kreniti, ampak jo vsestransko testirajo, zdravniško pregledajo in ji svetujejo. To je precej zahtevno delo, važno ne samo za mladino, marveč tudi za starše in vso družbo. Dobro je že prej vedeti, za katere poklice se mladina najbolj zanima, kaj jo privablja, kakšna bo prihodnja sestava naše delovne sile. Vsaj približno. Te usmeritve sicer niso popolnoma plod samostojnih odločitev, vendar v večji ali manjši meri kažejo nagnjenja dozorevajočih mladih bitij. Od celotnega števila se samo 193 mladih ljudi ni moglo odločiti, kakšno pot bodo v življenju ubrali.

Največ, in sicer 259 jih želi na delo oziroma v priučitev, 212 v vajenske šole za razne poklice. V tehnične šole jih želi 173, v gimnazijo pa 145, v druge srednje šole pa 64. V zdravstvene šole se je odločilo 60 osnovnošolcev, največ mladink, v ekonomsko 40, v pedagoško gim. (učiteljišče) 48, v administrativno pa 33. Od vseh 1687 testiranih se je odločilo, da bo ostalo na kmetiji le 17 učencev. Lani jih je ostalo na kmetijah 20. Materialno šibkih je 159, med njimi 11 zelo nadarjenih. Fizično prizadetih (s kakšno telesno hibo) je 249.

Statistike oziroma naštevanja niso vabljiva za bralce. Mnogokrat pa ne moremo mimo, ker nam odkrivajo stvari, ki jih v vsakdanjem pehanju kaj radi spregledamo. Res ne moremo trditi, da smo deželica ravnin, na katerih bi se šopirili kombajni in traktorji, toda tudi industrijsko nismo tako razviti in verjetno tudi ne bomo tako kmalu, da bi vse sililo v takšne šole, ki oblikujejo le uradnike in kvalificirane delavce. To si privoščijo lahko le zelo visoko razvite industrijske države, pa tudi tam je neko sorazmerje. Pomislimo: od Dragonje skoraj do Vipave in od Žabnika do Opatjega sela se je izrazilo samo 17 mladih ljudi, da želijo delati na kmetiji. Praktično nihče.

To bi nas moralo prisiliti, da resno razmišljamo. Zakaj je kmetijstvo tako zasovraženo? Ali res ne more dati nobenemu več kruha? S čim naj delajo naše zadruge, s kom naj kooperirajo, ko vse tako zbegano zapušča njive, vrtove in ograde, vinograde in sadovnjake? Tu ni potreben noben komentar. Edino bi lahko ugotovili, da so se naši kmetje dokončno odpovedali drobnolastniškim težnjam, ki smo jim jih tako radi v nedavni preteklosti zabrusili v obraz. Že sedaj pa lahko rečemo, da bomo čez nekaj let spet ugotavljali, kako presežek kvalificirane industrijske delovne sile in uradništva trka na vrata komunalnega zavoda za zaposlovanje in išče kruha, ki pa raste in dozoreva samo na njivi. *(RZ)*

Republiški posvet o strelovodih

V Novi Gorici bo sredi aprila v organizaciji Elektrotehniškega društva Gorica zanimivo in koristno enodnevno posvetovanje izvajalcev strelovodov s področja Slovenije. Ta posvet, katerega pobudnik je komisija za geoelektriko in strelovode v Mariboru, je prvi te vrste na Primorskem. Strelovodi imajo v našem gospodarstvu velik pomen, posebno za naše področje, ki je zelo izpostavljeno udarom strele.

V zvezi s tem pripravljajo tudi nove zakonske predpise, po katerih bo treba vsake 2—4 leta tehnično pregledati vse strelovodne naprave ter primerno ukrepati, da se izognemo veliki gospodarski škodi.

Prav gotovo bodo vsi zainteresirani, od podjetij in obrtnikov, ki ta dela izvajajo, do gasilcev, električarjev in vseh ostalih poslali svoje zastopnike, da se na posvetovanju seznanijo z najsodobnejšimi dosežki v tehniki gradnje strelovodnih naprav.

Kurirčkova pošta

Na posvetu predstavnikov glavnega odbora Zveze borcev Slovenije in Zveze prijateljev mladine ter zastopnikov nekaterih primorskih občin — posvet je bil v Postojni — so se domenili, da bo »Kurirčkova pošta« letos odšla na pot 11. aprila iz vasi Dobrovo v Brdih. Potekala bo čez goriško in ajdovsko občino na Kras, 23. aprila pa jo bodo nad Črnim kalom prevzeli pionirji koprske občine. Do 1. maja bo »Kurirčkova pošta« obšla vse področje obalnih občin, 5. maja bo prišla na ilirskobistriško in dalje proti Pivki, Postojni in Planini. V Ljubljano bo prišla 20. maja, ko bo svečana predaja »Kurirčkove pošte« iz vseh krajev Slovenije.

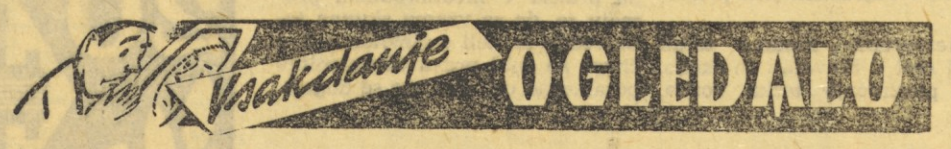

Kdo je kriv?

Kakšen dan se človeka oklene smola in se ga drži ves dan. Nič ne pomaga, če sreča dimnikarja in se prime za gumb, pa tudi čisto vseeno je, če mu prečka pot črna mačka ali ne. Smola je tu in konec. Navadno ob petkih, po pregovoru »petek slab začetek«. Ali pa trinajstega v mesecu.

Ko se je oklenila mene, ni bil ne petek ne trinajsti v mesecu. Prišla je neplansko. V soboto. Zarana.

Začelo se je s kolesom. Živim v modernem stanovanjskem bloku, ki se ne odlikuje samo po svoji akustiki (ušes ni treba nastavljati k steni, sosede slišiš tudi z vato v ušesih) in vrtoglavi najemnini, temveč tudi po tem, da nima ne garaž ne shrambe za kolesa. Te drobnjarije so prepustili arhitekti stanovalcem in njihovi domiselnosti. Jaz rešujem problem sproti: vsak večer si naložim kolo na rame, ga zanesem v tretje nadstropje in postavim v vežo. Žena ni navdušena, jaz tudi ne, zato pa je kolo na varnem. Nekaj odtehta tudi to, da mi lastniki fičkov in drugih motornih živalic zavidajo, ker me ne morejo posnemati. Imeli bi trdnejši spanec, če bi lahko vsak večer postavili avto v spalnico — o tem ni dvoma.

Začelo se je torej s kolesom. Zjutraj. Naložil sem si ga na rame in klop-klop-klop po stopnicah. Mudilo se mi je. Kot zmeraj. Morda še manjčkeno bolj, zakaj spodaj, že skoraj v pritličju, samo še tri stopničke pred stekleno steno, ko je treba prednje kolo dvigniti in ga za devetdeset stopinj obrniti na levo, me je zapustil geometrijski čut (kolo sem obrnil le za 75 stopinj) in tresk! Žvenketanje stekla in luknja v steni. Prepih. Črepinje na tleh. Za hrbtom pa hišnik.

Zaklel sem. (Roko na srce: bolj zaradi hišnika kot zaradi prepiha, saj bi sicer zlahka podtaknil črepinje sosedovemu mulcu.)

»Smola pa taka,« je z deviško nedolžnostjo rekel hišnik. »Kot nič ste se znebili nekaj okroglih tisočakov.«

»Kriv sem, priznam.«

»Poskrbel bom za novo šipo in za račun.«

Bil sem mu hvaležen za tolažbo. Mislil sem nanj še dolgo potem, ko sem poganjal kolo proti službi. Potem nisem nekaj časa nič mislil. To se mi je maščevalo takoj na križišču, ko je zabrlizgal prometni miličnik in mi ko Napoleon pomignil, naj pridem bliže k njegovemu presvetlemu obličju.

»Tisoč din,« je rekel in mi ponudil listek.

»Zakaj?«

»Smeri niste nakazali in povrh ste izsiljevali še prednost. Na srečo ste jo še poceni izkupili.«

Kar se tiče sreče, se nisem strinjal z njim, plačal pa sem.

»Smola pa taka,« sem rekel, ko sem spet sedel na kolo. Seveda sem pretiraval in se prezgodaj pohvalil, zakaj pred vrati sem se ko naročeno zaletel v »starega« (kdo drugi kot direktor!), ki me je posmehljivo premeril in zamrmral:

»Zamujamo, zamujamo.«

»Oprostite, imel sem . . .«

»To ni moja stvar. Zakaj pa imamo delavsko samoupravljanje in disciplinsko komisijo? Če se ne motim je danes že četrtič v tem mesecu.«

Ni se motil. Sploh ne. Naš »stari« se nikoli ne zmoti in nikoli se brez vzroka ne sklicuje na delavsko samoupravljanje. V tem me spominja na ženo, ki dela, kar hoče, le kaznovanje mulcev prepušča meni.

»Kaj drugega si izmisli, to si rekel že zadnjič, ko mi je prišlo prav tako ‚službeno' pismo z Anitinim podpisom v roke,« je zakričala in spustila slušalko.

Ubogal sem jo in se zamislil. Ker nimam pisateljske domišljije, sem dolgo tuhtal in ugibal in kombiniral in na koncu le nekaj sešil, kar je bilo podobno piškavemu izgovoru.

Smola pa se me je še kar naprej držala.

Ob desetih so me klicali v računovodstvo in mi ljubeznjivo in s sladkim smehljajem povedali, da so mi izplačali nekaj malega preveč. (»Malenkost, samo 12.000 starih dinarjev«.) Treba bo takoj vrniti. Red je red. (»Dobro, če nimate denarja pri sebi, ga prinesite jutri.«)

Ob enajstih je prišel poštar in zahteval podpis. Sodišče mi je poslalo položnico za poravnavo sodnih stroškov v pravdi, ki sem jo izgubil. (Prvi podpis na sosedovem potrošniškem posojilu: sosed čez mejo, podjetje nadme, jaz na sodišče, sodišče spet nadme s sodnimi stroški in z odločbo, da moram plačevati podjetju namesto soseda, zato pa lahko spet tožim soseda, ki je čez mejo.)

Ob dvanajstih so prišli v službo možje postave in mi pripeljali mulca.

»Je vaš?« so vprašali.

Ker je menda izrezan oče, nisem tajil.

»Zmaknil je avto in se zaletel. Njemu ni nič, avtu pa precej več.«

»Koliko?«

»Tako na oko: okroglih tristo tisoč starih dinarjev škode. Zaradi sina se bomo še pomenili. Zaradi škode pa boste vodili dialog z zavarovalnico.«

»Ne bom!« sem se uprl.

»Kako da ne?« so me začudeno premerili. »Škodo je treba poravnati.«

»Od jutra že poravnavam škodo. Najprej steklena stena! Kriv si — poravnaj! Potem miličnik: kriv si — plačaj! Potem »stari« pri vratih: ‚Zamujamo, zamujamo'. Kriv si — pripiši si posledice . . . In tako naprej in tako naprej! Pri nas, malih ljudeh, nikoli nihče ne dvomi glede krivde! Če pa požene kdo z lahkomiselno pogodbo podjetje na kant, če nasede kdo kakšnemu švedskemu špekulantu, ki z naročilom poskrbi za okroglih 657 milijonov starih dinarjev izgube, potem ni nihče kriv. Potem vsi skupaj prav učeno in modro nagrbančimo čelo in tuhtamo leto dni in tuhtamo dve leti in na koncu spoznamo, da je vprašanje krivde pravzaprav hudo zapletena stvar. In da je takole, teoretično, vse v najlepšem redu: podjetje je šlo v prisilno likvidacijo, izgubo plačujejo upniki in občina in čemu sploh toliko hrupa za prazen nič. Tako. Ker pa nisem nič takega storil, ker sem čisto navaden in skromen in od potrošniških posojil živeči občan, sem kriv za vse . . . Sem kriv . . . sem kriv . . . kriv . . .«

Jemalo mi je sapo. Hropel sem in drgetal, dokler nisem zgrabil za stol in ga razbil. In potem sem razbijal vse, kar mi je prišlo pod roke in zraven kričal:

»Kdo je kriv?«

SRAKOPER

ODSLEJ OBALNI MLADINSKI KOMITE ZMS

MLADINA JE DALA ZGLED

Občinska skupščina v Kopru je za letos predvidela za občinski komite Zveze mladine 3 milijone starih dinarjev. Ta sredstva so namenjena tako komiteju kot tudi mladinskemu klubu in so za polovico manjša kot lani. Tako pa je neposredno ogrožena dejavnost komiteja. Ker sta se v podobnem položaju znašla tudi občinska komiteja v Izoli in Piranu, so te dni našli rešitev v obliki novoustanovljenega obalnega komiteja Zveze mladine, ki bi združeval mladino iz treh obalnih občin. Na ta način bi delno zmanjšali osebne izdatke in ne bi bila okrnjena dejavnost in realizacija zastavljenih nalog za letošnje leto.

je

VSAKOGAR ŽIVO ZANIMA PEREČE VPRAŠANJE, ALI BO ZA STANOVANJSKO GRADITEV

VEČ ALI MANJ SREDSTEV

Po uvedbi stanovanjske reforme je še vedno kopica pereče odprtih vprašanj, ki občane ne le živo zanimajo, ampak nekatera tudi čedalje bolj tarejo. Za nobenega ne moremo reči, da bi bilo bolj ali manj važno. Za marsikaterega občana je nevšečno že to, da se celo tista drobna vprašanja, kot je recimo pobiranje stanarine, rešujejo tako po polževo. Med najbolj važna vprašanja pa vsekakor sodi, kako bo letos in sploh v prihodnje s sredstvi za graditev novih stanovanj. O tej zadevi pravi direktor Kreditne banke v Kopru tov. Miran Bertok naslednje:

»Stanovanjska reforma je precej zmanjšala tisti del sredstev za stanovanjsko gradnjo, ki so se avtomatsko koncentrirala in pritekala v nekdanje stanovanjske sklade. Prispevek za stanovanjske gradnje delovne organizacije sicer še odvajajo na poseben račun v svoj sklad skupne porabe. Vendar je poraba teh sredstev takšna, da ostaja zelo malo za razširjeno reprodukcijo (torej za nova stanovanja). Velik del se odvaja namreč za subvencioniranje (doplačevanje k ekonomski stanarini) stanarin, dalje gredo ta sredstva za odplačilo starih posojil za gradnjo stanovanj, za razne adaptacije itd. Tisti majhni ostanki tega prispevka pa so razdrobljeni po vseh delovnih organizacijah.

Sprememba, ki jo je prinesla stanovanjska reforma, je postavila pred poslovne banke težko in odgovorno nalogo: kako ta izpad nadomestiti? Naša banka se je zgodaj začela pripravljati na izpolnjevanje te naloge. Žal je zaradi pomanjkanja raznih predpisov, navodil, kontnih planov in sploh zaradi zakasnelih priprav vseh tistih forumov in ustanov, ki so odgovorni za izvajanje stanovanjske reforme, tudi naše delo zakasnelo. Sedaj šele imamo vse, kar potrebujemo, in smo začeli intenzivno reševati probleme stanovanjske izgradnje.

Tudi mi smo izdelali sistem varčevanja sredstev za stanovanjsko gradnjo. Z delovnimi organizacijami vodimo razgovore za kreditiranje. Pri tem tesno sodelujemo s stanovanjskimi podjetji in izvajalci gradbenih del. Pri vsem tem računamo, da bomo zbrali toliko sredstev, da bomo lahko nemoteno nadaljevali z deli na že lani začetih stanovanjskih objektih. Morda bo ostalo nekaj tudi za novogradnje. Vsekakor pa je treba računati, da bo obseg stanovanjske gradnje kljub vsem naporom banke in drugih činiteljev letos manjši kot lani.

Izdelali smo dva sistema varčevanja, in sicer za varčevanje delovnih organizacij in za varčevanje delavcev. V obeh sistemih se nudijo varčevalcem različni pogoji. Za delovne organizacije je doba varčevanja možna že od 13 mesecev do 5 let, po dogovoru pa lahko tudi daljša. Del kredita, ki ga daje banka, se giblje od 50 do 150 odstotkov na privarčevano vsoto, odplačilna doba pa od 3 do 20 let. Za delavce, tj. za zasebne varčevalce, je del kredita, ki ga daje banka, najmanj 100 odstotkov od privarčevane vsote, pri čemer se šteje tudi udeležba, ki jo delavec prejme od svoje delovne organizacije. Prav tako je doba varčevanja in vračanja kredita za zasebne varčevalce ugodnejša, in sicer do 25 let. Oba sistema pa sta zgrajena na načelu, da morajo sredstva hitreje dotekati kot dospevajo obveznosti, ker bi sicer banka zašla v težave pri izpolnjevanju svojih obveznosti. Pri tem seveda tudi štejemo sredstva odplačil za posojila, ki so bila najeta v bivših stanovanjskih skladih.«

OSTAVKE V KOPRSKI OBČINSKI UPRAVI

V zadnjem času je bilo v Sloveniji že nekaj primerov, da so vodilni uslužbenci, predvsem strokovnjaki, zapustili svoja delovna mesta v občinskih upravah, dali ostavko in se preselili v gospodarstvo, v bolj varno zavetje. Kaže, da je v občinah postalo delo po uvedbi reforme vse bolj težavno in zahtevno, posebno po občutnem krčenju občinskih proračunov.

Tudi v Kopru se je že nekaj časa šušljalo, da nekaj podobnega grozi naši občinski upravi. Svet delovne skupnosti občinske uprave je na zadnji seji skupščine, ko so sprejeli in obravnavali proračun za letošnje leto, opozoril odbornike na to nevarnost. Navedel je tudi razloge: uprava je že lani ukinila 16 delovnih mest kljub povečanemu programu dela, ki ga je zahtevala sprejeta reforma. Zaradi tega je bila preobremenjena z delom. V letošnjem proračunu je dodeljena upravi enaka vsota kot lani, povrhu pa je prevzela vrsto dela, ki ga je prej opravljal okraj in tudi večje število okrajnih uslužbencev. Dalje navaja uprava, da so se osebni dohodki v gospodarstvu povečali lani za 34 %, v občinski upravi pa le za 22 %, čeprav so bili že prej precej nižji. Letos je predvideno v gospodarstvu zvišanje dohodkov za 30 %, v občinski upravi pa za 7 %, torej le za toliko, kolikor dopušča nižja stopnja prispevkov na osebne dohodke. Prenizka finančna sredstva pa ne bodo dovoljevala pravilnega nagrajevanja tistih delavcev, ki največ prispevajo, da poteka delo občinske uprave zakonito in hitro. Koprska občinska uprava opravlja razen tega specifične naloge, ki jih druge uprave v Sloveniji nimajo. Tu je še neurejeno vprašanje optantske lastnine, neurejen je kataster, nerešeno vprašanje obnove podeželja, zaostalost v komunalnem gospodarstvu ipd.

Kar se je šušljalo, se je tudi uresničilo. Morda ne zaradi razlogov, ki jih je navedel občinskim odbornikom svet delovne skupnosti uprave, vendar javnost na različne načine komentira to dejanje. Podpredsednik občinske skupščine inž. Vodopivec in še nekateri strokovnjaki odhajajo na druga delovna mesta. Dejstvo je, da se bo sestava kadrov v upravi občutno poslabšala, namesto da bi se še zboljšala, kar je tudi smoter reforme.

Res je, da so volivci na zborih poudarjali potrebo po zniževanju administracije, toda pri tem niso mislili le na znižanje občinske administracije, temveč splošno, na vso administracijo od zveze do občine. V nobenem primeru pa niso bili za odhod strokovnjakov, brez katerih ne more biti učinkovite uprave, še manj samouprave.

Z OBČNEGA ZBORA ZDRUŽENJA ZVEZE BORCEV KOPRSKE OBČINE

Nerazčiščeni pojmi

Pretekli teden, v četrtek, je bil v Kopru redni letni občni zbor občinske organizacije ZZB. Uvodni referat o delu organizacije v preteklem letu je prebral dosedanji predsednik občinskega odbora ZZB Jože Dvoršak, nato pa se je razvila razprava, v kateri so udeleženci obravnavali probleme borcev, zlasti še stanovanjska vprašanja, materialni položaj bivših borcev in podobno.

Že uvodnemu referatu bi lahko očitali, da je sicer nakazal številne probleme, vendar preveč splošno in nekonkretno, zaradi česar se še tako dobronamerna in pogumna kritika sprevrže v neodgovorno kritikarstvo in navadno zabavljanje za vsako ceno. Ne referat in ne pozneje vsa konferenca pa nista dala nobenih konkretnih zaključkov in zato ta naloga ostaja novemu odboru 21 članov, ki so mu delegati poverili vodenje organizacije v prihodnjem obdobju. Na konferenci so sicer bili delegati pozvani, naj najavljajo le konkretne primere zaradi poznejšega razčiščevanja, vendar pa je bilo že v teku razprave videti, da so bile nekatere kritike brez vsake osnove in le kup zlonamernih govoric. To je dokaj pokvarilo splošni vtis konference, ki je sicer ugotovila znaten napredek glede organizacijskega stanja ZZB in v skrbi za članstvo. Vse preveč je bilo samo kritiziranja in neargumentiranega napadanja, npr. občinskih oblastvenih forumov in posameznih ljudi, medtem ko je bilo manj ali skoraj nič govora o doseženih uspehih in napredku. Če ne bi s svojo razpravo stvari postavil na pravo mesto vsaj 60-letni delegat Jakomin iz Gračišča, potem bi lahko nepristranski opazovalec dobil vtis, da se v dvajsetih letih na Koprskem ni prav nič spremenilo.

V razpravo je posegel tudi sekretar Gabršček, ki je najprej govoril o nagrajevanju po delu — glede na to, da je bila že v referatu pavšalno navedena deformacija tega nagrajevanja po uvedbi gospodarske reforme — nato pa je pojasnil še svoje stališče do individualne gradnje stanovanjskih hiš, ker je bilo o tem na konferenci tudi precej govora in nerazčiščenih pogledov. Čeprav je bilo že nekajkrat pojasnjeno zlasti to, pod kakšnimi pogoji so urbanisti dovolili borcem zgraditev stanovanjskih hiš v Žusterni, in kakšne pomoči skupnosti so bili deležni pri tem kot člani svoje stanovanjske zadruge »Partizan«, je na ta račun še vedno polno pripomb in podtikanj, ki žalijo vse člane te zadruge. Tako je bila kandidatka za člana novega občinskega odbora ZZB Marija Aljančičeva prisiljena izjaviti, da se mora kandidaturi odpovedati, kolikor se občni zbor ne izjasni o zadevi in jo postavi na pravo mesto.

Žal, kot rečeno, občni zbor ni sprejel nobenih zaključkov in bo ta naloga slej ko prej ostala novemu občinskemu odboru ZZB, da po svojem konstituiranju v povezavi z ostalimi političnimi organizacijami tudi o tem problemu formulira svoje stališče.

Občni zbor je že bil v znamenju združitve vseh treh organizacij, ki so nekdaj delovale ločeno: zveze borcev, zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev ter zveze vojaških vojnih invalidov. Zato je tudi referat bil prepleten z opisovanjem dela vseh treh dejavnosti, medtem ko je bilo to v razpravi manj opaziti, če izvzamemo razpravo komandanta vojnega okrožja o delu rezervnih oficirjev. (rb)

Poskrbimo za varstvo naših najmlajših

Nedavni občni zbor koprske občinske zveze prijateljev mladine je razkril zelo pereče vprašanje varstva naših najmlajših v občini. Razkril je resnico, da je 470 dojenčkov in otrok do 15. leta brez vsakega varstva, ker so starši zaposleni. Ti otroci imajo neurejeno prehrano, nihče ne pazi nanje, nihče jih ne pripravlja za šolo, prepuščeni so ulici. Zato ni čudno, da približno 40 % otrok sploh ne konča osemletnega šolanja.

Od 1975 malih otrok v koprski občini je v sedmih vzgojno-varstvenih zavodih le 374 predšolskih in 242 šolskih otrok, kar je skrajno malo, če upoštevamo, da je kar 59 % gospodinjstev, v katerih sta zaposlena oba roditelja oz. 4077 žena, od teh 87 mater samohranilk. To je za našo družbo velika škoda, za velik del učencev, ki niso končali osnovne šole pa kričeča socialna krivica. Saj niso sami krivi, da so slabo pripravljeni za življenje. Potem se ne smemo čuditi, če število mladoletnih prestopnikov nenehno narašča. Žalostna je tudi ugotovitev, da v Kopru živi 244 družin v skrajno nezdravih stanovanjih, zato preživijo njihovi otroci večji del dneva na ulici, se potepajo tudi po lokalih, divjih igriščih, kjer se dobršen del prevzgoji v male huligane. Nič bolje ni na podeželju.

Dodati pa moramo še dejstvo, da prav tisti, ki so socialno najbolj šibki, niti ne morejo svojih otrok pošiljati v varstvene zavode, ker je oskrba v njih predraga, saj je treba odšteti mesečno za dojenčka 11.440 dinarjev, za predšolskega pa 8060 dinarjev. Tako so v zavodih le malčki premožnejših družin.

Problem varstva in vzgoje ne more rešiti občinska skupščina, saj občina ne zmore toliko sredstev. Toda zadeva je nujna. Zvezni in republiški predpisi bi morali urediti vire dohodkov. Vsekakor gospodarska reforma ne sme prizadeti vzgoje in varstva najmlajših občanov. V skrbi za otroke naj sodelujejo vsi. Predvsem je v veliki meri odvisno od staršev proizvajalcev, ki so obenem tudi samoupravljavci, ali se bodo gospodarske organizacije lotile tega problema. Statuti podjetij bi morali vsebovati tudi skrb za otroke, saj urejeno varstvo otrok vpliva na povečanje produktivnosti staršev, zlasti žena. Občuten je tudi problem telesno in duševno prizadetih, ker so potrebni posebne vzgoje, da bi postali družbeno koristni občani.

Za rešitev teh perečih vprašanj si moramo prizadevati prav vsi, pobudo pa naj dajo predvsem šole, zdravstvo, socialno zavarovanje, socialno varstvo, Rdeči križ in druge družbene organizacije. Skratka: urejena zdravstvena služba, prehrana in letovanje za otroke, dalje varstveno vzgojne ustanove in telesna kultura morajo postati skrb vseh proizvajalcev.

R. Z.

Ladje v koprski luki

Prihodnji teden pripeljejo v koprsko luko: Biryssa azbest, Astor jelovino, Risnjak, Orebić in Marjan generalno blago, Calypso in Auronopolis železo, Polar Reefer meso, Atzmaut in Platak južno sadje in Pula pločevinaste cevi.

Kmetijska zadruga Koper

zamenja

— novo dvosobno stanovanje

v vrstnih hišicah v Salari za dvosobno stanovanje v Kopru

(po možnosti v pritličju in v bližini banke, četudi ni novo)

SPORAZUM O ZAJETJU GRADULSKEGA IZVIRKA

Med koprskim podjetjem Rižanski vodovod in istrskim vodovodom v Buzetu je bil dosežen sporazum o zajetju in izkoriščanju izvirka Gradule v Mirenski dolini. Izvirek, o katerem smo že ponovno poročali, daje 800 litrov dobre in zdrave vode na sekundo in se njegova zmogljivost tudi v poletnem času bistveno ne spremeni. Po sporazumu naj bi dobavljal izvirek rižanskemu vodovodu 300 litrov, buzetskemu pa 500 litrov vode. V tem razmerju bodo razdeljeni tudi investicijski stroški.

Voda, ki napaja rižanski vodovod iz izvirka Rižane in studencev v Dragonjski dolini, bo zadostovala za naše slovensko obalno ozemlje samo še do leta 1970, zato bi morali pričeti dela za zajetje Gradule že prihodnje leto in jih dokončali do konca leta 1969. Iz Gradule bi potekal cevovod v novo vodarno pri Dragonji, od tod pa po obstoječem omrežju dalje do naših mest in ostalih krajev, ki so z njim povezani. Za daljšo bodočnost ima podjetje Rižanski vodovod v načrtu še ureditev umetnih jezer v Brkinih.

Standard sili žene v službo

V zavodu za zaposlovanje delavcev v Kopru so do konca februarja vnesli v spisek brezposelnih v obalnih občinah in v sežanski več oseb, kot pa jim je uspelo poiskati zaposlitev. Število se je povzpelo na 908 oseb, od tega kar 548 žensk. V marcu so se prijavljali novi brezposelni. Povpraševanje po delovni sili pa ne narašča.

Zanimivo je, da je med to množico prosilcev za delo 40 oseb z visoko in srednjo kvalifikacijo. Kvalificiranih je 121, z nižjo kvalifikacijo 41, priučenih 443 in nekvalificiranih 263. Prvič išče zaposlitev 280 občanov, od tega kar 206 žensk, od katerih je z visoko in srednjo izobrazbo 7, kvalificiranih pa osem. Vse druge so nekvalificirane mladinke. V koprski občini je bilo malo primerov odpuščanja z dela, več pa v sežanski in piranski občini.

Zaskrbljuje ogromno število žensk, ki išče delo oziroma se uvršča med brezposelne. Večina izjavlja, da so priučene ali pa nekvalificirane delavke. Če bi upoštevali samo suho statistiko, bi lahko rekli, da imamo brezposelnih kar za veliko tovarno. Vendar moramo globlje pogledati in iskati vzroke za naraščanje števila prijav.

Pred reformo je iskalo delo manj žensk. Raje so ostajale doma gospodinjile, skrbele za družino, zlasti za otroke. Zaposleni so bili le moški člani družine. Toda z reformo se je naglo začel krčiti hišni proračun. Draginja je pritisnila na marsikakšno domačijo ali stanovanje. Dohodki so počasi sopihali za cenami, ki so zdrvele navzgor. V družinah z večjim številom otrok so se morali odreči marsičemu, posebno če je delal le en član v družini. Sicer ne bi mogli še govoriti o socialno ogroženih, vendar pa o takih, ki so si že morali odtrgati od ust, da so krpali kraj s krajem. Življenjska raven je z reformo padla. Njene posledice pa so mnoge žene prisilile, da so si šle iskat zaposlitve, kakršnokoli, samo da ne bi družina čutila pomanjkanja. Zaradi tega trka vsak dan več poročenih žena in mladink na vrata zavoda za zaposlovanje.

Letos ne kaže, da bi se položaj izboljšal. Morda v obalnih občinah, toda le v sezoni, ko gostinci potrebujejo mnogo več delovne sile. V sežanski pa le delno, saj poznajo le prehodne goste. Problem ni tako pereč, kot kažejo številke, toda problem je in o njem je potrebno ne samo razmišljati, temveč tudi iskati rešitve. Naraščanje produktivnosti dela in s tem naraščanje osebnih dohodkov bo marsikatero mater zadržalo doma. Kdaj bo to, je težko reči. Zaskrbljuje pa še vedno ogromno število mladink, ki prvič iščejo delo. Te pa postajajo resen problem. (RZ)

Skromne želje koprskega podeželja

V svoji neugnani želji, da bi bilo vse lepo in v redu, mnogokrat zelo radi potisnemo glavo v pesek ali zamižimo, ko se nam zaboljščijo pred očmi podobe, ki so nam sovrne ali nas zaradi njih morda peče vest. Prestrašimo se nasprotij, ki smo jih z besedami in na papirju že zdavnaj odpravili. In vendar so tu, na vsakem koraku.

Da, hudo nasprotje, prepad se žal vse bolj širi med mestom in našim podeželjem, pa čeprav se nam na moč upira to priznati. Kajti že mnogo let je šlo mimo nas od takrat, ko smo na vse grlo razglašali, da kmalu ne bo razlike med občani v mestu in občani na deželi. Življenjska raven se bo kar mimogrede izravnala, smo prepričano dejali. V enaki meri bomo lahko vsi uživali kulturne in vse druge dobrine, ki jih bo dosegla naša družba. Socializem se bo ukoreninil tudi v naši vasi, socialistični odnosi bodo pometli z zaostalostjo, revščino in nepismenostjo. Še danes nam to brni v ušesih.

To ni očitek nikomur, ampak le rahel prerez skozi čas, ki smo ga pravkar shodili. Stvarnost in razvoj žal to krepko zanikata. Zbori volivcev v mestu in na podeželju, ki so se zvrstili prejšnje dni okrog skupne občinske sklade, nam to ugotovitev samo potrjujejo.

Ne gre za tistih borih 18 milijonov starih dinarjev, ki jih bodo podeležani dobili iz občinske mošnje, ampak za grenko spoznanje, da se razpoka med občani in občani širi. Zdi se, da je podeželski vpregi skoraj popolnoma zmanjkalo maziva, medtem ko mestni voz dirja nezadržno naprej, nahranjen z visoko oktanskimi kalorijami. V skladu s to ugotovitvijo tudi rastejo ali pa zaostajajo želje. Kdor je sit, išče specialitete, kdor je lačen, prosi za prgišče fižola. To je prastara resnica, veljavna v vseh časih.

Pa poglejmo stvarnosti v oči: tudi v mestu nimajo nekih posebnih, pretiranih želja. Hoteli bi živeti življenje, dostojno človeka, ki ustvarja, se peha, skrbi zase in za svojo družino. Na to ima pravico, napisano, zajamčeno, v ustavi in zakonih. Prav enako pravico ima tudi podeželan. Tudi on ustvarja, se peha in skrbi za svojo družino. Toda če primerjamo želje prvih in drugih, nas bo zbodlo, kako daleč v višave so sfrčale želje mestnih občanov in kako skromne so tiste, ki so jih na zborih volivcev izrazili podeležani.

V Semedeli pri Kopru so nekateri zahtevali, naj bi jim posipali z drobnim peskom peš pot ob morju do Žusterne, da bi se nemoteno sprehajali v prostem času. V Movražu prosijo, naj bi jim popravili za silo cesto do Gračišča in uvedli avtobusno progo, ker morajo otroci 8 kilometrov pešačiti do šole. V Tomšičevi ulici v Semedeli zahtevajo, naj jim uredijo javno razsvetljavo. Vsa Semedela se — za pojme podeželanov — bleščí v morju neonskih luči. V Trebešah pa želijo, da bi jim postavili na vasi vsaj eno žarnico, s skromnim številom sveč, da ne bi tavali ponoči po razriti cesti. V mestu zahtevajo mlečno restavracijo, ki je zares nujno potrebna. V Gradinu prosijo pomoč za vodno zbiralnico, za pitno vodo; prosijo, naj sanitarna inšpekcija čimprej pregleda vodo, ker je okužena.

V mestu predlagajo, naj bi dali manj za administracijo, več za telesno kulturo, za otroško igrišče in druge pereče probleme, na podeželju jih skrbi, kdaj bodo popravljene hiše borcem, podrtije, ki so jih zažgali okupatorji. V Semedeli zahtevajo, naj se določijo enotni tipi za gradnjo garaž, v Černotičih in Kastelcu prosijo za skromno avtobusno čakalnico, ker morajo šolski otroci v dežju, mrazu in burji, čakati na odprti cesti šolski avtobus. V mestu zahtevajo, naj trgovci in gostinci plačajo folklorni festival, ker pri tem oni največ zaslužijo, v Gračišču bi radi zobno ambulanto, v Pregari vodnjak. Podpečani želijo, naj v Brezovici odstranijo prometni znak, ki prepoveduje motornim vozilom v njihovo vas in zadeva s prometom bo rešena. Kakšna neskladnost, groba stvarnost.

Veliko skromnih želja od Pregare do Debelega rtiča, od Gažona do Zvročka, ki nam obenem odkrivajo še drugo plat: da bi podeželani radi ostali na svoji zemlji, če bi imeli pogoje, da bi radi še naprej obdelovali rodno grudo, če bi se spremenili odnosi. Če se ne bi razpoka med mestom in vasjo tako nezadržno širila in jim požirala otroke, ki bežijo proč od okužene vode, na razsvetljene ulice, kjer je življenje tako lepo in zlikano. Pa čeprav je vse relativno, varljivo. Pač odvisno, s kakšnimi očmi gledamo. In vendar čutimo potrebo, da bi bilo potrebno te plazove zaustaviti, ustvariti ravnovesje med vasjo in mestom, bolj pravično deliti skupni hlebec. Anketa, ki smo jo napravili na zborih volivcev, je pokazala, da smo v dejanjih drugačni kot v besedah. Sedaj, ko smo se spovrijeli z reformo, je pravšni čas, da popravimo kolesnice, da nam v prihodnje ne bo voza tako stresalo kot doslej. (RZ)

»SPLOŠNA PLOVBA« V PIRANU URESNIČUJE SVOJ INVESTICIJSKI PROGRAM

Predvsem z lastnimi sredstvi

Tudi v dolgoročni »investicijski pomlajevalni program«, ki si ga je izdelala piranska »Splošna plovba«, da bi z novimi plovnimi objekti postopoma obnavljala svoje oceansko ladjevje, je po svoje posegla gospodarska reforma. Ob utesnjenih možnostih za investicijske kredite so morali tako prilagoditi svoj investicijski program, torej graditev novih ladij, da bodo v investicije vlagali predvsem svoja lastna sredstva, medtem ko bo kreditna udeležba sorazmerno manjša. V takšnem načinu financiranja je že na prvi pogled očitno, da bo morala delovna organizacija sodelovati pri izgradnji novih ladij tako rekoč z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Tako bo torej treba v investicijskem obdobju napeti vse sile, kar pa bo imelo kasneje, ko bodo ladje dograjene, pomembno prednost: obveznosti za odplačila kreditov bodo torej manjše, medtem ko bodo hitreje in izdatneje prispevale k večjemu čistemu dohodku.

Po prvotnem investicijskem programu bi »Splošna plovba« gradila v domačih ladjedelnicah 5 čezoceanskih ladij. Toda že občutna podražitev v letu 1965 je jasno nakazovala, da bi stroški daleč presegli prvotne kalkulacije. K temu pa so se seveda pridružile tudi težave zaradi kreditnih sredstev. Tako je bilo torej treba prvotni program skrčiti. Zdaj bodo gradili v domačih ladjedelnicah le 2 linijski ladji ter

PIRAN

1 »bulkcarrier« (velika čezoceanska ladja za razsuti tovor), v tujini pa dve ladji »bulkcarrier«.

Po finančnem načrtu sodeluje »Splošna plovba« s 47 % lastne udeležbe, kar znaša okoli 7 milijard S din. Vendar pa je bilo predvideno, da bo pri tem pomagala Splošna gospodarska banka z dvema milijardama 700 milijonov S din. Ker pa banka trenutno nima sredstev, bo »Splošna plovba« pogodbeno vložila v depozit svoja lastna prosta sredstva. Ko pa bo banka po letu 1967 lahko kreditno sodelovala v financiranju investicijskega programa, bo pretvarjala udeležbo »Splošne plovbe« v dolgoročni kredit na deset let.

(ž.)

Razstava pohištva in sodobne opreme

V svoji veleblagovnici »Jadro« v Piranu je trgovsko podjetje »Nanos« organiziralo ne samo zanimivo, ampak tudi zelo praktično razstvo pohištva in sobne opreme, med drugim tudi lične opreme za ureditev turističnih sob. V glavnem so razstavljeni pohištveni izdelki novogoriške tovarne »Meblo«, razen njih pa tudi nekaj izdelkov drugih proizvajalcev pohištva. Razstava bo odprta do 14. aprila. Veleblagovnica, ki je odprta tudi ob nedeljah od 8. do 18. ure, odobrava kupcem tudi potrošniški kredit.

V PIRANU PRIPRAVLJAJO ZA PRIHODNJE LETO TEKMOVANJE NAJBOLJŠIH VIOLINSKIH VIRTUOZOV

Violinska nagrada Tartini

V zvezi s spominom na znamenitega piranskega rojaka Giuseppa Tartinija (1692—1770), slavnega violinista in skladatelja, je vznikla zamisel, da bi začeli v Piranu prirejati tekmovanja violinskih virtuozov za »Violinsko nagrado Tartinija«. Kaže, da bo že dolgo živa zamisel uresničena v aprilu prihodnje leto, ko bomo z njo dobili ob naši obali glasbeno prireditev na svetovni ravni in svetovnega slovesa.

Na nedavni seji sklada za pospeševanje turizma v piranski občini so namenili prva dva milijona za »Violinsko nagrado Tartini«. Zagotovljenih pa je tudi že nadaljnjih 5 milijonov, kar bi nekako zadostovalo za organizacijo prvega tekmovanja in za nagrade, ki bi po predvidenih propozicijah znašale: 2 milijona, 800.000, 400.000 in 200.000 starih dinarjev.

Predsednik obč. sodišča v Piranu Mirko Lokovšek, ki vodi organizacijo te prireditve, pravi, da bodo na tekmovanju sodelovali violinski virtuozi iz raznih držav, ki pa ne bodo starejši kot 30 let. Prijave za tekmovanje bo sprejemala posebna komisija. V določenem terminu bo v Piranu v obnovljenem Tartinijevem gledališču tekmovanje. V skladu s podobnimi natečaji naj bi bilo najprej izločilno tekmovanje, nato semifinale, končno pa zaključno tekmovanje izbrancev. Med drugim je pogoj za tekmovanje, da v vsakem tekmovanju vsak tekmovalec izvaja najmanj eno skladbo Giuseppa Tartinija. Po vsej verjetnosti pa bo za oceno odločilno Tartinijevo najboljše delo, znamenita sonata »Hudičev trilček«, ki jo lahko zares dobro izvajajo le najboljši violinisti.

Ko bo napravljen načrt tekmovanja, bodo poslali programe z vabili vsem glasbenim akademijam v Evropi in Ameriki. Pričakujemo, pravi tov. Lokovšek, udeležbo mnogih violinskih virtuozov. Na tekmovanju bo izvajanje ocenjevala posebna žirija. Za udeležbo v žiriji se je načelno že izrekel svetovno znani violinist David Ojstrah. Svojo pripravljenost je izrazila tudi Italijanka Pia Carmirelli. Izmed naših virtuozov pa bo sodeloval v žiriji Igor Ozim. Organizatorji tega znamenitega tekmovanja pa so jim dali možnost, da po svoji sodbi in izbiri pritegnejo v žirijo še druga dva violinska virtuoza oz. strokovnjaka. (ž)

NA OBČNEM ZBORU ZVEZE ZDRUŽENJ BORCEV SO ZNOVA UGOTOVILI, DA JE ŠE VEDNO

precej nerešenih vprašanj

V dvorani Kulturnega doma je bilo v soboto (2. aprila) dobro obiskan občni zbor Zveze združenj borcev NOV, ki ga je vodil Avgust Brezavšek, med številnimi gosti pa ste se ga udeležila v zastopstvu republiške ZZB Marija Aljančič ter za sosednje koprsko združenje Oskar Venturini. Ta občni zbor je imel poseben značaj in pomen, kot je v uvodnem poročilu poudaril predsednik ZB Martin Praček. Po novem statutu ZZB NOV so se na tem občnem zboru združili v enotno organizacijo Zveza borcev, Zveza vojaških vojnih invalidov in Zveza rezervnih oficirjev in podoficirjev. V letnem poročilu, ki je zajelo dejavnost vseh treh organizacij, je posebno značilno to, da so v izolski komuni načrtno reševali številna življenjska vprašanja borcev in jih precej tudi zadovoljivo rešili. Precej vprašanj pa je še nerešenih in bo treba kar najhitreje najti tudi zanje primerno rešitev. Pri dosedanjem delu je borčevska organizacija tesno sodelovala z družbenopolitičnimi organizacijami, delovnimi skupnostmi in vsemi občani, še posebno razumevanje pa je uživala pri občinski skupščini. Na občnem zboru so borci izrekli predsedniku občinske skupščine Viktorju Korenčanu iskreno priznanje za skrbno razumevanje, ki so ga bili borci doslej deležni pri reševanju svojih življenjskih vprašanj.

Za čim bolj uspešno reševanje težke življenjske problematike so si v Zvezi borcev izdelali dolgoročne in kratkoročne načrte, zanje pa oblikovali posebne komisije, ki so se tako rekoč dan za dnem ukvarjale z določenimi vprašanji. Tako so v okviru organizacije delovale komisija za stanovanja, za prošnje in pritožbe, za spomeniško dejavnost, za prenos tradicij NOB, za skrb za otroke borcev in komisija za odlikovanja. Občasno pa je lani delovala tudi komisija pa proslavo prekomorskih brigad, ki je bila v Ilirski Bistrici in ki se je je udeležilo samo iz Izole okrog 900 borcev.

IZOLA

Med vsemi težavami, ki najbolj tarejo borce in njihove družine, pa je vsekakor stanovanjsko vprašanje. Pomisliti je namreč treba, da šteje ZZB nad 1700 članov, pri čemer pa niso všteti njihovi družinski člani. Tako je izolska občina ena izmed tistih, v katerih živi nenavadno visoko število borcev in njihovih svojcev. Večina borcev stanuje v starih hišah, za katere desetletja nihče ni skrbel, sicer pa so že po svoji gradnji zastarele ter mnoge nimajo niti osnovnih sanitarij. Z letom 1961 se je ZZB z vso vnemo lotila reševanja tega najhujšega vprašanja. V petih letih je ob pomoči tako rekoč vse občine precej omilila stanovanjski problem. Tako so v obdobju 1961—1965 zgradili 67 novih stanovanj, 225 starih pa primerno adaptirali in popravili. Vendar pa to vprašanje še vedno neusmiljeno pritiska na borce, ki še vedno žive v skrajno slabih stanovanjih. Pri stanovanjski komisiji se je od novembra 1964 do 20. marca 1966 nabralo 332 vlog, v katerih prosijo borci za pomoč pri novogradnjah, adaptacijah in popravilih stanovanj. Od teh vlog so do konca marca 1966 v celoti ali deloma zadovoljivo rešili 182 vlog. Popolnoma odprtih pa je še vedno 150 primerov ter bo morala stanovanjska komisija še pošteno zavihati rokave, da bo v najkrajšem času ustregla tudi tem prosilcem. Ta še odprti problem terja po izračunih okoli 340 milijonov S din. Na ZZB so izdelali triletni načrt. Po tem načrtu bi ob sodelovanju ZZB Slovenije, občine, delovnih organizacij ter samih borcev rešili še ta del stanovanjskega problema v treh letih.

Na občnem zboru so številni delegati zlasti poudarjali, da se je treba še vseh odprtih vprašanj, materialnih in socialnih, lotevati z največjo enotnostjo ter organizirano. Odločno in soglasno podpirajo akcijo, da bi za priznavanje dvojne dobe za primorske borce na kasneje premaknili datum 9. IX. 1943, da bi tako prišli tudi primorski borci do upravičenega priznanja. Vse delovne organizacije pa pozivajo, naj zaposlenim borcem ne povzročajo težav, ampak naj jim z vsem razumevanjem pomagajo. (ž)

Široke možnosti v terciarnih poklicih

V nekaterih naših občinah v zadnjem času precej razpravljajo o razvoju terciarnih dejavnosti. Razprave so postale potrebne, ker ni pričakovati, da bi našla primerno zaposlitev v industriji in upravi vsa tista mladina, ki zapušča osnovne in tudi srednje ter podobne šole. Pa tudi sicer je naša terciarna dejavnost še dosti premalo razvita, zlasti če jo primerjamo s položajem v drugih razvitih in polrazvitih državah.

Pri tem je bilo zlasti govora o turizmu in gostistvu. Ta naša gospodarska dejavnost doživlja v zadnjih letih nagel razvoj, zanimanja pa je zanjo med našo mladino razmeroma malo. Tako nam kvalificiranih delavcev primanjkuje in pomagati si moramo s priučenimi, kar kvaliteto storitev zmanjšuje in vzbuja nezadovoljstvo turistov in gostov sploh. Vzrok za to je v zmotni miselnosti, da je delo v industriji in upravi pomembnejše, kar je bilo deloma tudi res v času, ko smo posvečali tema dvema panogama skoraj vso skrb in pozabljali na drugo.

Za ustvarjanje eksistence je dovolj priložnosti tudi v zasebnem gostinstvu in turizmu. Še vedno nam manjkajo na raznih točkah ob pomembnih tranzitnih cestah in v izletniških krajih primerno urejene in sodobno vodene gostilne. Manjkajo nam celo v naših obalnih mestih, ker razni bifeji tega pomanjkanja ne morejo polnovredno nadomestiti. Po novejših predpisih so mogoči tudi penzioni in za urejanje so na voljo celo krediti.

Še zdaleč ni zadosti razvita naša trgovina, zlasti sedaj, ko se pridružujejo gostom z onstran meje s prepustnicami tudi obiskovalci s potnimi listi brez vizumov. Če primerjamo naše trgovine v obmejnem pasu z onimi v naših večjih zalednih mestih, moramo ugotoviti, da so znatno slabše založene in nudijo tudi mnogo manjšo izbiro kvalitetnejšega blaga. Potrebovali bi posebno še specializirane prodajalne in strežno osebje s tako strokovno izobrazbo, da zna kupcu tudi res koristno svetovati.

Nadaljnje terciarno področje je obrt, družbena in zasebna. Tudi ta je še slabo razvita. Čeprav se je položaj v zadnjem času nekoliko izboljšal, je naša obrt še daleč od tistega gospodarskega pomena, ki bi ga mogla imeti in ga ima drugod. V nekaterih strokah nam še zelo primanjkuje obrtnikov. Pomagati si skušamo z dovoljenji, ki jih dajemo za prosti čas drugod stalno zaposlenim, vendar je to le izhod v sili, in niti ne najboljši. Mimo tega gre v največ primerih le za storitveno obrt.

Če hočemo potrebo po obrti pravilno razumeti, si jo moramo ogledati v drugih državah, kjer imajo poleg storitvene močno razvito tudi proizvodno in kooperantsko obrt. Zlasti proizvodna obrt je tam močno razvita in daje prav pomemben delež k izvozu in dotoku deviz. Gre za izdelke, ki dobe najvišjo kvaliteto in ceno samo z obrtnim izdelovanjem v serijskem ali v izvenserijskem oblikovanju. Brez vsakega tveganja nevarnosti prodaje ali neprodaje je kooperantska obrt, vezana na industrijo ali večje delavnice. V tej stroki so pri nas še izredno velike možnosti. Zgled pri tem bi nam mogla biti bližnja Italija, kjer je obrt vseh vrst razvita do viška in za italijansko gospodarstvo velikega pomena. (rr)

Volitve v skupščino stanovanjskega podjetja

Ko je pretekli teden svet krajevne skupnosti v Izoli na seji, ki so se je udeležili tudi predstavniki družbeno političnih organizacij in občinskega stanovanjskega podjetja, razpravljal o stanovanjskem gospodarstvu, ki se je po reformi začelo razvijati v povsem novo smer, je sprejel predlog o volitvah v skupščino občinskega stanovanjskega podjetja. Zbori občanov, na katerih bodo potekale volitve, bodo od 12. do 14. aprila, in sicer v vseh krajevnih organizacijah SZDL. Prva skupščina stanovanjskega podjetja bo predvidoma štela okrog 50 članov.

Med drugim so na seji razpravljali tudi o novem načinu upravljanja s stanovanji, s katerimi gospodari občinsko stanovanjsko podjetje. Trenutno gospodari podjetje s 1820 stanovanji (v glavnem s starimi, ki so potrebna stalnega rednega in tudi investicijskega vzdrževanja). Nova stanovanja pa so trenutno v upravljanju Delamarisa, Mehanotehnike in Stavbenika, ki so si ustanovili svoja stanovanjska podjetja. Na seji so znova dali pobudo, da bi v občini pospešili dogovarjanje z vsemi tremi delovnimi organizacijami, naj bi tudi nova stanovanja dala v upravljanje obč. stanovanjskemu podjetju, da bi tako zagotovili v občini enotno in zares ekonomično stanovanjsko politiko.

ZA IZOLSKO STANOVANJSKO GOSPODARSTVO BO TREBA NAJTI ZDRAVILO, KI BO UKROTILO

bacil neenotnosti

O razmerah, ki po uvajanju reforme nastajajo v izolskem stanovanjskem gospodarstvu, smo v našem listu že pisali. Precej so govorili o tem občani tudi na zborih volivcev. Sicer pa o tem govore pravzaprav vsak dan, ker jim ne gre v glavo, zakaj ima Izola, ki je razmeroma ena izmed najmanjših slovenskih občin, kar štiri stanovanjska podjetja. Če stvar tehtamo z ekonomične plati, s plati racionalnega stanovanjskega gospodarstva, bi rekli, da takšna stanovanjska politika močno diši po nepreudarnem razkošju. Sicer pa dajmo tokrat v tej zadevi besedo direktorju občinskega stanovanjsega podjetja tov. Vladimirju Petriču, ki med drugim sodi takole:

»V stanovanjskem gospodarstvu, ki se prav sedaj reorganizira, je še posebno važno družbeno samoupravljanje. Tej dejavnosti smo doslej dajali premalo važnosti, čeprav ugotavljamo, da štejejo v ta del gospodarstva družbene dobrine, ki pomenijo za delovne ljudi in za gospodarstvo neprecenljiv vir za nadaljnji vzpon proizvodnje in proizvodnosti. Da bi čimprej dosegli namen stanovanjske reforme, moramo postaviti takšno organizacijo družbenega upravljanja, ki naj poleg dobrega gospodarjenja s stanovanjskimi dobrinami vzpodbudi tudi najširši krog delovnih ljudi, ki bodo poskrbeli za intenzivnejšo stanovanjsko izgradnjo ter se kar najbolj odgovorno zavzeli za vzdrževanje stanovanjskih hiš. Pri tem organizacijskem delu bi morala odločilno sodelovati Socialistična zveze, saj je treba prav v začetku, ko se oblikujejo stanovanjski organi, poiskati in mobilizirati občane za funkcije v teh organih.

Tendence, da naj se v naši občini ustanavljajo stanovanjske enote tudi v nekaterih gospodarskih organizacijah, so za stanovanjsko gospodarstvo občine negativne. To pa zaradi tega, ker sklad stanovanjskih hiš, ki jih imajo gospodarske organizacije, znaša le 11 % skupnega števila stanovanj, koristijo pa okoli 60 % celotnega stanovanjskega fonda v občini. Prav to pa pomeni, da bi se stanovanjsko vprašanje reševalo neenotno, razen tega pa v škodo stanovalcev, saj bo ob večstanovanjskih enotah v gospodarskih organizacijah večja režija v občinskem stanovanjskem podjetju in tudi v posameznih stanovanjskih enotah gospodarskih organizacij.

Menim, da v delovnih kolektivih računajo na razpoložljiva sredstva stanarin za gradnjo novih stanovanj, kar bi trenutno sicer pospešilo novogradnje, prizadelo pa redno vzdrževanje obstoječih stanovanj, ki vendar kaže na večjo ekonomičnost in bolj umno gospodarjenje, kot če bi sredstva za redno vzdrževanje uporabljali v glavnem za novogradnje. To je izredno važno zlasti v naši občini, kjer imamo 80 odstotkov starega stanovanjskega fonda, ki je bil zaradi najrazličnejših razlogov v zadnjih desetletjih popolnoma zapuščen. Takšno stanje narekuje enotno stanovanjsko gospodarstvo in sodelovanje vseh sil v občini. Prav družbeno upravljanje v stanovanjskem gospodarstvu edino lahko ustvarja takšno enotno politiko, ki ne bo nikogar prizadela, ampak ob usklajenih interesih vseh zagotavljala najbolj ekonomično stanovanjsko gospodarstvo.«

PIRANSKO KOMUNALNO PODJETJE IZDELALO PETLETNI NAČRT

Urejanje obale in luke

Brž, ko je piransko komunalno podjetje prevzelo v svojo skrb in gospodarjenje vso obalo v piranski občini, luko Piran in pomol v Portorožu, so njegovi strokovnjaki že izdelali petletni načrt o vzdrževanju in urejanju obale in luke. Po načrtu, ki bi ga postopoma uresničevali v letih 1966-1970, bi v skladu z urbanističnim načrtom vso obalo in luki v Piranu in Portorožu uredili za daljše obdobje, tako da bi potlej bila potrebna le vsakoletna vzdrževalna dela. Pri izvajanju načrta bodo imeli prednost tisti predeli obale, kjer so že sedaj večja turistična središča: obala pri ladjedelnici, obala od ladjedelnice do Pirana, piranska obala ter obali v Fiesi in Strunjanu.

V letu 1966 bodo zgradili obalo od pomola pri Pomorski šoli do solinskega skladišča v dolžini 140 metrov. Tu bodo obalo uredili tako, da bo ob njej narejen tudi hodnik za pešce, tik njega pa še lep zeleni pas. Pod obalnim zidom pa bo za zdaj urejena naravna kopalna peščina (plaža). Potrebno pa bi bilo, da bi tu postavili tudi restavracijo, slačilnico ter sanitarije. Na tem predelu bo treba seveda temeljito očistiti peščino, kjer je sedaj pravcata puščava in zanemarjenost. Na peščini v Portorožu bo treba zgraditi nove sanitarije, ker bo šele potem mogoče vzdrževati dostojno snago. V Fiesi je nujno treba urediti parkirne prostore ter potrebne sanitarije. — Na peščini v Strunjanu bodo uredili sanitarije in skladišče za kopališke rekvizite. — Precej del pa bo terjala piranska luka. Po načrtu jih bodo izvajali v etapah. Najprej bodo temeljito popravili mali pomol, ki deli veliko luko od obale. Pomol je že tako razpadel, da ob njem ne morejo pristajati ladje in čolni. V Portorožu je treba še pred začetkom turistične sezone nadomestiti bokobrane iz hrastovega lesa, ob katerih pristajajo potniške ladje. Vsa letošnja dela, vključno vzdrževanje kopališč, bodo predvidoma terjala okrog 47 milijonov S din. V glavnem pa naj bi bila opravljena do začetka glavne turistične sezone.

V naslednjih letih bi nadaljevali z deli po predvidenem načrtu in kajpada v skladu z razpoložljivimi sredstvi. V vseh petih letih, ko bi obalo in obe luki uredili, bi po predračunu porabili za vsa sanacijska in obnovitvena dela, za nove gradnje ter za redno vzdrževanje kopališč in peščin okrog 375 milijonov S din.

V letu 1967 bi po načrtu nadaljevali z izgradnjo kopalne peščine pod Pomorsko šolo, torej ob ladjedelnici. V Fiesi bi nadaljevali z izgraditvijo in utrjevanjem obale ter spojili jezero z morjem. V Strunjanu pa bi uredili peščine in peskovnike.

V letu 1968 bi dokončali kopalno peščino ob ladjedelnici. Nadaljevali bi urejanje Fiese. Postopoma bi ta čas tudi že začeli urejati obalo v Piranu in jih usposobili za kopanje: ureditev sanitarij, skladišč za rekvizite, dostopi v morje, poplitvitev obale in očiščenje dna.

V letu 1969 bi po urbanističnem načrtu gradili peščine v Strunjanu ter rekonstruirali peščino v Portorožu. Dopolnjevali pa bi urejanje peščine v Fiesi in obale v samem Piranu. To leto bi tudi že začeli razširjati obalno cesto Portorož-Piran, ko bi med Piranom in ladjedelnico začeli nasipavati material.

V letu 1970 bi nadaljevali z zasipavanjem ob cesti Piran—ladjedelnica. V skladu z ureditvenim načrtom pa bi dograjevali peščine v Strunjanu, Fiesi, Piranu ter ob ladjedelnici. (ž)

Iz sklada skupnih rezerv bo mogoče dobiti

SAMO KREDIT

Na seji (29. marca) je piranska občinska skupščina sprejela med drugim tudi odlok o prispevku v sklad skupne rezerve. Gospodarske organizacije bodo po tem odloku plačevale v sklad 5 odstotkov od tistega dela čistega dohodka, ki jim ostane, ko od čistega dohodka odštejejo prispevek iz dohodka, izplačane osebne dohodke in znesek svojega lastnega rezervnega sklada. Po novem predpisu veljavnost tega odloka ne bo omejena samo na eno leto, kot je bilo doslej, razen gospodarskih organizacij pa bodo plačevali prispevek tudi zavodi, ki poslujejo tako kakor gospodarske organizacije.

Kot je znano, bo sklad služil za kritje morebitnih izgub ali za sanacijo gospodarskih organizacij, ki bodo zašle zaradi objektivnih razlogov v težave. Izrecno pa je poudarjeno, da bo mogoče dobiti iz sklada sredstva za kritje izgub ali za sanacijo izključno kot kredit.

Razstava tržaškega slikarja

V piranski galeriji je spet nova razstava. Neutrudni organizatorji so v soboto odprli razstavo likovnih del tržaškega slikarja Rolanda Mascarinija. Mladi umetnik, ki je po rodu iz Furlanije, se je po študiju na inštitutu za umetnost v Trstu z največjo vnemo lotil umetniškega oblikovanja. Za svoja dela je na razstavah dobil številne nagrade in priznanja. Mnoga njegova slikarska dela in dekorativni panoji pa so se v zadnjih letih uvrstili v javne umetniške zbirke v Rimu, Trstu, Gorici, Milanu in drugih mestih.

OBVESTILO

Svet Krajevne skupnosti Izola po sklepu XVII. seje z dne 30. 3. 1966 sklicuje za svoje območje zbore občanov, ki bodo:

1. Za občane vseh volilnih enot območje III. KO SZDL v torek, 12. aprila 1966, ob 19. uri v dvorani SZDL pri ribarnici.
2. Za občane vseh volilnih enot območja I. KO SZDL v sredo, 13. 4. 1966 ob 19. uri v domu Socialistične zveze nad pošto.
3. Za občane vseh volilnih enot območja II. KO SZDL v četrtek, 14. 4. 1966 ob 19. uri v domu Socialistične zveze nad pošto.
4. Za občane italijanske narodnosti v petek, 15. 4. 1966 ob 18. uri v italijanskem kulturnem krožku v Gregorčičevi ulici.

Zbori bodo izvedeni kot dogovor občanov za reševanje njihovih problemov.

Dnevni red bo naslednji:

1. Poročilo o delu Krajevne skupnosti Izola in Varstveno-vzgojnega zavoda v letu 1965 ter razprava o predlogu programa dela in finančnega plana KS za leto 1966.
2. Razrešnica svetu KS in poravnalnemu svetu pri KS.
3. Izvolitev članov sveta KS in poravnalnega sveta pri KS.
4. Izvolitev članov skupščine stanovanjskega podjetja Izola.
5. Odgovori na vprašanja občanov.

Pripravljenost ljudi – to je najvažnejše

Slišali smo, da se je na območju krajevne skupnosti Ravne —Bate na Grgarskem v zadnjem času marsikaj spremenilo. Včasih je bilo tu treba tudi po trikrat sklicevati zbore volivcev, ljudje so bili apatični, nezainteresirani za skupno delo in akcije in živeli so takorekoč vsak zase. Danes ni več tako. Udeležba na zadnjem zboru je bila že ob prvem sklicu zelo dobra, doseženi uspehi pa pričajo, da ljudi teh vasi in zaselkov povezuje skupna volja in delo.

Naj vam o vzrokih te spremembe spregovori kar sam predsednik te krajevne skupnosti, tovariš Albert Humar.

— Res je, da je bilo še do nedavnega ljudi iz Raven, Bat in okoliških zaselkov težko privabiti na sestanke in zbore volivcev in da so bili v vsakem pogledu pasivni. To je posledica iz tistih časov, ko smo na sestankih ljudem samo govorili in jim obljubljali nekaj, kar se ni nikoli uresničilo. Zato so se čutili prevarane in zdelo se jim je nesmiselno, da bi hodili na sestanke samo poslušati in kimati.

Čim smo pa stvarno prijeli za delo in so se pokazali prvi rezultati, so postali drugačni. Kdor ni stalno med njimi in z njimi ne dela, si ne more niti predstavljati, koliko so zmožni in pripravljeni narediti, in koliko so tudi dejansko prispevali za rešitev komunalnih in drugih vprašanj v okviru svoje krajevne skupnosti.

Naj navedem samo najvažnejše stvari:

Elektrifikacija vasi Sveto in Podlaka je bila leta in leta problem, o katerem se je nič koliko razpravljalo. Ljudje so namreč že prva leta po vojni pomagali pri postavitvi daljnovoda iz Grgarja na Banjšice, z namenom, da bi potem elektriko napeljali tudi v njihove zaselke. Pa dolgo ni bilo iz tega nič. V okviru sedemletnega plana občinske skupščine, ki že bil sprejet leta 1965, smo z našega območja predlagali elektrifikacijo teh dveh vasi na prvo mesto. Skupščina nam je za to odobrila nekaj sredstev. Prebivalci obeh vasi so nato sami skopali jame, postavili drogove (117 po številu) ter opravili vsa ostala nestrokovna dela na dolžini 6 km in pol. Po skromnih izračunih so ta dela vredna najmanj 2 milijo-200 tisoč starih dinarjev.

V Ravnah in Dragovici so si ljudje sami na lastno pobudo napeljali vodo v hiše, za kar so v delu in sredstvih prispevali 1 milijon 285 tisoč dinarjev. Krajevna skupnost je tu iz svojega proračuna prispevala le 120 tisoč dinarjev za material, 40 tisoč pa jim je poklonilo trgovsko podjetje »Potrošnja«.

Imeli smo v načrtu tudi rekonstrukcijo zajetja Ježevec in ureditev kanalizacije v Sve-

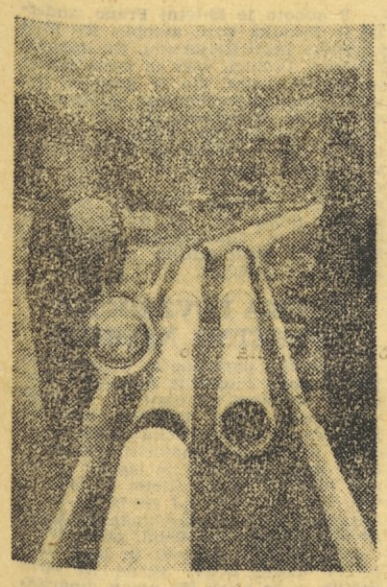

Pri tovarni cementa in salonita Anhovo montirajo industrijsko vodno črpalko, ki bo oskrbovala tovarno z vodo iz Soče. Na sliki: delavci pri polaganju visokotlačnih cevi, ki so njihov lasten proizvod

tem, kar pa zaradi elektrifikacije in slabega vremena doslej še nismo napravili in računamo, da bomo to letó naredili.

Trgovsko podjetje »Potrošnja« je na zahtevo prebivalcev vasi Sveto in Podlaka odprlo v bivših prostorih osnovne šole v Podlaki trgovino, ki bo ta mesec začela poslovati trikrat tedensko. Za ureditev ceste, ki naj omogoči tovornjakom dovoz do bivše šole, so vaščani Podlake opravili kakih 500 udarniških ur. V denarju bi to znašalo okrog 144 tisoč dinarjev. Krajevna skupnost jim je nudila le kakih 10 kubičnih metrov gramoza.

— Slišala sem, da ste na vašem območju rešili tudi vrsto socialnih problemov in pomagali socialno ogroženim borcem.

— Za to redno skrbimo. Še prav pred kratkim smo rešili dva primera. Mislim, da je trenutno to pri nas urejeno. Ko se bodo pa pojavila nova tovrstna vprašanja, na kar že vnaprej računamo, jih bomo pač skušali rešiti kar se da ugodno.

— Vaši načrti za bodoče?

— Imamo še številne probleme, ki jih bo treba reševati v okviru krajevne skupnosti s pomočjo občanov samih. Tako imamo na primer v načrtu, da v bližnji bodočnosti odpremo v Ravnah gostilno in prečistimo strugo hudournika Banjščeka v Batah, ki že ogroža kulture na poljih. Nerešeno je še tudi vprašanje razsvetljave vasi in vodovoda v Svetem. Skupščina nam pomoči ne odreka, toda vprašanje je, koliko nam bo v sedanjih razmerah lahko dala. Občani naj računajo pretežno na lastne sile. Če bodo tudi v bodoče pokazali tolikšno pripravljenost in vnemo kot doslej, me ni strah, da bi v doglednem času teh, in še drugih vprašanj, ne rešili.

Najvažnejše je namreč to, da so ljudje povezani med seboj in pripravljeni za ureditev lastnih razmer na vasi tudi nekaj žrtvovati. Brez tega namreč sredstva, pa naj jih bo še toliko, ostanejo mrtva.

Duša Ferjančič

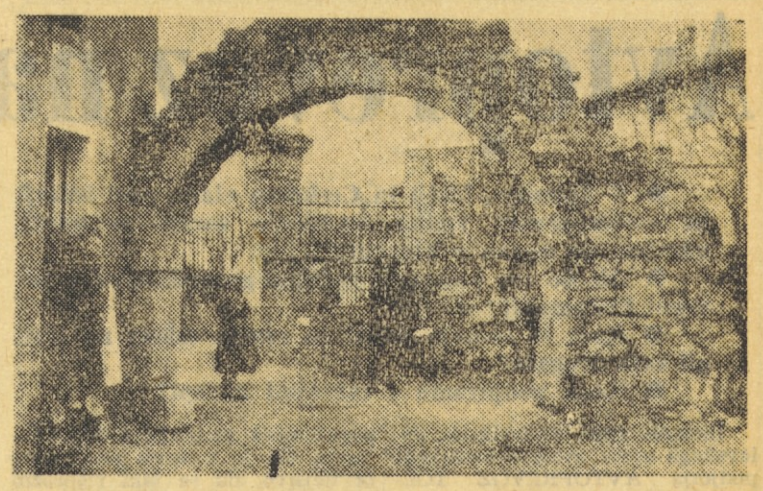

V Biljah pri Novi Gorici imajo kulturno-zgodovinski spomenik, za katerega se pa nihče ne zanima. Zidovje se že kruši — otroci plezajo po njem — in počasi propada. Prav bi bilo, da bi se pristojni organi zavzeli zanj in ga zaščitili. Tudi vodnjak pri tem objektu bi morali odgovorni sanitarni organi pregledati

V Nova GORICA

SPREJET PROGRAM LETOŠNJIH PROSLAV

V novogoriški občini so osvojili program proslav 25. obletnice vstaje. Osrednja proslava, s katero bodo proslavili obletnico ustanovitve OF, bo v novogoriški kino dvorani. Na njej bo sodelovalo tudi Goriško gledališče s partizanskim mitingom. Z njim bo potem nastopilo še na vrsti proslav v manjših krajih občine. Mednarodni delavski praznik bodo proslavili pri Ligu, kjer bo na partizanskem srečanju govoril Jaka Avšič. Za dan zmage pripravljajo v Novi Gorici koncert godb na pihala, medtem, ko bo mladina proslavila dan mladosti z otvoritvijo mladinskega kluba. Četrtega julija pa se bodo zbrali občani v znanem partizanskem kraju na Kremencah nad Renčami.

Družbeno politično izobraževanje

Pred dnevi so zaključili v šempetrski Iskri večerno politično šolo za mlade delavce in komuniste, hkrati pa so začeli s poukom tudi za delavce, ki delajo v trgovini. V obeh šolah bo absolviralo blizu 100 mladih delavcev in komunistov.

Opazili so precejšnje zanimanje za program, ki temelji predvsem na konkretizaciji načelnih stališč ter teoretskih postavk s prakso v posameznih delovnih skupnostih. Tak program omogoča ustvarjalno sodelovanje posameznikov v razpravah o določenih temah.

Člani in podmladkarji RK na delu

Aktiv podmladkarjev RK na grgarski osnovni šoli se je v nabiralni akciji za indijske siromašne otroke zelo izkazal. Skupinice podmladkarjev, ki so jih določile učiteljice, so z veseljem odšle na delo. Potrkali so na vrata sleherne hiše v Grgarju in Ravnici. Povsod so jim vaščani nekaj dali in tako so nabrali 101.000 starih dinarjev. Akciji za Indijo, ki jo je organiziral krajevni odbor Rdečega križa, se bodo odzvali tudi delavci in uslužbenci tega območja,

Nova samopostrežna trgovina v Renčah

Bivše trgovsko podjetje »Goriška je pred spojitvijo z Grosistom »Gorica« letos v marcu odprlo v Renčah lepo urejeno samopostrežno trgovino, ki posluje neprekinjeno od 7. do 19. ure. Tak sodoben lokal je bil večletna želja vseh prebivalcev Renč in okoliških vasi.

ZAKAJ SLABA ELEKTRIKA V BRANIKU

V Braniku in okoliških naseljih je bila izrečena že marsikatera pikra na račun električne razsvetljave. Vendar je bila ta kritika bolj za domačo rabo, za predmet razgovora med vaščani. Zadnje čase pa je vsa zadeva dobila konkretnejše oblike in pravo pot. Krajevna skupnost je poslala vprašanje na pristojno mesto in odgovor je zdaj tu.

Goriška enota Elektro Gorica pojasnjuje, da jim je problem kvalitete napajanja Branika in okolice z električno energijo znan in da so ga začeli reševati. Za napajanje zaselkov od Vidmarščа do Škrbčev bodo uredili novo transformatorsko postajo in tako tudi to območje ločili od Branika ter na ta način za tiste kraje rešili problem. Napovedujejo, da se bo to zgodilo že v tem mesecu.

Ker je glavni vir motenj v preskrbi z električno energijo Pohištveno mizarstvo, namerava Elektro Gorica rešiti zadevo tako, da bodo uredili napajanje delavnic omenjenega podjetja posebej. Da bi se pa že sedaj kolikor mogoče odpravile ali vsaj čimbolj zmanjšale motnje k preskrbi z električno je podjetje Elektro Gorica s Pohištvenim mizarstvom posebej uredilo koriščenje električne energije.

V Braniku so bile tudi motnje pri delovanju javne razsvetljave. Tudi v tem pogledu je Elektro Gorica obljubilo popraviti napeljavo in odstraniti napake.

Mir

OBISK V TOVARNI ČEVLJEV JADRAN V MIRNU

Rešitev v specializirani proizvodnji

Tovarna čevljev Jadran v Mirnu je bila velikokrat predmet razprav. Profil njene proizvodnje je bil do nedavna tak, da se ni mogla izogibati težav. Največkrat je bila na robu rentabilnosti. Vendarle pa sta ji prizadevnost 340-članskega kolektiva ter jasen koncept nadaljnjega razvoja ustvarila v zadnjem času solidno perspektivo. Bojazen ob začetku reforme je bila odveč. Danes v podjetju sproti prodajo, kar proizvedejo.

Orientacija na specializacijo proizvodnje se je izkazala za pravilno. Opustitev proizvodnje ženske in gumijaste obutve je omogočila intenzivnejše spremljanje modnih dosežkov v svetu ter njihovo prilagajanje domačim prilikam in zahtevam. S šestimi ali sedmimi modeli moških čevljev v sezoni ter otroško obutvijo osvaja zlasti trg južnih republik, kjer je prebivalstvo veliko bolj občutljivo za modne novosti kakor v Sloveniji. Zlasti velik del proizvodnje prodajo v Beogradu. Od celotne proizvodnje je kar tri četrtine prodajo izven Slovenije.

Dobre poslovne rezultate, ki jih dosegajo zadnje čase v Mirnu, pa je treba pripisati tudi izboljšani organizaciji dela. Podjetje, katerega glas je že dolgo znan širom po Jugoslaviji zaradi tradicije proizvodnje čevljev v Mirnu, je do nedavna proizvajalo na polobrtniški način. Z zgraditvijo nove proizvodne hale ter nabavo strojne opreme pa so bili ustvareni pogoji za prehod na industrijsko proizvodnjo. Uvedli so dva tekoča traka, ki delata v dveh izmenah. Seveda je to pripomoglo k naglemu porastu produktivnosti, ki se posredno odraža tudi v splošnih poslovnih rezultatih. Tako so v zadnjih dveh letih uspeli znatno izboljšati koeficient obračanja sredstev. Ta so sedaj vezana po 78 dni, pred dvema letoma pa so bila kar 128 dni.

Rast proizvodnje in s tem storilnosti — danes proizvedejo dnevno okoli 1300 parov čevljev — je usposobila podjetje tudi za konkurenco na tujem trgu. Letos so na primer sprejeli obveznost že za izvoz 10.000 parov čevljev v Sovjetsko zvezo in prav toliko na Poljsko. Po dosedanjih pogodbah jih bodo izvozili 5000 parov tudi v Avstrijo, medtem ko so še v dogovorih za ZDA ter Zapadno Nemčijo in za nadaljnje količine za v Avstrijo. Če bi ne imeli hudih problemov s surovinami, bi lahko realizirali znatno večji izvoz. Tuji trg pa je preobčutljiv za izdelavo čevljev iz manj kvalitetnih surovin. Ker močno primanjkuje zlasti spodnjega usnja, uporabljajo nekatere druge sintetične elemente.

Minulo poslovno leto so v podjetju zaključili z 80 milijoni starih dinarjev v skladih. To je ob proizvodnji, ki je dosegla vrednost okoli milijarde 220 milijonov starih dinarjev, veliko, vendar pa še vseeno malo za načrte, ki jih imajo za nadaljnjo modernizacijo proizvodnje. Pravkar se namreč dogovarjajo za nabavo nekaterih novih strojev iz Makedonije, ki jim bodo omogočili nadaljnji napredek v osvajanju modernih tehnoloških postopkov pri proizvodnji.

Največji problem je higiena

za kar pa niso potrebne investicije

Kot vsako leto pred turistično sezono, je medobčinski inšpektor v Novi Gorici tudi letos začel s sistematičnimi pregledi vseh gostinskih in drugih obratov, ki služijo turizmu. Preglede opravljajo tedensko zastopniki sanitarne, tržne in delovne inšpekcije, po potrebi pa sodelujejo tudi veterinarski, urbanistični in gradbeni inšpektorji.

Doslej so pregledali že vse večje obrate na tistih relacijah, kjer se potniki in turisti ter gostje iz zamejstva največ ustavljajo, še posebej pa večja gostišča v Šempetru in Novi Gorici.

Ti obrati imajo v glavnem že sestavljene načrte za predsezonsko ureditev svojih lokalov in njihove okolice, le da je zadnji mraz dela nekoliko zavrl. Kot je že tradicija, bodo skušali vse te načrte uresničiti do 1. maja.

Inšpektorji so med temi svojimi obiski zabeležili precejšen napredek v pogledu ureditve in modernizacije lokalov, pa tudi sodobnih strojev in pripomočkov so si gostinci že kar precej nabavili. Najboljša gostišča so tudi povečala asortiment, tako da gost med jedili res lahko izbira in dobi tudi nekatere specialitete.

Največji problem naših javnih lokalov je še vedno vzdrževanje ustreznega higienskega režima, za kar niso potrebni veliki stroški in investicije, ampak je to odvisno od ljudi, ki tam delajo. Tudi lokal, ki ni ne vem kako funkcionalno in estetsko urejen, je lahko privlačen, če je pospravljen in čist. In obratno.

Inšpektorji bodo letos prav tam, kjer bodo ugotovili, da so higienske razmere nezadovoljive, podvzemali zelo ostre ukrepe. In prav je tako. Naj vsaj ukrepi — tam, kjer niso pomagali nasveti — enkrat dosežejo svoj cilj. D. F.

CENA UČNE URE

Osnovna postavka je izračun stroškov izobraževanja

Kot smo že poročali, so ravnatelji osnovnih šol in šol II. stopnje novogoriške občine na skupnem in ločenih posvetih obravnavali problematiko financiranja šolstva. Da bi čimbolj smotrno razporedili sredstva, ki bodo predvidoma razpoložljiva v skladu za šolstvo, so sklenili, da je osnovna postavka za izračun stroškov izobraževanja cena učne ure, ki se izračuna po dejanski kadrovski zasedbi.

Upoštevajoč večjo zahtevnost in večje režijske stroške, bo cena učne ure v šolah II. stopnje višja kot v osnovnih, obenem pa bodo te šole prejemale tudi več sredstev za materialne izdatke. Osnovna cena učne ure v osnovnih šolah pa se bo povečala zaradi dopolnilnega pouka, stroškov s podružničnimi šolami in za stimulacijo za delo v težkih okoliščinah. Določili so tudi minimalno število učencev v oddelku pri teoretičnem in v skupini pri praktičnem pouku, odstotek sredstev, ki jih bodo prejemale šole za administrativno tehnično osebje, ceno varstvenim uram itd., obenem pa sklenili, da bodo svobodne aktivnosti finansirali na podlagi odobrenega programa in opravljenega dela.

Svetu za šolstvo so prepustili, da dokončno odloči, kakšno naj bo razmerje med osebnimi dohodki učnega kadra z visoko, višjo in srednjo izobrazbo in kakšno naj bo razmerje med osebnimi dohodki in materialnimi stroški. — D. F.

Krestenica brez poštne dostave

Krestenica je zaselek na desnem bregu Soče med Anhovim in Kanalom. Je pravzaprav del naselja Gorenja vas, v okviru katerega so hiše tudi oštevilčene Gre za vsega 17 hišnih številk z nekaj več kot 50 prebivalci.

Lahko bi rekli, da v tem zaselku ne poznajo pismonoše. Kraj je namreč izven poštne dostave baje že vsa leta po vojni. Vaščani sami dvigajo poštne pošiljke na pošti v Kanalu, ko jih pot zanese tja. Pred kratkim so poslali na pristojno mesto vprašanje, zakaj njihov kraj ni deležen redne poštne dostave.

Kako je pravzaprav s to zadevo?

Kot že rečeno, je kraj brez poštne dostave že, rekli bi, desetletja. 1959. leta je skušalo poštno podjetje rešiti ta problem. Uredilo je dostavo preko pošte Deskle — Anhovo, kar je za samo poštno službo teritorialno in funkcionalno ugodnejše, kot če bi dostavljali pošto preko pošte v Kanalu.

Toda prebivalci Krestenice so se tedaj uprli taki rešitvi. O vključitvi v obhodni okoliš pismonoš s pošte Deskle — Anhovo niso hoteli niti slišati in so raje podpisali izjave, da bodo še naprej ostali v izvendostavnem okolišu ter še dalje sami dvigali svoje poštne pošiljke v Kanalu. To njihovo odločitev je tedanje PTT podjetje v Ljubljani tudi upoštevalo.

Kot je videti, bi želeli Krestenični, da bi jim prinašal pošto pismonoša iz Kanala. Poštno podjetje v Novi Gorici pa v svojem odgovoru na vprašanje Krestenični navaja, da sta sedanja poštna dostavljača na pošti Kanal že dovolj obremenjena. Dostavljač, ki obhodi vsak drugi dan naselja na desnem bregu Soče od Ajbe do Liga, napravi vsakokrat po 24 km dolgo pot, v ostalih dneh, ko raznaša pošto na levem bregu Soče, pa skoraj po 14 km. Prav tako zatrjujejo, da je tudi drugi pismonoša polno zaposlen, za uvedbo novega delovnega mesta pa ni dovolj dela.

Zaradi takega stanja in glede na to, da hodi pismonoša pošte Deskle — Anhovo z ozirom na svoj obhodni okoliš tik ob Krestenici, je težko razumeti, zakaj prebivalci tega naselja uporno vztrajajo na tem, da prejemajo pošiljke preko pošte Kanal. Spričo tega, pravijo v novogoriškem PTT podjetju, ne morejo zagotoviti dostave pošiljk preko kanalske pošte, da pa lahko takoj zagotovijo redno dostavo pošte tudi za to naselje preko pošte Deskle — Anhovo. — **Mir**

Podjetje
»PECIVO« — Nova Gorica
PRODA naslednja rabljena osnovna sredstva:
— dostavni avto furgon Zastava 1100
— dostavni avto Kombi DKW z rezervnim motorjem
Licitacijska prodaja bo v torek, 12. aprila 1966 ob 10. uri na upravi podjetja.
Prednost nakupa ima družbeni sektor, če do 10.30 ne bo interesentov, bomo sredstva prodali zasebnim interesentom.

PUBLIKACIJE V NOVOGORIŠKI OBČINI

Različni organi, podjetja, organizacije in ustanove v občini Nova Gorica izdajajo 16 ciklostiranih ali tiskanih publikacij. Občinska skupščina izdaja Bilten, ki sistematično zbira poročila svetov in drugo pomembnejše gradivo, namenjeno sejam skupščine, in Tedenske informacije. Občinski komite ZKS izdaja lasten Bilten, namenjen predvsem osnovnim organizacijam in članom komiteja. Kmetijska zadruga v Brdih izdaja tiskan »Briški list«, tovarna pohištva Meblo »Glas upravljavca«, tovarna cementa Anhovo »Naš list«, Avtopromet, SGP »Gorica« in komunalna ustanova v Novi Gorici pa svoj Vestnik.

Društva knjigovodij z Jesenic, iz Kranja in Nove Gorice izdajajo svoje ciklostirane Informacije, medtem ko je občinski odbor izdal enako število Obvestil. Goriško gledališče izdaja svoj Gledališki list, Goriška knjižnica svojega Knjižničarja, Komunalna skupnost socialnega zavarovanja pa svoj ciklostiran Informativni bilten.

Omenimo naj še, da izdaja direkcija Iskre v Kranju svoj list, ki obravnava tudi probleme v šempetrski Iskri in prav tako izdaja svoje glasilo direkcija PTT Slovenije, ki ga prejemajo vse enote PTT na območju občine.

MEBLO SI ODPIRA NOVA TRŽIŠČA

Letos v januarju se je tovarna pohištva »Meblo« iz Nove Gorice udeležila mednarodnega sejma pohištva v Kölnu v Zahodni Nemčiji. Ta sejem je vsako drugo leto in tovarna je letos drugič na njem razstavljala. Medtem ko je njen prvi nastop na tem sejmu omogočil »Meblu« prve stike s kupci v Avstriji in na Nizozemskem, ji je letošnji posredoval širše zveze z novimi kupci v Nemčiji. Že na samem sejmu so sklenili za 43.000 dolarjev prodajnih pogodb. Povezali so se ob tej priliki s člani nabavnega združenja Deutscher Möbel Grosseinkauf in sedaj se trudijo, da bi v Zahodni Nemčiji vzpostavili lastno prodajno organizacijo.

Vodstvo tovarne teži za tem, da bi njenim izdelkom čimbolj skrajšali pot do trgovcev s pohištvom, ker drugače ne morejo s svojimi cenami na tujem tržišču konkurirati. Določeni uspehi v to smer so se v tem kratkem času že pokazali, saj je tovarna že prejela prva naročila posameznih nemških trgovcev.

Tovarna bo verjetno, vsaj kar se tiče izvoza preusmerila svoj proizvodni program v izdelavo stilnega pohištva, ker je za to zvrst vedno več zanimanja in je na ta način možno doseči tudi boljše cene.

Vilhar razstavlja v Novi Gorici

Od sinoči pa do 18. aprila je vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 18. ure v prostorih kluba kulturnih delavcev v Novi Gorici odprta razstava del slikarja in kiparja Maria Vilharja.

Umetnik se je rodil pred 41 leti v Velikem otoku pri Postojni. S slikarstvom in kiparstvom se ukvarja že 23 let. V tem času je imel vrsto samostojnih razstav doma in na tujem, sedanja v Novi Gorici je 19. po vrsti.

Kritiki so zapisali o Vilharju veliko laskavih pohval in dali priznanje njegovi izrazni moči. Umetnikova dela krasijo domove in javne lokale že v desetih evropskih državah. Tako bo novogoriška razstava izredna priložnost za neposredno srečanje ljubiteljev slikarske in kiparske umetnosti z umetnikom in njegovimi stvaritvami.

Brje pri Bramiku

Prve dni aprila, ko prihaja v deželo pomlad in se razcveta sadno drevje, sta se poslovili od nas skrbni stari materi Franica Pečenko in Rafaela Vidmar. Prva je dočakala častitljivo starost skoraj 98 let, druga pa 82. Obe sta bili ugledni in zavedni ženi ter materi številnih potomcev. Zlasti pokojna Rafaela je bila tudi dobra partizanska mati. Na zadnji poti ju je spremilo veliko število ljudi, ki so se tiho poslovili od njunih grobov.

Vojna glodalcem

Ker so se na območju novogoriške občine začele pojavljati bolezni, ki jih prenašajo glodalci, je občinska skupščina, na pobudo medobčinskega inšpektorata že v januarju sprejela odlok o splošni in obvezni deratizaciji na območju občine. Po tem odloku naj bi se deratizacija opravljala enkrat letno v strnjenih naseljih, v ostalih krajih pa po potrebi.

Uspeh take akcije je možno zagotoviti le, če se na določenem območju vsi objekti istočasno deratizirajo. Medtem ko je v drugih mestih to že stalna praksa, so se v novogoriški občini deratizacije sedaj prvič sistematično lotili. Opravlja jo zavod za deratizacijo in dezinfekcijo »Kemocid« iz Slovenske Bistrice.

Doslej je akcija naletela na zelo ugoden odziv pri ljudeh, ki so zelo zadovoljni, da se na ta način lahko rešijo nadležnih glodalcev.

Ker pri deratizaciji uporabljajo strup zelo močnega učinka, naj prebivalci, ki so jim razkužili prostore v tem času zelo pazijo, da ga ne bi prenesli na živila in domače živali.

D. F.

Avtoprevoz na sodu bencina

● V Tolminu, Idriji in Cerknem vlada med šoferji in avtomehaniki veliko ogorčenje zaradi nenadnih ukrepov na cestah v Sloveniji.

● Ali bo res prizadeto celotno gospodarstvo v severni Primorski?

● Kam se stekajo davki in cestne takse: na sfalt ali kam drugam?

● Koga podpiramo s takšnimi ukrepi?

Izredna seja centralnega delavskega sveta avtoprevozniškega podjetja AVTOPREVOZ TOLMIN-IDRIJA je minulo soboto potekala v prostorih mladinskega kluba v Idriji v zelo napetem vzdušju, čeprav so posamezni govorniki kakor tudi predstavniki Soškega gozdnega gospodarstva, Rudnika živega srebra v Idriji, Cestnega podjetja Gorica, Tovarne cementa in salonita v Anhovem in drugi skušali kar je mogoče umirjeno pojasnjevati stališča svojih delovnih kolektivov ob iznenadni uvedbi osnih omejitev na cestah v Sloveniji, predvsem pa na cesti II. reda št. 314 Tolmin—Idrija—Kalce, kjer so prometno inšpekcijski organi v sodelovanju z zastopniki cestnih podjetij uvedli omejitev osnega pritiska motornih vozil na 6 ton. Pri tem, je bilo rečeno na zasedanju centralnega DS, se prometni in cestni organi sklicujejo na določila temeljnega zakona o javnih cestah, po katerem sme biti največji dovoljeni osni pritisk motornega vozila 10 ton na enojni osi in 16 ton na dvojni osi. Na javnih cestah, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev pa smejo voziti le tista vozila, katerih osni pritisk ustreza vzdržljivosti ceste in njenim tehničnim razmeram.

prevozniška podjetja v diskriminaciji. Če pa k temu prištejemo še dejstvo, da se taki rigorozni ukrepi ne izvajajo v drugih republikah, kjer so ceste tehnično mnogo na slabšem, je v splošnem merilu diskriminacija še večja.

Kot so poudarili na izrednem zasedanju, bi moral republiški inšpektorat pri izvajanju omejitev na cestah upoštevati specifičnosti nekaterih področij v Sloveniji, med katere prav gotovo spada tudi področje tolminske in idrijske občine, kjer AVTOPREVOZ v največji meri posluje, saj imata obe občini komaj 28 km železnice. Z doslednim izvajanjem že izvedenih ukrepov bo povzročena temu podjetju velikanska škoda, ki bi lahko dobesedno uničila eno najmočnejših gospodarskih organizacij v severnem Primorskem. Podjetje razpolaga z 88 kamioni in 66 prikolicami s skupno nosilnostjo 1470 ton. Z omejitvijo osnih pritiskov pa se nakladalna sposobnost zmanjša za 797 ton, kar predstavlja 47-odstotno zmanjšanje nakladalne sposobnosti vseh motornih vozil.

Tudi v finančnem pogledu bo podjetje, če ne pride v najkrajšem času do sprememb in drugačnih dogovarjanj med avtoprevozniškimi podjetji, cestnimi upravami in republiškim inšpektoratom, utrpelo velik udarec. Vzemimo kot primer samo odvoz cementa in cementnih izdelkov iz »15. septembra« v Anhovem! V letošnjem letu iz te tovarne AVTOPREVOZ ne bo odpeljal predvidenih 45.000 ton cementa in izdelkov, temveč veliko manj. Po predvidenem planu realizacija ne bo 225 milijonov dinarjev, temveč samo okrog 120 milijonov dinarjev. Samo nekoliko slabše pa so napovedi za druga podjetja v tolminski in idrijski občini. Če nam je lahko za primerjavo samo Rudnik živega srebra v Idriji in Soško gozdno gospodarstvo, potem lahko napovemo za 109 milijonov manjšo realizacijo AVTOPREVOZA kot v lanskem letu. Podobno je z izvozno dejavnostjo tega podjetja. Medtem ko je v lanskem letu to podjetje močno povečalo svojo izvozno dejavnost, mu je z ukrepi bil zasajen nož v hrbet, saj se pretežni del izvoznega prometa odvija prav na cestah, kjer je sedaj občutna omejitev nosilnosti na osni pritisk.

Vsako zniževanje realizacije pomeni tudi znižanje dohodka, saj so transportni stroški pri tovornjakih s prikolico skoraj enaki. Tako bo podjetje zaradi osnih omejitev na cestah ustvarilo — če bo omejitev trajala vse leto — pri istih predvidenih stroških za 240 milijonov dinarjev manj dohodka, kot je bilo predvideno. V ilustracijo temu so navedli, da so v lanskem letu realizirali v prometu 276 milijonov dinarjev dohodka, kar pomeni, da bi za vse leto, pri taki situaciji kot se vsiljuje, ostalo samo 37 milijonov vplačanega fonda, ki pa zadostuje v najboljšem primeru komaj za izplačilo osebnih dohodkov v poldrugem mesecu.

Kaj storiti?

Izredno ostra razprava je pokazala, da podjetje ne bo moglo v obeh občinah povečati prevoznih tarif za 400 %, saj nimajo sproščenih cen storitvam. Potemtakem jim ne preostane drugo kot da ustavijo 75 % vozil in pri tem odpustijo ustrezno število delavcev — kvalificiranih šoferjev in avtomehanikov. Kažipot je obrnjen tudi v drugo smer: preusmeriti vozila v druge republike, kjer ni osnih omejitev...

Pričakovati je, da bi po tretji »varianti« takšen ukrep močno paraliziral celotno gospodarstvo na področju idrijske, tolminske in deloma goriške občine. Če idrijski rudnik po treh dneh ne dobi mazuta in drugega reprodukcijskega materiala, mora ustaviti proizvodnjo. Soško gozdno gospodarstvo je v veliki meri odvisno od uslug avtoprevozniškega podjetja, ki ima tudi specializirano mehanizacijo. Tovarna cementa in salonita v Anhovem lahko uskladišči samo dvodnevno proizvodnjo. Številni kupci te tovarne zahtevajo največkrat kamionsko dostavo cementa (rinfuza), za kar ima AVTOPREVOZ specializirane tovarnjake-silose. Predstavnik tovarne je centralnemu delavskemu svetu tudi pojasnil težave, ki nastajajo ob pošiljanju cementa in cementenih izdelkov po železnici, saj ima Anhovo samo en industrijski tir.

Prav verjetno je, da je kritični trenutek zadel tudi druge kolektive na Primorskem. Prav s takšnega stališča so na zasedanju v Idriji tudi priporočili občinski skupščini v Idriji in Tolminu, da o nastalih težavah razpravljata in mnenje posredujeta v Izvršnem svetu SR Slovenije.

Nič manj pa ni pomembno raziskati nekatera mnenja, ki jih je bilo slišati na rovaš cestnih podjetij, predvsem pa Cestnega podjetja Gorica, ki pa jih je njihov predstavnik v razpravi demantiral. Predsednik centralnega delavskega sveta Jožko Cimerman je v svojem nagovoru obtožil cestna podjetja, da ne iščejo tako imenovanih notranjih rezerv, da sredstva, ki so namenjena za ceste trošijo neracionalno, investirajo v svoj standard in preobsežno mehanizacijo, ki je 5 mesecev na leto neizkoriščena. Trdili so, da so v lanskem letu tri transportna podjetja prispevala najmanj 200 milijonov v cestni sklad. Poleg tega je vsako podjetje prispevalo še posebej za izgradnjo in rekonstrukcijo ceste Idrija—Kalce. Če k temu prištejemo še za 80 milijonov cestnih taks, ki jih AVTOPREVOZ vsako leto vplača, 20 dinarjev davka na 1 liter nafte, 56 dinarjev davka na 1 liter bencina, potem je to kar precej. Precej denarja za proizvajalce. Kljub temu pa je predstavnik cestnega podjetja iz Gorice pojasnil, da njihovo podjetje ne prejme niti dinarja od cestnih taks in da morajo svojo mehanizacijo »pet mesecev na leto« zaposlovati drugod, če sploh hočejo živeti. Pojasnil je, da znaša pri njih osebni dohodek zaposlenih v povprečju komaj 59 tisoč dinarjev in da so v preteklem letu ustvarili komaj 46 milijonov dinarjev skladov. Vsi ti podatki pa še bolj podkrepi trditev, da se denarna vlaganja »topijo« v druge, neznane sklade, s katerimi razpolaga republika ali pa nekdo, ki ta denar lahko zaseže.

Omejitev osnih obremenitev na cestah, ki so za AVTOPREVOZ eksistenčnega pomena, je zelo hud udarec, saj podjetje na to ni bilo pripravljeno. Pripravljeno ni bilo zlasti po resničnih vesteh iz časopisov, da smo v našo državo lani uvozili 1150 kamionov, katerih osni pritisk presega 10 ton in po sporočilu tiskovne agencije, da v Priboju na Limu gradimo veliko tovarno tovornjakov, katerih osni pritisk bo zdržal več kot 12 ton.

Ob vsem tem so se člani centralnega delavskega sveta spraševali, koga s tem republiški prometni inšpektorat podpira...

Čeprav v republiki že napovedujejo odjugo tem ukrepom, pa v AVTOPREVOZU problem jemljejo precej resno. Njim vsak dan, ko je tovornjak na dvorišču, pomeni težke milijone.

Ali je javnost ob tem lahko brezbrižna?

Tadej Munih

TOLMIN

S tem ukrepom, ki so ga avtoprevozniška podjetja pričakovala ob vse drugem času in na drugačen način, se je sprožil ne samo plaz ogorčenj, temveč tudi plaz očitkov avtobusnim podjetjem, ki jih ukrep republiškega prometnega inšpektorata ni prizadel, saj za avtobuse osne omejitve ne veljajo. Že s tem so avto-

Število kazni naraščа

Ali so ljudje na Tolminskem res nepoboljšljivi kršilci javnega reda in mira, predpisov o vožnji z vozili na javnih cestah, ali res trdovratno kršijo zakone, kot so zakon o gozdovih, zakon o lovu, zakon o sladkovodnem ribištvu, ali res kršijo predpise o gostinstvu, o varstvu živine, o družbenem knjigovodstvu in podobno?

O vsem tem daje plastično sliko delo občinskega sodnika za prekrške, ko primerja lansko število izrečenih kazni z letom 1964.

Čeprav se je razširil obseg dela občinskih sodnikov za prekrške z ukinitvijo okrajev in s tem, da so izšli novi predpisi in je prišlo več področij — zlasti iz gospodarstva — pod »giljotino« občinskega sodnika, se je število prekrškov in izrečenih kazni relativno povečalo. V primerjavi z letom 1964, ko so bili 503 obdolženci, ki so prejeli takšno ali drugačno kazen, se je število pravnomočnih odločb o prekrških v lanskem letu povečalo na 832, kar je 64,7 % več. V letu 1964 so bile kaznovane tudi štiri pravne osebe, lani pa se je zagovarjalo pred sodnikom za prekrške 42 delovnih organizacij in drugih pravnih oseb. Posebno pozornost zasluži tudi naraščanje števila prekrškov, ki jih povzročijo ali storijo mladoletniki. Predlanskim je bilo samo 8 kaznovanih mladoletnikov, lani pa se je število povečalo za 237 %, oziroma na 27 primerov.

Občinski sodnik za prekrške je izrekel lani tudi 111 ukorov (prej 63), povečalo pa se je tudi število zapornih kazni: od skupnega trajanja 46 dni v letu 1964, na 166 v lanskem letu.

Število varstvenih ukrepov pa se je povečalo samo za 10. Tako se je število odvzetih vozniških dovoljenj v lanskem letu povečalo od 44 na 55, kar je tudi razumljivo, saj se je v tem času tudi povečalo število lastnikov in upravljavcev motornih vozil.

V tolminski občini je bilo v lanskem letu registriranih 224 nezgod v cestnem prometu, katere je obravnaval tudi občinski sodnik za prekrške. Mednje pa ni nik za prekrške. Mednje pa niso všteti prekrški, ko so vozniki motornih vozil vozili vinjeni. Ob tem velja pripomniti, da je bilo v lanskem letu tudi več varstvenih ukrepov zoper voznike motornih vozil, ki so vozili vinjeni. Ni odveč poudariti, da med njimi ni bilo niti enega poklicnega šoferja...

Kaj nam bo na področju prekrškov prineslo prihodnje leto? Ali bomo tudi takrat tako suho statistično obravnavali število prekrškov?

-de-

Pogovorili se bodo o novih kandidatih

Delovne organizacije v Ilirski Bistrici so že začele s pripravami za izvolitev novih članov delavskih svetov. Večina delovnih organizacij bo imela volitve v tem mesecu, zadružni svet Kmetijske zadruge »4. junij« pa je razpisal volitve za 8. maj. V tem času bodo z zadružniki po vaseh imeli sestanke, na katerih se bodo pogovorili in predlagali kandidate.

TOK ima pogodbo z ljubljansko univerzo

Tovarna organskih kislin v Ilirski Bistrici je s kemično fakulteto v Ljubljani sklenila pogodbeno sodelovanje za razvojno raziskovalno delo. Kemična fakulteta bo za potrebe TOK znanstveno raziskovala organske kisline, predvsem pa, kako izkoristiti odpadke od vina in po kakšnem postopku izboljšati kvaliteto mlečne kisline ter izpopolniti tehnološki proces. V tej tovarni že več let dajejo za raziskovalne namene precej denarja. Za letošnje leto pa je odločil delavski svet v te namene 2 % čistega dohodka.

V TOK V ILIRSKI BISTRICI SO SI SAMI POMAGALI

VEČ KISLINE IN VEČ MLEKA

V Tovarni organskih kislin v Ilirski Bistrici so v letošnjem marcu dosegli največjo proizvodnjo citronske in vinske kisline odkar obstaja tovarna. Plan za marec je določil, da bodo proizvedli 38 ton citronske in 16 ton vinske kisline; proizvedli pa so 45 ton citronske in 21 ton vinske kisline. Prav tako ni zoastala proizvodnja organskih kislin, ki jih proizvajajo v manjših količinah.

V letošnjem letu beležijo v TOK tudi precešnje povečanje odkupa mleka, saj se je povečal za 23 % v primeri z lanskim prvim četrtletjem, plan za tromesečje pa so presegli za 5 %. Po reformi je cena mleku znatno ugodnejša in kmetovalci ga več prodajajo, medtem, ko so ga prej precej porabili za krmo. Deloma pa je porasla tudi dejanska proizvodnja mleka. Ugodni proizvodni uspehi v tem letu so vplivali tudi na porast dohodka, saj je za 15 % večji od planiranega. Prav tako so se povečali tudi osebni dohodki. V mesecu februarju je bil povprečni osebni dohodek na zaposlenega 84.000 starih dinarjev, za mesec marec pa bo še za 5 % večji in bo presegel povprečje 90.000 starih dinarjev.

Ugodne uspehe so v tej tovarni dosegli tudi na področju mednarodne menjave, saj so do sedaj že izvozili 50 % planirane proizvodnje, obstaja pa možnost, da v prihodnjih mesecih izvoz še povečajo.

V tej tovarni so se pred leti borili s precejšnjimi težavami. Gradili so prostore, bazene za surovine, postavili novo kotlovnico in druge objekte. Prav tako so morali nabavati nove stroje in urediti proizvodnjo. Vse to so delali z lastnimi sredstvi in krediti, ki so jih morali vračati v enem letu, ali nekaj letih. Toda to jim je pomagalo, da so prišli v obdobje reforme pripravljeni.

KMETJE V ILIRSKOBISTRIŠKI OBČINI ŠE NE VEDO

KOLIKO DRV IN LESA ZA LASTNO UPORABO

Občinska skupščina v Ilirski Bistrici je sicer že imela na dnevnem redu svoje nedavne seje tudi predlog odloka o določitvi največje količine in vrste lesa, ki ga smejo sekati lastniki gozdov za lastne potrebe, toda zaradi odhajanja odbornikov s seje je skupščina postala nesklepčna in ni mogla sprejeti odloka. Predlog je predvideval, da bi kmetje smeli posekati letno zase (in torej brez plačila biološke amortizacije) do 1 kubičnega metra tehničnega lesa in do 15 prostorninskih metrov drv.

O tem predlogu so bili razpravljali tudi že na zborih volivcev v raznih krajih občine. Volivci v Knežaku in drugih vaseh gornje Pivške doline vztrajajo še sedaj pri svoji zahtevi, da je treba povečati dovoljeno količino drv. »Če bi potrebovali drva samo za gretje prostorov in kuhanje, bi 15 prostorninskih metrov kar zadoščalo,« pravijo. Prav gotovo bi si vsak kmet pomagal še s šaro, ki bi jo nabral pri čiščenju gozdov. Toda največ kurjave potrebujemo za kuhanje krme prašičem. Poleg tega vsak kmet daje drva svojim otrokom, ki ne živijo več v skupnem gospodinjstvu, pač pa še prihajajo pomagat na polje, kadar je največ dela. Nekakšno nenapisano pravilo je, da oskrbuje nekdanja domačija vse svojce, ki so šli po svetu s trebuhom za kruhom, domov pa se vračajo pomagat ob košnji, žetvi in drugih obsežnejših delih.« Kmete tudi močno moti dejstvo, da logarji v preteklosti niso hoteli priznavati v dobro za poznejša leta, če je kdo posekal manj, kot mu je pripadalo. Bojijo se, da bo kljub zagotovilu v predlaganem odloku veljala taka praksa tudi v bodoče.

(jl)

ZA PREUREDITEV GREGORČIČEVE HIŠE NA VRSNEM SO PRISPEVALI

Gimnazija Jurija Vege — Idrija 270 novih dinarjev, PTT Nova Gorica — posl. enota Tolmin 30,60; Ivan Flajs, Soča — 20; Avtopromet Nova Gorlica — 200; Administrativna šola Nova Gorica — 200; Jožko Žigon, Vrtojba — 10; Ivan Rovšeček, Most na Soči — 20; Zavod za zdravstveno varstvo, Nova Gorica — 122; KZ Nova Gorica — 200; Soške lektrarne — 300; Franc Škerlj, Ljubljana — 50; Franc Vidmar, Kranj — 15; Obrtno gradbeno podjetje, Nova Gorica — 314; Alojzij Mikuluš, Domžale — 10; Konfekcija, Tolmin — 117; Osnovna šola Lucija pri Portorožu — 289,39; Turistično društvo, Nova Gorica — 1000; PPVS — 100; Anton Bozja, Bovec — 5; Projekt biro, Nova Gorica — 300; dr. ing. Metod Pogačnik, Podnart — 40; Rajko Skrt, Most na Soči — 20; Rudi Farič, Tolmin — 50; Splošna bolnica, Šempeter — 300; Osnovna šola, Most na Soči — 303,35; Polda Mlekar, Hudajužna — 20; Občinski sindikalni svet, Nova Gorica — 200; Sind. podr. Iskra, Žužemberk — 210; Justin Vidmar, Nova gorica — 20; Oskar Dakskobler, Tolmin — 10; Šolski center za blagovni promet, Nova Gorica — 500; Goriški muzej — 10; Alpina, Žiri — 300; Angora, Kobarid — 175; Osnovna šola, Podbrdo — 754,80; Gimnazija Nova Gorica — 600; Osnovna šola, Bovec — 350; Francka Manfreda, Sužid — 50; Nižja glasbena šola, Šempeter — 225,50; Grosist Soča, Šempeter — 200; Trgovsko podjetje Alpkomerc, Tolmin — 500; Osnovna šola Milojke Štrukelj, Nova Gorica — 1000; Danilo Mervič, Most na Soči — 50; Marija Bremc, Podbrdo — 5; Vodna skupnost Nova Gorica — 750; Soško gozdo gospodarstvo, (obrat), — 200; Martina Kras, Slovenj Gradec — 10.

Odbor za ureditev Gregorčičeve hiše se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje. Vsi prispevki so bili poslani na račun pri podružnici NB v Tolminu št. 5203-652-11-40 z oznako »Za ureditev Gregorčičeve rojstne hiše na Vrsnem«.

nesreče in nezgode

SMRT NA ŽELEZNIŠKI POSTAJI

V sredo dopoldne so železniški delavci na postaji v Divači prekladali na tovornjak velike iverske plošče, namenjene koprski tovarni pohištva »Stil«. Plošče so bile zložene pokončno in so se, ko niso imele več opore v razloženih, zrušile v teži 4455 kg na delavca Jožeta Godino, doma iz Slop pri Kozini ter ga pritisnile čez vrat. Preden so ga sodelavci mogli osvoboditi, je bil že mrtev. Pri nesreči je dobil lažje poškodbe tudi Anton Svetina iz Dan pri Divači.

TOVORNJAK POD CESTO

Blizu vasi Senadole je zavozil v sredo pod cesto z lesom natovorjen tovornjak s priklopnikom, ki ga je šofiral Wolfgang Deuchenschitz iz Gradca v Avstriji. Šofer je ostal k sreči nepoškodovan, na vozilu pa je nastalo za miljon dinarjev škode.

DVA TRAVNIŠKA POŽARA

V četrtek prejšnji teden je iz neznanega vzroka začelo goreti na Markovcu nad Koprom, kjer je požar zajel blizu pet hektarov travnikov in grmovja. Gasit so prihiteli koprski gasilci. Ocenjena škoda znaša le sto tisoč starih dinarjev. V bližini Pliskovice na Krasu se je vnelo prav tako okoli pet hektarov travnikov in grmovja. Gasili so domačini, gozdni delavci, miličniki in vojaki. Škode je nastalo za poldrugi milijon dinarjev.

HLEV S SENOM V PLAMENIH

V petek, 31. marca, je iz nepojasnjenega vzroka pričelo goreti v hlevu Ivanke Švagljeve v Stanjelu na Krasu. Čeprav so se domačini in sosedje takoj lotili gašenja, je ogenj uničil ves hlev z nekaj orodja in 500 kilogramov sena. Na hitro ocenjena škoda znaša 300.000 din.

GRANATA V BLIŽINI CESTE

Prešničani so našli prejšnji teden nekaj metrov od ceste, ki vodi proti Kopru, 70 kg težko topovsko granato, ki je bila tam še od zadnje vojne. O najdbi so obvestili milico, ta pa nato pristojne v Sežani, da so jo odstranili. Nevarnosti, da bi eksplodirala, ni bilo.

V GORJANSKEM POŠKODOVAN OTROK

Blizu gorjanske šole je pritekel prejšnjo soboto pred avtomobil, ki ga je šofiral Rudolf Caharija z Nabrežine v Italiji, sedemletni učenec tamkajšnje osnovne šole Karel Rebula, doma iz Brestovice pri Komnu. Voznik vozila ni mogel pravočasno ustaviti, tako je podrl dečka, ki je dobil poškodbe po glavi in je moral v bolnišnico v Izolo.

VOZNIK BREZ VOZNIŠKEGA DOVOLJENJA

Ko je 2. aprila Silvo Lovišček, ki sploh ni imel vozniškega dovoljenja, vozil z avtomobilom iz Kopra proti Izoli, je izgubil oblast nad vozilom in zavozil najprej v obcestni smernik, nato pa na peš pot, ki vodi po bivši železniški progi, od koder se je vozilo prevrnilo na cesto in obležalo na boku. Lovišček je ostal nepoškodovan, povzročil pa je za četrt milijona dinarjev škode.

NESREČA VOZNIKA V TRSTU

Na vožnji v Trstu je v soboto Jože Slavec iz Hrpelj trčil v neki tržaški avto. Pri tem se je tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v tržaško bolnišnico, kjer se še vedno zdravi.

AVTO JO JE PODRL

Na križišču pri Razdrtem je avtomobilist Ivan Černe iz Ljubljane, ko je v soboto vozil od Senožeč proti Postojni, podrl na tla 68-letno Marjeto Dodičevo z Velikega Ubeljskega. Pri tem si je Dodičeva zlomila desno podlaktnico in dobila tudi udarec v desni bok. Morala je na zdravljenje v Ljubljano.

AVTO ZADEL ŠTIRILETNO DEKLICO

V Kosovelovi ulici v Sežani se je v soboto štiriletna Loreta Staničeva ločila od skupine igrajočih se otrok ter skočila prav pred avto, ki ga je vodil Sežančan Svetozar Pipan. Avto je vrgel deklico dva metra daleč po cesti, pri čemer je dobila pretres možganov in je morala na zdravljenje.

DRUGA DEKLICA POD AVTOMOBILOM

Podoben primer kakor v Sežani se je pripetil dan nato v Verdijevi ulici v Kopru. Pred gledališčem je stekla čez ulico šestletna Lilijana Glišičeva in se zaletela naravnost v avto Tržačana Umberta Madalazza, ki je privozil v smeri Titovega trga. Deklica si je pri tem zlomila desno nogo in se zdravi v izolski bolnišnici.

NESREČA ZARADI NAGLICE

V torek zvečer je Nebojša Stokić iz Postojne tako naglo vozil z avtom iz Ilirske Bistrice proti Pivki, da ga je zaneslo in avto obrnilo. Stokić je na srečo odnesel le nekaj prask, škoda na vozilu pa znaša okoli 350 tisoč starih dinarjev.

AVTOMOBIL V PLAMENIH

V torek zvečer je Anton Gačnik iz Pirana opazil, da pušča bencinski rezervoar na njegovem topolinu, ki ga je ustavil na dvorišču gostilne Lebinja v Sečovljah. Da bi našel okvaro, si je posvetil z vžigalico, pri tem se je pa bencin vnel in ogenj je zajel vse vozilo, ki je kljub poskusom gašenja zgorelo. Utrpel je za 350 tisoč dinarjev škode.

MOPEDIST V AVTOBUS

V soboto je 39-letni Franc Anderlič iz Branika vozil avtobus KP 65-54 iz Želina proti Cerknemu. Na lesenem mostu v Loznici, kjer je cesta široka komaj tri metre, mu je pripeljal nasproti mopedist Dominik Klemenčič, star 47 let, iz Šebrelij. Ko ga je Anderlič zagledal, je avtobus ustavil, ker je most preozek in ne dovoljuje srečavanja. Mopedist pa je vozil kar naprej in se zaletel v prednji del stoječega avtobusa. Pri tem je dobil pretres možganov, da so ga morali odpeljati v ljubljansko bolnišnico. Škode na obeh vozilih je za kakih 1200 novih dinarjev.

MAČKA POVZROČILA PROMETNO NESREČO

V soboto popoldne se je peljal 39-letni Stanko Filipič iz Ravnice z motornim kolesom po cesti IX. korpusa v Solkanu. Pred trgovino Elektron je prečkala cesto mačka in se nenadoma znašla pred motoristovim prednjim kolesom. Le-ta je izgubil oblast nad vozilom in se zaletel v nasproti vozeči osebni avto LJ 229-79, ki ga je upravljal Valentin Gerkman iz Ljubljane. Motorist je dobil pri trčenju manjše praske po roki in lažji udarec v desno nogo. Škode na obeh vozilih je za okoli 650 novih dinarjev.

PRIKOLICA V OBCESTNO OGRAJO

V nedeljo proti večeru je vozil iz Dornberka proti Šempetru tovornjak s prikolico beograjske registracije. Pri nadvozu čez železniško progo v Volčji dragi mu je pripeljal nasproti neki italijanski osebni avto. Da bi se mu na ozki cesti ognil, je voznik tovornjaka, 34-letni Borislav Sobot, zapeljal na skrajno desno in pri tem z zadnjimi kolesi prikolice zadel v betonsko o grajo ter podrl nekaj obcestnih smernikov. Prikolica je obtičala in se zaradi teže udrla, da so jo izvlekli s pomočjo drugega vozila. Zaradi tega je bil promet na tej cesti za nekaj ur zaprt. Škode na prikolici pa je bilo za blizu 4000 novih dinarjev.

FIČKO POD CESTO

29. marca se je 36-letna Nives Matevžič iz Anhovega peljala z osebnim avtom Zastava 750 z evidenčno številko KP 87-21 iz Bukovice proti Mirnu. V Biljah je nenadoma zapeljala na levo in se pri hiši številka 149 prevrnila pod nasip. Voznica je imela srečo in se ni poškodovala. Ker avto ni bil sposoben za nadaljnjo vožnjo, so mu odvzeli evidenčni tablici.

KARAMBOL Z 900 TISOČI ŠKODE

V torek okoli 15. ure sta trčila na ostrem ovinku med Strunjanom in Portorožem poltovornjak, ki ga je vozil Franc Matevžič s Seče, in osebni avto Pavla Gašperca iz Poreča. Pri trčenju sta bila lažje poškodovana Gašperac in njegova žena, ki jima je pa zadostovala ambulantna pomoč, zato pa je nastalo na osebnem avtu in poltovornjaku za 900.000 din škode.

LOKOMOTIVA POVZROČILA POŽAR

V torek opoldne je lokomotiva tovornega vlaka, ki je privozil iz Pulja, povzročila med postajama Podgorje in Prešnica travniški požar, ki se je zaradi vetra razširil še na gozdno površino z borovci in grmovjem. Pogorelo je 10 ha borovih nasadov in 40 ha grmovja. Ker je bila v nevarnosti še mnogo večja površina, so prihiteli na pomoč poleg prebivalcev Podgorja in Prešnice tudi poklicni gasilci iz Kopra in prostovoljni iz Materije in Sežane, ki se jim je posrečilo okoli 19. ure ogenj omejiti in pogasiti. Ocenjena škoda znaša nad 3 milijone dinarjev.

POŽAR ZARADI POŽIGANJA ODPADKOV

V bližini Sembilj pri Ilirski Bistrici je trebila v torek popoldne Vinka Nadokova pašnik svojega očeta in odpadke nato zažgala ter odšla domov. Zaradi vetra se je pa ogenj razširil na Nedokov gozd. Prihiteli gasilci so ogenj omejili. Tako zažiganje odpadkov je prepovedano in bi bil že čas, da bi ljudje prepoved tudi upoštevali.

SPREJEMANJE LETNEGA PRORAČUNA JE ZAPLETENA NALOGA

Če daš temu, bo manjkalo onemu

Najpomembnejša točka dnevnega reda seje postojnske občinske skupščine minuli ponedeljek je bilo sprejemanje občinskega proračuna za 1966. To je potrdila že razprava, ki ni bila tako živahna pri nobeni drugi točki dnevnega reda.

Proračun je samo okrogle 3 % večji od lanskega, ko je razpolagal z 865 milijoni starih dinarjev. Letos bo znašal predvidoma 895 milijonov starih dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov (ob upoštevanju obvezne rezerve). Dohodki se ne bodo občutneje povečali kljub precejšnjemu povečanju dohodkov na račun davka za promet na drobno (zaradi porasta cen), ker so se zmanjšale ali bile popolnoma odpravljene razne takse in prispevki. To otežkoča razdelitev sredstev ob neprestanem naraščanju potreb. Odborniki so dajali različne dopolnilne predloge ali v imenu posameznih svetov skupščine predlagali popravke v predloženem načrtu proračuna. Vse pripombe so se izkazale za neizvedljive ob dejstvu, da bo sredstev samo toliko, kot predvideno, in da bi torej takoj manjkalo drugim dejavnostim, če bi hoteli olajšati položaj tej ali oni. Tako ni bilo mogoče popraviti predvidenih sredstev niti šolstvu, niti zdravstveni preventivi (okrog katere je bilo največ razprave), niti muzeju, niti vsem številnim drugim dejavnostim, katerih delovanje zavisi od obsežnosti razpoložljivih sredstev iz proračuna. Slednjič so odborniki glasovali soglasno za predloženi osnutek razdelitve sredstev.

Ta predvideva, da bo tudi letos največji del sredstev (42 % vsega proračuna) odpadel na redno dejavnost šol. Prejele bodo prav toliko kot v lanskem letu, torej 344 milijonov starih dinarjev. Tolažijo se lahko samo, da bo proti koncu leta ostajalo ali dotekalo v proračun več sredstev kot predvideno in bo skupščina ob rebalansu pokazala za šolstvo podobno razumevanje kot že vse doslej. Za 42 % večji bo letošnji prispevek za plačilo prevažanj otrok v šole. V vsem letu bo znesel skupno 27 milijonov dinarjev.

Za kulturno-prosvetno dejavnost predvideva proračun letos skoraj 24 % manj sredstev kot lani, vsega slabih 31 milijonov starih dinarjev. Povečala se bodo samo povračila za dejavnost postojnske Mestne knjižnice (od lanskih 5,4 na letošnjih 6,5 milijona starih din), vendar ne toliko, da bi lahko dejansko izvajala svoje poslanstvo matične knjižnice. Najmočneje (kar za 58,3 %!) so okrnili sredstva za dejavnost Notranjskega muzeja.

Sredstva za socialno skrbstvo se bodo povečala letos za skoraj 37 %, da bodo znašala skupno 95 milijonov dinarjev. Sredstva za zdravstveno varstvo pa so se zmanjšala za 32 %, med drugim zato, ker so sredstva za zdravstvena varstvo kmetov prenesena v poseben sklad. Sredstva za komunalno dejavnost so se povečala za skoraj 54 %, med njimi najmočneje za javno razsvetljavo, pa bodo vendar še zelo skromna, saj dosežejo komaj dobrih 36 milijonov starih dinarjev. Za delo državnih organov predvideva proračun 143 milijonov starih dinarjev, kar je 3 % manj kot v preteklem letu, za dejavnost družbeno političnih organizacij in društev pa 36 milijonov, kar je dobrih 6 % manj kot lani. Močno se bodo letos povečala sredstva za krajevne skupnosti, namreč kar za 114 %. Res pomeni to še vedno vsega 15 milijonov starih dinarjev, medtem ko so skupnosti potrošile lani 7 milijonov, toda na seji so izrecno poudarili, da ostaja krajevnim skupnostim okroglo 10 milijonov dinarjev iz različnih naslovov še iz lanskega leta. (jl)

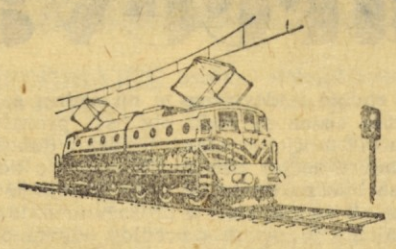

Vsem železničarjem ob njihovem dnevu, 15. aprilu

iskreno čestita

ŽTP Postojna

POSTOJNA

PROGRAM GOSPODARSKEGA RAZVOJA POSTOJNSKE OBČINE

Še povečati proizvodnost dela

Med glavne točke ponedeljkove seje postojnske občinske skupščine je vsekakor sodila obravnava programa gospodarskega razvoja občine v tekočem letu. Odborniki so vnaprej prejeli obširno gradivo z obrazložitvijo posameznih predvidevanj programa. Kljub temu je na seji novi načelnik oddelka za plan in analitiko Hugo Debevec podal jedrnat prikaz ciljev letošnjega razvoja gospodarstva in osnov, na katerih temeljijo predvidevanja o letošnjih dosežkih.

Program predvideva, da se bo letošnja skupna vrednost proizvodnje in uslug vseh gospodarskih organizacij v občini povečala v primerjavi z lansko za okroglo 19 %, oziroma bo presegla vsoto 26 milijonov starih dinarjev. Najmočneje (za 28 %) naj bi se povečala v industriji, le malenkost manj tudi v trgovini, medtem ko se bo v obrti in komunalni dejavnosti povečala predvidoma za 22 %, v kmetijstvu za 18, v prometu za 17, v gostinstvu in turizmu za 14 in v gozdarstvu za 10 %. Zmanjšala (in sicer za 12 % nasproti lanski) se bo samo v gradbeništvu zaradi znanih omejevanj investicij.

Narodni dohodek (ki spada med najzgovornejše pokazatelje uspešnosti poslovanja) je lani v postojnski občini dosegel 10,13 milijarde starih dinarjev. To je bilo kar 36 % več kot leta 1964. Letos se bo predvidoma povečal za nadaljnjih 15 % in bo dosegel skoraj 12 milijard starih dinarjev.

Take rezultate pričakujejo, ker se vsi odgovorni činitelji v občini zavedajo, da mora gospodarski razvoj temeljiti na nadaljnji rasti proizvodnje, kar pomeni, da bo zaradi vedno ostrejših zunanjih pogojev morala vedno močneje prihajati do izraza intenzivnost gospodarjenja. Zato bodo v vseh gospodarskih organizacijah, ki le imajo pogoje za to, še povečali proizvodnost dela. V ta namen bodo poskušali kar najhitreje aktivirati investicije. Nova vlaganja bodo usmerili prvenstveno v modernizacijo in mehanizacijo, ki zagotavlja najhitrejšo povrnitev vloženega denarja.

Število zaposlenih se skoraj ne bo spremenilo. Povečalo se bo vsega za 2 %. Program pričakuje torej, da se bo produktivnost dela povečala za 12 %. Doseči jo bo vsekakor mogoče, toda le z boljšo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih, pa seveda z boljšim izkoriščanjem zmogljivosti, z uvajanjem sodobnejših načinov dela, z doslednejšim nagrajevanjem po dejanskem učinku in podobnimi ukrepi. (jl)

STALEN KAMP ZA JAMARJE

Po uspelem IV. mednarodnem speleološkem kongresu, ki je bil lani v Ljubljani in Postojni, se je izredno povečalo zanimanje inozemskih jamarjev za obisk podzemeljskih, pa tudi drugih naravnih lepot v naši domovini, posebno pa na Krasu. Jamarski klubi in turistična društva prejemajo skoraj vsak dan pisma s prošnjami za razne turistične informacije. Ker v teh pismih številni inozemski jamarji izražajo tudi željo, da bi letovali pri nas v lastnih šotorih, so se postojnski jamarji in turistični delavci dogovorili z jamarji in člani turističnih društev v Planini, na Rakeku in v Cerknici, da bodo do sezone uredili primeren kamp za turiste — jamarje v Rakovem Škocjanu. To bo prvi kamp te vrste v naši državi in med prvimi na svetu. Kolikor ne bo mogoče do letošnje sezone, ga bodo na podlagi pripomb gostov do sezone prihodnjega leta poskušali opremiti z vsem, kar potrebuje jamar pred samostojnim odhodom v podzemlje. Pričakujejo, da bo izposojanje jamarskih rekvizitov pomenilo lep vir dohodkov za jamarske klube, ki bodo sodelovali pri tem. Dobro opremljen in vsestransko urejen kamp, pa še njegova izvrstno izbrana lega v osrčju najzanimivejšega dela slovenskega krasa, bosta gotovo prispevala, da bo kamp imel kmalu mnogo zadovoljnih obiskovalcev.

POSTOJNSKO PLANINSKO DRUŠTVO IMA LEPE NAČRTE

LETOS SPET ŽIVAHNEJE

Planinsko društvo v Postojni je imelo v ponedeljek, 4. aprila zvečer v dvorani kina svoj redni letni občni zbor. Udeležilo se ga je kar precej članov pa tudi drugih Postojnčanov, seveda nekateri predvsem zaradi dveh članov jugoslovanske himalajske ekspedicije, ki sta po zboru pripovedovala in prikazovala diapozitive o lanskem vzponu na Himalajo. Društvu je treba priznati, da je izbralo dobro snov; s podobnimi predavanji bo prav gotovo doseglo, da bo med ljudmi več zanimanja za planinstvo in tudi za delo društva in sodelovanje v njem.

Med različnimi poročili, ki so jih prečitali na zboru, je za širšo javnost vsekakor najbolj zanimivo poročilo o delu gospodarskega odseka društva. Pokazalo se je, da se vodstvo društva zaveda potrebe, da se v sedanjih okoliščinah še v večji meri kot doslej opre na lastne sile in si zagotovi lastne dohodke. V ta namen namerava v bodoče še bolje skrbeti za kar najboljše poslovanje obeh planinskih postojank, ki spadata pod njegovo upravo. To sta »Vojkova koča« na Nanosu in »Mladika« na Pečni rebri nad Postojno. Obe sta na takih točkah, ki zaradi lepega razgleda, lepe okolice in drugih odlik privlačijo turiste. Obe imata zato tudi vsako leto večji obisk in v skladu s tem tudi večji finančni promet. Pri obeh nastopajo tudi enake ali zelo podobne težave, ki povzročajo, da ni obisk še večji: slab dostop in pogosto menjavanje oskrbnikov. Glede slednjih kaže, da je društvo končno našlo trajnejšo rešitev: za »Mladiko« je že našlo stalno oskrbnico, kateri je kočo dalo v zakup, za »Vojkovo kočo« pa se tudi dogovarja s podjetnim interesentom, da bo koča odprta predvidoma že ta mesec. Za oddajanje v zakup se je društvo odločilo med drugim zaradi zalog, ki so ga precej bremenile, ker društva ne morejo dobiti obratnih kreditov. V bodoče bo to breme odpadlo, ker bosta zakupnika sama skrbela za založenost koč s hrano in pijačami.

Teže bo urediti vprašanje boljšega dostopa do koč. Cesto na Pečno rebro bodo ob že obljubljeni pomoči nekako le uredili, teže pa bo na Nanosu. Od Podraške bajte dalje pridejo do »Vojkove« koče lahko samo terenska vozila. Cesto bi bilo nujno usposobiti tudi za osebna vozila. Nanos bi s tem gotovo postal izredno priljubljen cilj motoriziranih izletnikov pa tudi vseh turistov, ki hitijo s svojimi vozili proti morju.

Društvo se namerava odločneje zavzeti tudi za gradnjo žičnice na Nanos. Z načrti za tako žičnico so se ukvarjali že pred vojno, od leta 1964 pa imajo po zaslugi turističnega društva v Razdrtem na voljo elaborat, ki predvideva kar tri možne inačice žičnice na Nanos. V trenutnih finančnih pogojih seveda ni mogoče misliti na realizacijo niti najcenejše variante (sedežnica, kakršna vozi na Krvavec, bi stala okrog 150 milijonov starih dinarjev). Po mnenju društva bi bilo za povečanje obiska v koči na Nanosu izredno pomembno že, če bi ji olajšali oskrbovanje s tovorno žičnico. Za tako žičnico bi bil zainteresiran tudi zavod RTV Ljubljana, ker bi pocenila stroške oskrbovanja oddajnika na slemenu gore. Ker bi tovorna žičnica stala vsega 8 milijonov starih dinarjev, društvo upa, da jo bodo z združenimi silami napeljali že letos. To bi bil prvi korak za poznejšo gradnjo turistične žičnice. Po trditvah mnogih članov društva bi bilo mogoče celo doseči inozemski kredit za gradnjo, kajti Tržačani in Goričani se že od nekdaj živo zanimajo za vzpon na Nanos, s katerega je čudovit razgled tudi na Tržaški zaliv in vso goriško pokrajino.

Na občnem zboru so podelili častno srebrno značko dolgoletnemu odborniku društva Viktorju Hajneju. Želeti bi bilo, da bi društvo tako poživilo svojo aktivnost, da bi zaslužili tako priznanje še mnogi drugi člani. (JD)

Bodo zdaj cesto popravili

Skoraj 23 kilometrov dolga gozdna cesta od Ravberkomande pri Postojni preko Javornika in Trnja do Pivke je že dalj časa v obupnem stanju, prav tako pa tudi predmet spora, kdo je pristojen za njeno popravilo in vzdrževanje. Kot smo že poročali, je postojnska občinska skupščina lansko jesen prenesla to cesto kot osnovno sredstvo na domače Gozdno gospodarstvo. Delavski svet tega gospodarstva se ni strinjal s prevzemom celotne ceste, saj služi cesta skozi naselje Trnje in od tod do Pivke v skupni dolžini okrog 5 kilometrov predvsem prebivalstvu tega naselja in velja že od nekdaj kot javna cesta. Gozdno gospodarstvo je izrazilo pripravljenost spraviti cesto v vozno stanje pod pogojem, da skupščina prekategorizira omenjeni del ceste v cesto IV. reda in torej prevzame pristojnost zanj. Skupščina je na seji prejšnji teden že sprejela ustrezni odlok. S tem je odpadla zadnja formalna ovira za popravilo ceste. Upajmo, da je bila to res zadnja ovira. Vaščani si želijo to med drugim že zaradi tega, da bodo spet obnovili prometne zveze, ki so jih avtobusna podjetja ukinila zaradi preslabe ceste.

Maturantski ples

V soboto so postojnski maturantje pripravili že 18. tradicionalni maturantski ples. Na prireditvi, ki je bila v Jamski restavraciji, je igral ansambel »Aldábor«, ki je na Postojnskem že dobro znan. Denar, ki so ga gimnazijci zaslužili s to prireditvijo, bodo porabili za maturantski izlet. S prireditvijo so zadovoljni, saj je v polni meri uspela. (IB)

Razgovor o Inšpektorju na obisku

Dramska sekcija Svobode iz Postojne je v četrtek pripravila v mladinskem klubu razgovor med občinstvom, igralci ter režiserjem drame. Razgovor je vodila tovarišica Brecljeva. V uvodu je podala razmere in prilike, v katerih je Priestley pisal to delo. Drama »Inšpektor na obisku« je še vedno aktualna in mnogo igrana na naših odrih, čeprav se dogaja v 18. stoletju. Nato se je razvila razprava, v kateri so gledalci zelo kritično ocenili igro. Tudi nad kostumi so se pritožili. Povedati pa je treba, da dela dramska sekcija v Postojni v zelo slabih okoliščinah. Pred premiero so imeli igralci le eno vajo na odru. Opozorili so tudi, da bo treba v dramsko skupino pritegniti nove mlade člane. Tako gledalci kot igralci bi bili zadovoljni, če bi dramska sekcija tudi v bodoče pripravljala take razgovore, saj se ob njih pokažejo napake in napotki, kje je treba resneje prijeti za delo. (IB)

POSTOJNČANE BO ZANIMALO

Postojnska pošta je med prvimi, ki poskušajo prilagoditi svoj poslovalni čas potrebam koristnikov. Od začetka tega meseca dalje poslujejo njene službe neprekinjeno od 7. ure zjutraj do 19. ure zvečer, telefonska in telegrafska služba pa celo neprekinjeno ves dan. Malenkost krajši delovni čas ima blagajniška služba, ki zaradi zaključka dnevnega obračuna opravlja vplačila in izplačila poštnih in bančnih nakaznic ter hranilnih vlog samo do 18. ure. Ob nedeljah je pošta odprta za vse storitve razen blagajne od 9. do 10. ure dopoldne. V tem času tudi izdaja časopise naročnikom. Občani lahko v nujnih primerih tudi ob nedeljah od 7. do 19. ure predajajo telegrame, telefonske pozivnice in obvestnice, ali kupijo poštne vrednotnice in znamke pri okencu telefonske centrale v I. nadstropju pošte.

V DELOVANJU OBČINSKE SKUPŠČINE SE ŽE KAŽEJO

ugodne posledice reorganizacije

Postojnska občinska skupščina je na seji v ponedeljek obravnavala poročilo o delu uprave v preteklem letu in program njenega dela za tekoče leto. Poročilo o tem je podal tajnik skupščine Vid Dolenc. Poudaril je, da z lanskim delom uprave ne moremo biti popolnoma zadovoljni, čeprav je do pomanjkljivosti prihajalo največ iz objektivnih razlogov in sicer predvsem zaradi pogostih sprememb v kadrovski zasedbi. Sploh povzročajo kadrovska vprašanja glavne težave pri delu uprave. Večina delovnih mest je namreč zasedena z osebami, ki imajo nižjo stopnjo izobrazbe, kot jo zahteva sistematizacija. Vendar gre prizadevnosti zaposlenih in pa nenehnim težnjam po nadaljnjem izboljšanju organizacije dela zahvala, da opravlja uprava svoje naloge vsaj zadovoljivo.

Kar se tiče organizacije dela je treba posebej omeniti lani izvedeno reorganizacijo. Sistematizacija delovnih mest in s tem vse delo uprave občinske skupščine ni več resorna, temveč funkcionalno urejena. Nova organizacija dela se je že izkazala za učinkovitejšo od prejšnje. Reorganizacija je torej bila popolnoma umestna. Do največjih sprememb je prišlo pri inšpekcijskih službah, ki so se sploh oddelile od uprave v samostojen medobčinski inšpektorat. Tudi pri drugih službah so konec lanskega leta izvedli bistvene spremembe. Tako je npr. postala analitska služba samostojen oddelek in prav tako upravno pravna služba.

Učinkovitost svojega poslovanja želi uprava skupščine stopnjevati tudi z dobro programiranim delom. V ta namen je pripravila za sejo skupščine obsežen program, ki podrobno predvideva vse naloge, ki jih bo posamezni oddelek uprave moral izvršiti letos. Program predvideva na primer, da bo letos kar 22 sestankov strokovnega kolegija občinske uprave. Skratka, sprejeti program odpravlja stihijski in kampanjski način opravljanja nalog, omogoča izboljšanje med posameznimi službami in sploh z delom občinske skupščine, s tem pa zagotavlja pravočasnejše opravljanje nalog in ne nazadnje tudi zmanjšuje stroške poslovanja.

ČETUDI BO ROK PODALJŠAN DO POLETJA

Poziv vsem delovnim organizacijam

Pristojna postojnska komisija je zaprosila občinsko skupščino, naj priporoči vsem delovnim organizacijam v občini, da pospešijo svoje priprave za prehod na 42-urni delovni teden. Svoj predlog je utemeljila z dejstvom, da so kljub podobnemu januarskemu opozorilu samo štiri delovne organizacije dejansko začele s potrebnimi pripravami in analizami.

Skupščina je predlog sprejela in poziv delovnim organizacijam celo zaostrila, tako da morajo vse takoj obvestiti skupščino o teh pripravah. (jl)

POJMI V NAŠIH GLAVAH MORAJO BITI RAZČIŠČENI IN ENOTNI

Za uspešnejši razvoj kulture

Občinski odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva v Postojni je skupno z občinskim svetom Zveze kulturno-prosvetnih organizacij sklical ta torek predstavnike vseh kulturnih institucij in vseh pomembnejših forumov v občini na posvet o vprašanjih kulturnoprosvetne dejavnosti na Primorskem. Namen sestanka je bil, razčistiti tozadevno problematiko in koncepte in doseči enotnost, ki je potrebna za doseganje konkretnih sadov tudi na tem polju življenja v občini.

Na Postojnskem so se v zadnjem času že sami prikopali do spoznanja, da je dosedanji način obravnavanja zadev privedel — kot drugod v naši domovini — do prehudega razkoraka med gospodarsko bazo in potrebami prebivalstva po kulturi. Samo spoznanje tega protislovja pa seveda še ne zadošča — nujno je tudi narediti nekaj konkretnega. Prav torkov sestanek naj bi bil prva konkretna poteza v tej smeri.

Res so že na tem sestanku pretresli marsikatero pereče vprašanje, ki tare bodisi kulturne delavce, bodisi občane kot »potrošnike« kulture. Govorili so o delavski univerzi, glasbeni šoli, matični in drugih knjižnicah, notranjskem muzeju, o delu in življenju »Svobod« in prosvetnih društev, klubih in še marsičem — o tem podrobneje, o onem samo na splošno. Razprava je bila ves čas izredno živahna, deloma naravnost burna. Diskutanti so ugotavljali, da je z ustanovitvijo družbenega sklada za financiranje kulturnih in telesnokulturnih dejavnosti v občini dosežen vzpodbuden korak v smeri ureditve pereči vprašanj teh dejavnosti — da pa sama ustanovitev sklada še ne pomeni tudi že ureditve vseh težav. Zdaj gre za to, da s skupno akcijo dosežejo angažiranje vseh tistih sredstev, ki so jih doslej največ po simpatijah dodeljevali razni forumi ali gospodarske organizacije, in za to, da bodo zbrana sredstva tudi res kar najbolj umestno razdeljena in smotrno uporabljena. Za sedanje slabo stanje kulture v občini niti ni toliko krivo pomanjkanje sredstev kot to, da se v občini niso znali dogovoriti glede najsmotrnejše uporabe razpoložljivih sredstev in glede načina, kako sprožiti potrebno pobudo pri občanih. Skratka, že z dosedanjimi razpoložljivimi sredstvi bi bili lahko napravili mnogo več, če bi bilo med vsemi, ki jim je do razvijanja te ali one oblike kulturnega življenja, več sodelovanja, več koordiniranja. Tako pa je skoraj vsaka kulturna ustanova delala sama zase in tako ni mogla čutiti, kolikšne so potrebe drugih in kakšne so možnosti komune kot celote. »Tudi v kulturi je treba vedeti, kaj hočemo in koliko v danih pogojih zmoremo,« je poudaril v razpravi sodelujoči poslanec Ivan Mauser. Ocenil je posvet ob udeležbi takih predstavnikov, kot so bili navzoči, kot izredno primeren in priporočil, naj bi se še večkrat zbrali in na teh sestankih postopoma proučili podrobno pripravljene analize stanja in problematike v vsaki posamezni kulturni ustanovi ali organizaciji v občini.

Za zaključek so odobrili predlog predsednika občinskega odbora Socialistične zveze Aleksandra Bizjaka, da bodo gradivo o posvetu razposlali vsem kulturnoprosvetnim organizacijam in drugim zainteresiranim ustanovam v občini, Zveza kulturnoprosvetnih organizacij pa bo imela nalogo, sklicevati nadaljnje tovrstne posvete in usklajevati vse delo in prizadevanja na kulturnem področju. (jl)

Ne odmreti, temveč ozdraviti in delati

(Nadaljevanje s 1. strani)

podjetju kar tretjina vseh zaposlenih, doseči izterjavo vseh neplačanih izdelkov, prenehati izdelovati artikle, ki gredo slabo v prodajo (ali pa v glavnem kupcem, ki ostajajo dal časa dolžni) in uveljaviti še vrsto drugih ukrepov v skladu z načeli umnega gospodarjenja. Naj omenimo med njimi samo še že začeto iskanje stikov in dogovarjanje s sorodnimi podjetji, da bi se vsako specializiralo na izdelavo ožje izbire svojih izdelkov, toda v večjih — in s tem cenejših — serijah. Organizacijo dela bodo izpopolnili na ta način, da bodo skrčili na minimum sedanji ogromni notranji transport in oblikovali zaključene a smotrno med seboj povezane obrate za posamezne vrste dela, kot so orodjarna, livarna, obrat plastike, obrat učil in drugi. Skratka, LIV ne želi in ne namerava odmreti, temveč ozdraveti in delati, kot se je med razpravo na seji občinske skupščine izrazil predstavnik delovnega kolektiva obravnavanega podjetja. V letošnjem letu od »LIV« seveda ni mogoče pričakovati velikanskih učinkov. Že velik uspeh pa bo, če bo podjetje v letu dni uredilo svoje notranje odnose ter organizacijo dela, komercialno službo in vse druge sedanje pomanjkljivosti v tolikšni meri, da čez leto dni ne bo treba podaljševati polnomočij prisilne uprave.

AJDOVSKA OBČINSKA SKUPŠČINA SPREJELA LETOŠNJI PRORAČUN

Varčevati vsepovsod

Skupščina občine Ajdovščina je na zadnji seji obeh zborov v petek pretekli teden sprejela občinski proračun za letošnje leto, ki določa 872 milijonov starih dinarjev dohodkov ali okroglih sto milijonov dinarjev več, kot jih je bilo doseženih lansko leto. Čeprav so bile na dnevnem redu te seje še številne druge važne zadeve, je bila razprava o proračunu najdaljša in najbolj živahna. Skupščina je zavrnila predlog odloka o upravljanju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini, v katerih gospodari s posameznimi stanovanji več stanovanjskih podjetij. Svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve je namreč sodil, da določila predlaganega odloka posegajo v samoupravne pravice teh podjetij. Po krajši obravnavi je skupščina odložila še odločanje o predlogu za povečanje cen drv za kurjavo, premoga in marže za južno sadje v prometu na drobno ter zahtevala natančnejše utemeljitve.

Potem ko so odborniki domala brez razprave odobrili povzetek programa dela upravnih organov skupščine za letošnje leto in poročilo o delu v minulem letu, se je razvila daljša razprava o proračunu. Zbori volivcev niso imeli bistvenih konkretnih pripomb na predlog proračuna; največ so tudi to pot obravnavali pereče komunalne probleme in se s tem posredno zavzeli za dodelitev več sredstev krajevnim skupnostim.

V skupščini pa je najprej nekaj odbornikov zapovrstjo osvetlilo probleme šolstva ter menilo, da bi bilo treba iz proračuna nameniti za šolstvo več sredstev. Za osnovno dejavnost šolstva je bilo namreč predlaganih 277 milijonov starih dinarjev, to je prav toliko kot preteklo leto. Za 8 milijonov pa bi se povečala sredstva za prevoze učencev. Predvsem odborniki iz šolstva so trdili, da predlagani znesek ne bo zadoščal za materialne izdatke in minimalno povečanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev.

K tej razpravi pa je predsednik skupščine Slavko Rovtar pojasnil, da je v lanskem letu sklad za šolstvo razpolagal s preko 300 milijoni dinarjev, ker je ostalo nekaj sredstev iz predzadnjega leta, nekaj pa so jih prispevala podjetja. Letos pričakujejo, da bodo gospodarske organizacije prispevale za šolstvo precej več sredstev kot lani, kakih 55 milijonov starih dinarjev, saj so to v dosedanjih razgovorih z vsem razumevanjem obljubile. Nekatera podjetja pa nakazujejo letos tudi sredstva, ki bi jih bila morala prispevati že lani. V nadaljevanju je nekaj odbornikov menilo, da bi morala tudi federacija delno nositi stroške predvojaške vzgoje, ne samo občine. Za predvojaško vzgojo je v proračunu 9,5 milijona starih dinarjev, medtem ko je bilo lani porabljenih v te namene še več sredstev.

AJDOVŠČINA

S tem v zvezi je skupščina sprejela priporočilo gospodarskim organizacijam, naj zavoljo pičlih proračunskih sredstev ne bi zahtevale povračila osebnih dohodkov mladini, ko je na predvojaški vzgoji. Predlagono je še bilo, da bi kazalo več sredstev nameniti za zdravstveno preventivo, otroške vrtce itd. In slednjič, pripombe so bile, da predlog proračuna ni povsem v skladu z intencijami reforme, ker da se z njim bistveno ne spreminja dosedanja struktura proračunske potrošnje. Ker tendenc po taki spremembi ni moč zanikati, velja le opozoriti, da je radikalnejše spremembe mogoče izvesti le po poprejšnji zagotovitvi drugih virov financiranja posameznih dejavnosti, saj bi jih sicer popolnoma onemogočili in v hipu uničili vsa dosedanja prizadevanja.

Ker odborniki niso predlagali sprememb posameznih postavk, je bil proračun sprejet v predloženi obliki, pa čeprav je v njem 45 milijonov dinarjev nerazporejenih. Dohodki so za 12 milijonov dinarjev večji kot po prvotnem predlogu in so realno izračunani glede na možnosti razvoja gospodarstva in predvsem povečanja osebnih dohodkov zaposlenih. Možno pa je, da tudi letos pričakovanja ne bodo uresničena. Pa tudi če bodo, bi s temi nerazporejenimi sredstvi — kot je sklenila skupščina — reševali najbolj pereča vprašanja ob rebalansu. Ker smo v našem listu pred kratkim že poročali o predlagani razdelitvi sredstev, tega danes ne bomo ponavljali, saj so bile izvedene le nekatere nebistvene spremembe. Ponovno pa velja poudariti, da je za potrebe šolstva, državnih organov in socialnega skrbstva namenjenih 574 milijonov ali dobrih 65 odstotkov vseh sredstev.

V nadaljevanju je skupščina sprejela odlok o izdatkih za potne in druge stroške, ki se priznavajo občinskim organom med materialne stroške in več odlokov s področja stanovanjskega gospodarstva. Po odloku o najvišji stanarini za stanovanja, ki jih upravlja stanovanjsko podjetje, letna najemnina ne more biti večja od 4 odst. revalorizirane vrednosti stanovanja. Stanarina pa je lahko višja, če se oddajajo v najem popolnoma opremljena stanovanja ali pa če jih je treba vzdrževati pod zahtevnejšimi pogoji.

S posebno odredbo je skupščina odločila o zaračunavanju stroškov katastrskega urada za geodetske usluge izven upravnega postopka, z kar je veliko prosilcev. Po tej odredbi je treba plačati za delo geometra na terenu 1.500 starih dinarjev na uro, za delo geometra v pisarni 1.000 dinarjev na uro in za delo referenta v pisarni 800 dinarjev na uro. Skupščina je sprejela sklep o prevzemu poroštva za kredit v znesku 40 milijonov starih dinarjev, ki ga najema sklad ja zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev zaradi neenakomernega dotoka dohodkov, in potrdila poročilo o delu službe družbenega knjigovodstva v letu 1965.

(ce)

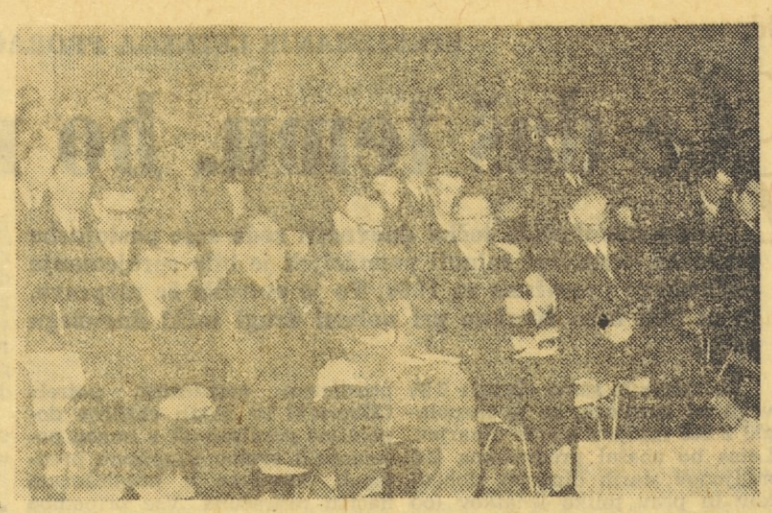

Z občnega zbora Zveze borcev v Ajdovščini

Z OBČINSKE KONFERENCE ZDRUŽENJA ZVEZE BORCEV V AJDOVŠČINI

Socialistične rešitve, ne socialne

Pretekli teden je bila v Ajdovščini občinska konferenca Zveze borcev, Zveze vojaških vojnih invalidov ter Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev. Ob prisotnosti predsednika glavnega odbora Zveze borcev Slovenije Franca Leskoška je imel referat o problematiki borčevskih organizacij predsednik občinskega odbora Zveze borcev narodni heroj Anton Ferjančič.

Tako v referatu kot v razpravi so poudarili, da so glavni problemi bivših borcev še zmeraj gmotne narave. Družinska pokojnina znaša še zmeraj samo 12 novih dinarjev, prenizke pa so tudi priznavalnine. Položaj se je nekoliko izboljšal pri reševanju stanovanjske problematike, saj so lani zgradili za bivše borce 10 novih stanovanj v vrednosti 60 milijonov starih dinarjev, letos pa je v načrtu 14 stanovanj v vrednosti 100 milijonov starih dinarjev. Problemi so še zmeraj pri zaposlovanju borcev.

Na konferenci so bili mnenja, da mora biti reševanje raznih vprašanj, med katerimi je zelo pomembno tudi družbeno uveljavljanje bivših borcev, stvar vseh organizacij in ne samo borčevskih. Po drugi strani pa bi morali bivši borci pokazati več aktivnosti pri prenašanju tradicij narodnoosvobodilnega boja na mlado generacijo. (J. Š.)

DODATNI ZASLUŽEK Z ZOBOTREBCI

V Vrbovem in tudi v nekaterih sosednjih naseljih pri Ilirski Bistrici so se ljudje domislili svojevrstnega načina za dodatni (ali pa tudi edini) zaslužek: začeli so izdelovati zobotrebce. V mnogih družinah so si pripravili — menda po vzgledu domačih obrtnikov iz Ribnice in drugih vasi v dolinah onkraj Snežnika — posebna tnala, na katerih obdelujejo narezane leskove veje, pravzaprav polena v treske in grobo obdelane zobotrebce, ki jih potem še skončajo, nazadnje pa posušijo na pečeh. Suhe povežejo po 50 skupaj v povezke. Zobotrebce odkupuje trgovsko podjetje »Ilirija« iz Ilirske Bistrice. Pozimi, ko zaradi snega ni dela zunaj in se človek torej lahko ves dan ukvarja z izdelavo zobotrebcev, zaslužijo srednje marljivi baje okroglo 2 tisoč (starih) dinarjev na dan. Ni slabo, posebno še, ker so ponekod začeli to obrt opravljati družno, kot so nekdaj ličkali koruzo ali luščili fižol, pa se ob delu lahko tudi prijetno zabavajo s šalami ali petjem, ali pa pogovorijo o vsakdanjih problemih.

Težave ajdovske lekarne

Ajdovska občinska lekarna se nahaja v dokaj neurejenih razmerah, ki ne ustrezajo higienskim predpisom. Čeprav je lekarna v zelo starih prostorih, so se razmere pred kratkim še poslabšale. Z nasilnim odvzemom skladiščnih prostorov, kjer so shranjevali razne kemične preparate in zdravila, so le-te morali vskladiščiti kar na hodnik, po katerem hodijo dnevno različne stranke. Tako preparati in drug zdravstveni material ni več higiensko zavarovan. Razen tega pa lekarna ne razpolaga več niti s sanitarijami. Lekarna si iz tega težkega položaja sama ne more pomagati, občinska skupščina pa se še ni pozanimala za odpravo tega tako nujnega in perečega problema.

Urejevanje zadev o delovnih razmerjih

Na dnevnem redu razširjene seje občinskega sindikalnega sveta v Ajdovščini pretekli teden je bila zanimiva razprava o tem, kako uporabljati določila temeljnega zakona o delovnih razmerjih pri urejanju posameznih primerov in sestavljanju pravilnikov v delovnih organizacijah. Vodil jo je predsednik Okrožnega sodišča v Novi Gorici Janez Šinkovec in v svojih izvajanjih seznanil navzoče tudi z dosedanjo prakso sodišč pri odločanju o delovnih sporih. Škoda je, da je bila udeležba na seji nepričakovano majhna. (ce)

Iz obrti v industrijo

V marcu bo preteklo deset let, ko je v Ajdovščini začelo z delom Splošno kovinsko podjetje, ki iz obrti vse bolj prerašča v industrijsko panogo. Začetki so bili skromni: 38 delovnih moči, od tega 13 vajencev, domala brez strojev. Podjetje se je potem vse bolj uveljavljalo in izpopolnjevalo, zlasti po letu 1959, ko so razširili po investicijskem programu delavnice in nabavili potrebne stroje.

Lani so kljub pomanjkanju reprodukcijskega materiala s 156 delavci, od teh je 51 vajencev, izpolnili letni plan proizvodnje s 103 % in ustvarili 400,5 milijona starih dinarjev bruto vrednosti proizvodnje. Podjetje izdeluje v glavnem stroje za gradbeništvo, kar predstavlja 80 % vse proizvodnje. Kooperirajo z Zavodom za raziskavo materiala v Ljubljani in v krovskih delih s cementarno v Anhovem. Kar jim prinaša vse lepše delovne uspehe.

Letos so v središču Ajdovščine zgradili za svoje strokovne delavce lep dvonadstropen 7-stanovanjski blok, ki jih je stal nad 40 milijonov starih dinarjev. Mnogo pozornosti posvečajo tudi strokovni vzgoji mladega kadra, ki ga imajo povprečno največ od vseh podjetij v Ajdovščini. (J. L.)

Tudi dobro orodje je skrb

Zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa v Sežani bo poslej sam preskrboval dobro orodje svojim delavcem in kmetom pogodbenikom

Že povsod po Sloveniji se je uveljavila praksa, da gospodarske organizacije, ki gospodarijo z gozdovi, spričo zadreg na trgu za te vrste izdelkov, same preskrbujejo svoje delavce v gozdu s potrebnim orodjem. Tu ne gre le za ročne motorne žage, ki jih je tako in tako moč dobiti le iz uvoza, marveč tudi za vse drugo ročno orodje, ki ga potrebujejo gozdni delavci: sekire, žage, pile, cepini, mački, vejniki, krampi, na-

SEŽANA

domestni deli in podobno. Z vsem tem so naše trgovine bolj slabo založene in so zato gozdni delavci z nakupovanjem tega orodja imeli doslej v sežanski občini in drugod, kjer z gozdovi gospodari Zavod za pogozdovanje in melioracijo krasa, vse preveč nepotrebnega dela, jeze in skrbi.

Gozdni delavec ima najraje svoje lastno orodje; ko se dobri sekiri privadi, mu veliko lepše poje v rokah, kot če bi jo moral vsakokrat menjati. To je prav tudi za podjetje, v katerem delajo ti delavci — posebno po uveljavitvi novega zakona o gozdovih, ko se je krog teh delavcev močno razširil še na lastnike gozdov, pogodbene proizvajalce posa. Pri sklepanju pogodb o delovnem sodelovanju so kmetje povsod postavljali tudi zahtevo po dobrem orodju, ker ga sami ne morejo vedno nabaviti oziroma gà ni v domači trgovini.

Problem je začel vedno bolj pritiskati tudi na Zavod za pogodovanje in melioracijo krasa v Sežani; da bi organiziral bolj zanesljivo in prožno delo pri podiranju drevja in spravljanju lesa, je te dni uvedel lastno organizacijo nabave in prodaje ustreznega drvarskega orodja za svoje delavce, za kar pa si je moral priskrbeti posebno dovoljenje občinske skupščine.

Ker bodo pri nabavi orodja v trgovinah ali neposredno pri proizvajalcih sodelovali usposobljeni strokovnjaki zavoda, bo nova služba prav gotovo popolnoma zadovoljila vse potrebe in okus slehernega gozdnega delavca v rednem ali pogodbenem delovnem odnosu za zavodom.

Razgovor o bodočem razvoju

V tekstilni tovarni v Ajdovščini je bilo nedavno širše posvetovanje, na katerem so ob prisotnosti predstavnikov Tekstilnega instituta iz Maribora govorili o možnostih in usmeritvi bodočega razvoja te tovarne. Predlagano je bilo, da bi zgoraj omenjeni institut izdelal analizo sedanjega stanja ter na njeni podlagi tudi koncept nadaljnjega razvoja. Dokončni sklep glede tega pa bo sprejel delavski svet.

Premalo strokovnih kadrov

Med približno pet tisoč zaposlenimi v vseh delovnih organizacijah v ajdovski občini jih je trenutno 61 z visoko, 69 z višjo in 442 s srednjo strokovno izobrazbo. Dokajšnje število teh strokovnih kadrov je zaposlenih v družbenih službah in drugih dejavnostih izven gospodarstva, tako da je pomanjkanje strokovnih kadrov največje v gospodarskih organizacijah.

V industrijskih podjetjih na primer ima le 1,3 odstotke zaposlenih visoko ali višjo izobrazbo. Le ena gospodarska organizacija pa ima zaposlenega diplomiranega ekonomista. S širjenjem obsega proizvodnje v preteklih letih podjetja namreč niso dovolj skrbela tudi za razvijanje vseh potrebnih strokovnih služb. Zato so tudi dandanes mnoge, recimo kadrovsko-socialne, analitične, tehnično-raziskovalne, pravne itd. še dokaj neurejene.

Po sedemletnem planu bi do 1970. leta v občini potrebovali še 290 strokovnjakov z visoko in višjo izobrazbo. Čeprav se je štipendiranje zadnja leta občutno povečalo, je število štipendistov glede na potrebe zdaleč prenizko. Izgovori na štipendiste torej ne morejo opravičevati gospodarskih organizacij, da se niti v novih, zahtevnejših razmerah gospodarjenja ne zavzemajo dovolj za pridobivanje in nameščanje nujno potrebnih strokovno usposobljenih kadrov.

Kako je s carino na lahke kmetijske stroje

Občinska skupščina v Ajdovščini je pretekli teden prejela odgovor na pismo, s katerim je nedolgo tega priporočila ZIS sprejem ukrepov za čimprejšnjo proizvodnjo lahke kmetijske mehanizacije pri nas ali pa za večji uvoz takih strojev in ukinitev carine. V dopisu zveznega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo je rečeno, da je v naši državi nekaj gospodarskih organizacij zainteresiranih za proizvodnjo manjših traktorjev in ustreznih priključkov ter da so za proizvodnjo teh strojev že odkupljene licence tujih proizvajalcev. S proizvodnjo naj bi kmalu začele, tako da bodo kmetje lahko nabavili tovrstne stroje za dinarje. V dopisu je še rečeno, da zaradi liberalizacije uvoza in izvoza po gospodarski reformi ni mogoče nameniti večjih deviznih sredstev za uvoz drobne kmetijske mehanizacije, ker so devizna sredstva, realizirana z izvozom, na razpolago organizacijam, ki so jih ustvarile. Znižanje carinskih tarif pa da ne bi bilo v skladu z zaščito domače industrije, ki pa je v tem pogledu šele v razvojni fazi.

Ljubljansko »Delo«, pa je 1. aprila objavilo daljšo vest, da je zvezni sekretar za finance Kiro Gligorov na zasedanju zveznega gospodarskega zbora 30. marca povedal, da je carina za drobno kmetijsko mehanizacijo znižana za dobrih 30 odstotkov. Za uvoz posameznih vrst strojev bi po tej vesti znašala carina 12 odstotkov namesto prejšnjih 20 oziroma 15 odstotkov namesto prejšnjih 23.

Komu je zdaj verjeti? Skoro nerazumljivo bi bilo, da zvezni sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo ni vedel za zmanjšanje carine na kmetijske stroje 4 dni pred zasedanjem zveznega gospodarskega zbora. (ce)

LETOS DVAKRAT VEČ

V sežanski občini je vedno hujši problem ostarelih kmetovalcev, ki so potrebni družbene pomoči, posebno pa še kmetov-borcev NOV. Za priznavalnine pomoči družbe potrebnim borcem in aktivistom so že lani dali v sežanski občini 15,822.000 starih dinarjev, letos pa so morali v ta namen z obema rokama seči v občinsko blagajno: kar po 31 milijonov starih dinarjev, da bi tako vsaj za silo zadostili najnujnejšim potrebam.

Zgodovinska resnica je, da so največ borcev v NOV dala prav najbolj pasivna področja naše domovine. Kljub doseženemu razvoju so ostala še vendo bolj ali manj pasivna in ustvarjajo posebno za socialno skrbstvo daleč premalo sredstev, da bi lahko pokrivala vse iz dneva v dan naraščajoče potrebe. Te rastejo prav zaradi tega, ker ljudje starijo in izgubljajo svoje moči, ki so jih pred dvajset in več leti tako radodarno razdajali v boju za svobodo — tudi tistih področij, ki so veliko bolj bogata in razvita, za svojo osvoboditev pa so prispevala razmeroma malo ali skoraj nič ter zato danes nimajo socialnih problemov zaradi ostarelih in onemoglih borcev NOV na podeželju.

Zaradi takšnega paradoksa se mnogokje bivši borci na podeželju še danes sprašujejo, zakaj so se pravzaprav borili, čeprav jim družba le pomaga, kolikor pač na določenih področjih more, kot je to primer prav v sežanski občini. Za občinski proračun je 31 milijonov ogromno breme, ki pa v primerjavi s potrebami le skromno vrača bivšim nepreskrbljenim borcem zlasti na podeželju ves njihov doprinos in žrtve za svobodo. Vsa leta po vojni pa nismo mogli doseči, da bi bila ta bremena pravičneje razdeljena in bi v ta namen prispevala tudi bogatejša področja, za katera pa so tudi borci pasivnih področij prelivali kri.

Končno vendarle

Čeprav je Mizarsko podjetje v Senožečah porabilo precej denarja in z velikimi žrtvami zgradilo novo proizvodno halo, v kateri bodo lahko bolje organizirali svoje delo, pa hala in vse naprave v njej še niso bile povsem urejene, ker je denarja zmanjkalo, ko je stiska prisilila mizarje, da so svoje delovne mize že preselili v nove prostore. Neurejene so ostale ekshavstorske naprave in manjka še izolacija pri napeljavi centralne kurjave, zato seveda podjetje še danes nima uporabnega dovoljenja za novo halo.

Zdaj je podjetje končno dobilo dolgoročno investicijsko posojilo, s katerim bo za skupaj dvajset milijonov starih dinarjev uredilo omenjene pomanjkljivosti: ekshavstorske naprave bodo stale osem, izolacija za centralno kurjavo pa tri milijone starih dinarjev. Za preostalih devet milijonov pa bodo nabavili formatno žago, lesno brusilko, stiskalnico in univerzalno tračno brusilko ter dokončno uredili tudi skladišče, ki jim je doslej prav tako povzročalo sive lase.

Ker so senožeški mizarji uredili druge razmere v svojem podjetju, posebno odnose med kolektivom, potem nabavo reprodukcijskega materiala, pa tudi dovolj dela imajo zagotovljenega, se bodo kmalu lahko izkopali iz težav, ki so privedle do prisilne uprave v tem podjetju — to pa si tudi vsi želijo.

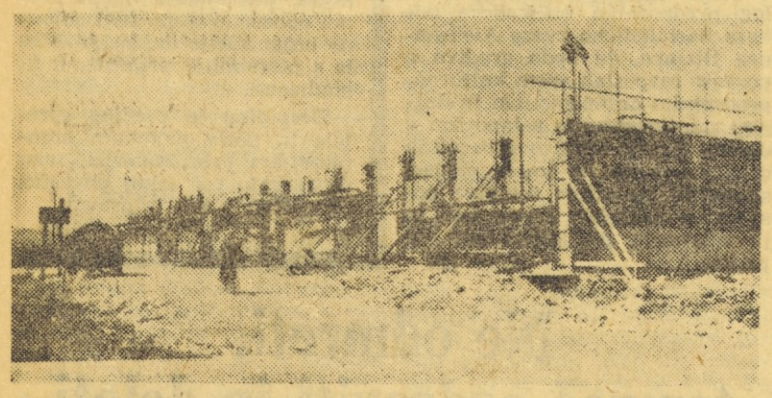

Podjetje »Mlinotest« gradi novo skladišče v Ajdovščini. Dela izvaja Splošno gradbeno podjetje »Primorje«

SPREMEMBE v nadzorstvu cen

Občinska skupščina v Sežani je na svoji zadnji seji spremenila odlok o kontroli cen o obrtnih in gostinskih storitvah, ker prej sprejeti ni bil v skladu z zveznimi predpisi. Zvezna uredba namreč nekaterim gospodarskim dejavnostim dovoljuje oblikovanje cen v skladu s tržnimi razmerami. Med te dejavnosti spada tudi gostinstvo in zato nanj ne morejo biti raztegnjeni občinski predpisi o kontroli cen. Spremenjeni odlok o kontroli cen v sežanski občini zato zdaj izdvaja gostinstvo in ostaja le pri obrti, pa še tam iz družbene kontrole cen izvzema kovaške, kolarske, čevljarske in ženske krojaške storitve.

Velike Loče v Brkinih

Vaščane Velikih Loč v Brkinih vse bolj tare že dolga leta hudo pereči problem preskrbe z vodo. Zaradi tega so že nekajkrat imeli v vasi primere okuženja s paratifusom. Že dolgo si prizadevajo, da bi s svojo kar največ možno vsestransko udeležbo in s pomočjo širše občinske skupnosti uredili ta problem, pa se jim to nikakor ne posreči.

Po ukinitvi hrpeljske in priključitvi k sežanski občini so se Velike Loče znašle v krajevni skupnosti Slivje. S pomočjo svojih družbeno političnih organizacij in krajevne samouprave so ponovno načeli to vprašanje. Pripravljeni so sami prispevati s prostovoljnim delom in krajevnim samoprispevkom, kolikor pač zmorejo, potrebnih pa bi bilo po predračunu še najmanj okrog osem tisoč novih dinarjev pomoči širše občinske skupnosti, da bi to vprašanje zadovoljivo uredili.

Med drugimi sredstvi, ki jih je za letos namenila občinska skupščina v Sežani krajevnim skupnostim, bo po vsem sodeč tudi teh nekaj postoterenih tisočakov, s katerimi si bodo občani vsaj enega naselja v Brkinih uredili bolj zdravo življenje in tako končno tudi v Velikih Ločah odpravili večno skrb, kdaj bodo zaradi nezdrave pitne vode spet podlegli zahrbtni bolezni. (r)

Odgovornim za proračun in delovnim organizacijam:

O DRUŽBENI ODGOVORNOSTI ZA NEPRILAGOJENO MLADINO

Dolgo časa smo ugotavljali, da na našem področju kriminaliteta mladine ni aktualen problem, da je precej pod republiškem povprečjem. Vedeli pa smo, da moramo v prihodnosti računati tudi na ta neljubi pojav.

Ne gre za to, da bi bilo stanje danes že alarmantno. Vendar kaže mladinska kriminaliteta in neprilagojenost mladine na našem področju tendenco naraščanja. Še posebej je zanimivo, da se srečujemo z neprilagojenostjo otrok, ki jih sodišča niti ne obravnavajo, ter da so ti otroci resni kandidati za vrste mladinskih prestopnikov.

Nedvomno gre za resen družbeni problem. Na podlagi statističnih podatkov o kriminaliteti ugotavljamo, da je avtohtono prebivalstvo Primorske visoko moralno. To se kaže posebno na tistih področjih, kjer je dotok tuje delovne sile manjši. Kljub prelivanju ljudi in mešanju prebivalstva je kriminaliteta na Primorskem, posebno pa na Goriškem, globoko pod republiškim povprečjem. Prav zato nas gibanje kriminalitete in neprilogojenosti med mladimi lahko močneje zaskrbljuje.

Ob dejstvu, da so mladoletniki še neformirane osebnosti, ki se še vedno dajo usmeriti na pravo pot, sodišča z njimi posebej ravnajo in zasledujejo predvsem osnovni cilj, da dosežejo mladoletnikovo prevzgojo. V ta namen izrekajo sodišča razne ukrepe, najpogosteje strožji nadzor skrbstvenega organa.

Organ skrbstva bedi nam takim mladoletnikom, skuša doseči, da bi dokončal obvezno osemletno šolanje, da bi se zaposlil, ga vključuje v izvenšolsko dejavnost — šport, kulturno izživljanje in podobno. Prav ob tem problemu pa se srečujemo z nerazumljivim odnosom odgovornih tovarišev do teh problemov.

Ob proračunskih debatah so bili na mnogih občinah precej mačehovski do socialnih služb, posebno skrbstva. Kar nekam enotno je prevladovalo mnenje, da so socialni delavci očitna notranja rezerva. Tak odnos do socialnih delavcev je bil tudi v delovnih organizacijah. Z zmanjševanjem zaposlenih na teh področjih pa so se pokazale velike težave. Socialni delavci so postali kabinetni uradniki. Strožji nadzor skrbstvenega organa, kot vzgojni ukrep, ki ga izrekajo sodišča, postaja na ta način močno kočljiv in neučinkovit.

Mladinsko prestopništvo je mnogokrat pogojeno z določenim psihičnim stanjem mladoletnika, zavisi od številnih okoliščin in tudi trenutnih vplivov. Prav zato ne obstoje »recepti« za delo s takimi mladoletniki. Proučiti je potrebno osebnost vsakega posebej, ugotoviti vzrok njegove neprilagojenosti in napraviti načrt za nadaljnje delo z njim.

Ob takih stališčih se pokaže potreba po specializiranem kadru, ki ga predstavljajo socialni delavci, psihologi in pedagogi. Zaradi naraščanja mladinskega prestopništva je torej potrebna krepitev tovrstnih služb, ne pa obratno, da jih štejemo kot notranjo rezervo.

Prenehati bi tudi morali s prakso, da so mladinski voditelji sicer ljudje z dobro voljo, vendar z odločno premalo znanja iz področja psihologije, pedagogike in sploh premajhno kulturno širino. Pa ne samo to, ne smemo pozabiti, da le znanje brez materialne osnove tudi ne zaleže in da je odnos nekaterih skupščin do mladinske organizacije precej trd. Mlada generacija želi nedvomno več, kot le sestanke, predavanja in podobno, želi biti ustvarjalna, soodločujoča, skratka avantgardna. Mar smo res postali tako stari, da smo že pozabili, kaj pomeni biti mlad?

Upoštevajoč taka stališča in izkušnje, ki jih ugotavljajo različne družbene znanosti, je treba tudi reševati proračunska vprašanja, vprašanja športnih društev, radio amaterskih in avto moto društev, taborništva itd. Ugotavljamo, da je interes mladih ljudi za šport, tehniko itd. velik, zato jim moramo omogočiti udejstvovanje v tej smeri, doseči njihovo pozitivno sproščanje in jih s tem odvračati od krivih poti.

Neverjetne stvari pa se dogajajo v delovnih organizacijah. Mladoletnika, ki stori majhno kaznivo dejanje, izključijo iz delovne skupnosti, kar v resnici pomeni, da ga vržejo na cesto. Preostaja mu ogromno prostega časa, navezuje stike z delomrzneži, dekleta se lotijo nečednih poslov itd. Ne moremo trditi, da bi bile iste delovne organizacije tako dosledne do gospodarskega kriminala, ki ga zagreše vodilni, polnoletni delavci. Intervencije sodnikov za mladoletnike, skrbstvenih organov in drugih, so brezuspešne.

Večina mladoletnikov, ki jih sedaj obravnavamo, je brez dela. Odgovorni menijo, da je poštenih mladincev dovolj na razpolago. Imajo sicer svojo logiko, ki ji na prvi pogled težko oporekamo, če pozabimo, da je mladinsko prestopništvo svojevrstna psihična manifestacija doraščajočega človeka, ki mu je nujno potrebno pomagati. Najučinkovitejša pomoč takemu človeku pa je delo.

H koncu še praktično vprašanje. Sodišča lahko spremenijo ukrepe, kolikor ugotove, da ne dosegajo postavljenega smotra. V takem primeru bo sledil vzgojni ukrep, oziroma oddaja mladoletnika v zavod. Res je to izjemen primer, ki ga izvajamo predvsem takrat, ko so razmere, v katerih mladoletnik živi, neprimerne, ali pa če postane njegova okolica ob njem nemočna. Take stvari se najraje pripetijo nezaposlenim mladoletnikom. Stroške za vzdrževanje v vzgojnem zavodu trpi občina, to je vsa družbena skupnost, skupaj s tistimi delovnimi organizacijami, ki so mladoletniku odklonile sprejem na delo.

J. Šinkovec

PREMALO ZANIMANJA ZA MORSKO RIBIŠTVO

Pred nami je končna bilanca morskega ribištva v naši državi za lansko leto, ki izkazuje skupno ulov 26. 091 ton, 679 ton več kakor leto prej. Če vemo, da je bil povprečno vzeto ulov v vseh prejšnjih letih manjši, je ta bilanca ugodna, če pa upoštevamo obseg našega morja od Debelega rtiča v Sloveniji do ustja reke Bojane v Črni gori in ulove v drugih obmorskih državah, bilanca ni ugodna. Vzrok, da je temu tako, je v premajhni pažnji, ki jo posvečamo ali smo jo vsaj posvečali po osvoboditvi tej gospodarski panogi in smo zato hudo zaostali za drugimi. Investicije v naše morsko ribištvo so bile dosti premajhne, tako glede novih modernih ladij, kakor tudi glede modernejših načinov lova in samih lovnih pripomočkov. Posledica tega je, da je uporaba morskih rib v naši prehrani daleč premajhna, da morajo naša predelovalna podjetja znatne količine rib uvažati in je razlika med uvozom surovine ter izvozom končnih izdelkov daleč pod tistim, kar bi mogli doseči. Pri tem pa gre tako za izdajanje, kot za pridobivanje deviz.

Količina 26.091 ton ujetih rib se nanaša na vse tri sektorje, ulovna podjetja v okviru ribiške industrije, zadružna podjetja in zasebne ribiče. V socialističnem sektorju je bilo ujetih 19.864 ton, v zasebnem pa 6227 ton, malone četrtina, točneje 24 odstotkov. Slovenska podjetja, ribiško ladjevje izolskega kombinata »Delamaris«, kmetijska zadruga Lucija pri Portorožu in zasebni ribiči, so ujeli skupno okoli 2400 ton rib, kar predstavlja v skupnem jugoslovanskem ulovu 9,22 odstotka. Če upoštevamo majhno dolžino naše morske obale (naše ladje pa love tudi izven slovenskih voda) je ta odstotek znaten, še večjega pomena pa postane, ko ga primerjamo z ulovom Črnogorcev z neprimerno daljšo obalo, ki je znašal komaj 257 ton in je bil le za 13 ton večji kakor leta 1964.

Od 2400 ton rib, ki so jih ujeli slovenski ribiči, je odpadlo 2106 ton na ladje »Delamarisa«, 207 ton na kmetijsko zadrugo Lucija in 87 ton na zasebne ribiče. Medtem ko je bil delež zasebnega ribištva pri lanskem ulovu v vsej državi, kakor smo že navedli, blizu 24 odstotkov, je znašal delež slovenskih samo 1,4 odstotka. Tako je zasebno ribištvo v slovenskem najšibkejše, najmočnejše pa v dalmatinskem, kjer je tradicija ribištva stara in močna Kljub tem, da smo imeli nekaj let celó ribiško šolo, nam ni uspelo vzbuditi pri slovenski mladini večjega zanimanja za morsko ribištvo, saj so še premnogi absolventi šole odšli pozneje v druge poklice. Za zasebno ribištvo je še dosti manj zanimanja, čeprav bi marsikateri naš mladenič lahko dobro uspeval, tako v socialističnem kot v zasebnem sektorju. Zasebni ribiči so še vedno pomembni pri oskrbovanju domačega trga z ribami, ki je slabo založen. (rr)

Glasilo Socialistične zveze

Informator o dogajanju v občinski skupščini, v organizacijah, v družbi in skratka v celotnem komunalnem sistemu v tolminski občini, je GLASILO, ki ga izdaja občinski odbor Socialistične zveze. List je star komaj nekaj tednov, pred kratkim pa je izšla že njegova druga številka. Obravnava letošnji proračun, situacijo, ki je nastala po odklonitvi prispevka za uporabo mestnega zemljišča, navodilo občanom za uvedbo krajevnega samoprispevka, razmišlja o vse večjem obmejnem sodelovanju, posebno pozornost pa posveča letošnjemu vseslovenskemu kulturnemu prazniku, ko bo na Vrsnem otvoritev Gregorčičeve rojstne hiše, ki bo postala pesnikov muzej. GLASILO daje navodila še za izvedbo izrednih konferenc SZDL, obenem pa obvešča o letošnjih praznovanjih ob 25. obletnici vstaje v tolminski občini.

GLASILO izhaja v okrog 350 izvodih, prejemajo pa ga vsi odborniki, krajevne skupnosti, delovne organizacije, osnovne organizacije ZK, sindikalne podružnice in drugi.

Intereuropa in Luka Koper ogrožena

(Nadaljevanje s 1. strani)

lijon 200 tisoč dolarjev pritoka v konvertibilni valuti, če pa se praksa v Sloveniji ne spremeni, bo moralo opustiti velik del vozenj in upanja na devize, ker bi sicer moralo znižati nakladno težo tovora vsaj za 30 odstotkov, s čimer bi vožnje postale nerentabilne.

K temu je pa treba še pripomniti, da so vsi dosedanji ukrepi pri izkoriščanju cest izzveneli kot kampanjska borba proti cestnemu prometu v korist železniškega in cestnih podjetij, ki so s tem dobila izjemen priviligiran položaj in samostojno pravico odločanja o višinah »cestnin« za tovore preko določenih osnih obremenitev. Tu računajo namreč 50 dinarjev na tonski kilometer kosmate teže vozila, medtem ko se giblje prodajna cena med 25 in 28 dinarji. S tem je treba plačati praktično dva in polkratno zasluženo voznino za kilometer prevoza. Zaradi tega je potrebno, da se drže kontrolni organi načinov, kot so v rabi v drugih državah; da se vozila s tovorom tehtajo na tehnicah; da se upošteva skupna teža in ne pritisk na posamezno os; da se odškodnina pri prekoračitvah določi razumno in ne po diktatu cestnih podjetij; da se za plačilo pošljejo računi in ne pobirajo takse sredi ceste in naj se določijo na vseh relacijah enaki osni pritiski, ne pa različno po različnih odsekih iste ceste.

Enako stališče kakor »Intereuropa«, je zavzelo tudi združenje podjetij VEKTOR, podpira pa ga tudi gospodarska zbornica Slovenije. Pri nas v Kopru pa ne pomenijo navedene odredbe samo ogrožanja obstoja »Intereurope«, marveč prizadevajo tudi koprsko tovorno pristanišče, ki je zaradi manjkajoče železniške povezave z zaledjem vezano samo na tovorni cestni promet. (rr)

V Šebreljah sami delajo

Člani prostovoljnega gasilskega društva in vaščani v Šebreljah na Cerkljanskem so prispevali v denarju, maternialu in v obliki prostovoljnega dela za nad milijon starih dinarjev za dograditev gasilskega doma. V njem bodo uredili tudi poseben prostor za zbore občanov in razne seje ter nabavili televizor.

Izredni občni zbor TVD Partizan Hrvatini

Pred kratkim je bil v Hrvatinih izredni občni zbor tamkajšnjega TVD Partizan. Komisija, ki so jo imenovali, je podala poročilo. Ugotovila je, da prejšnji blagajnik ni poznal dovolj poslovanja, in predlagala, da novi odbor še enkrat pregleda blagajniško poslovanje. Nato so dali razrešnico staremu odboru, se pomenili o delu z nogometaši in rokometaši ter razpravljali o ureditvi igrišč. Po več letih so ponovno izvolili gospodarja Danila Ražmana, na koncu pa še nov odbor, ki ga sestavljajo: Železnik, Velič, Ratajec, Šapla, Polutnik, Bole, Guštin. V nadzorni odbor so izvolili tri tovariše. V novem odboru ni nihče iz prejšnjega odbora. Upamo in želimo, da bi novo vodstvo dalo našemu skromnemu društvu nov polet za nadaljnje delo. (V. R.)

Prihodnji koncerti v Kopru

V aprilu bosta v Kopru dva izredna koncerta. Kmalu bomo imeli priliko slišati v koprskem gledališču »Slovenski oktet«. S tem bo izpolnjena želja številnim ljubiteljem lepega petja.

20. aprila bo koncertiral v dvorani Glasbene šole znameniti duo GULLI - CAVALLO (violina - klavir), ki je zaslovel že po vsej Evropi.

11. maja pa bo večer samospevov v izvedbi tenorista MITJA GREGORAČA, ki ga bo pri klavirju spremljal prof. MARJAN LIPOVŠEK. Zadnja dva koncerta prireja Društvo prijateljev glasbe v Kopru.

Manj znan pogled na Piran

pisma uredništvu

VOZNIKI, NE IZOGIBAJTE SE AVTOSTOPARJEV!

Vse več je po naših cestah fantov in deklet, ki z dvignjenim palcem čakajo razumevajočega voznika, ki bi jih sprejel in popeljal dalje. Nič čudnega, če je teh, tako imenovanih avtostoparjev toliko, saj današnja mladina naravnost hlasta po spoznavanju in odkrivanju sveta. Toda denar jim je večkrat ovira, pa se poslužujejo takega načina potovanja, ki je razvit po vsem svetu. Med njimi je predvsem veliko število študentov.

Ne vsi, vendar veliko število gleda na take popotnike neprijazno. Tudi pri nas. Vzrok je predvsem v tem, da avtostoparji niso zavarovani in imajo v primeru prometne nesreče pravico tožiti voznika ter mu odtegniti lepe denarce.

Da bi take in podobne predsodke odpravili, je osrednji mladinski list »Mladina« sklenil uvesti tudi pri nas organiziran avtostop. Vsi člani bodo imeli izkaznice, na katerih bodo osnovni podatki o lastniku in fotografija. Predvsem pa bodo vsi člani zavarovani (tromesečno zavarovanje znaša le 2 nova dinarja). Kot delno odškodnino pa bodo dajali avtostoparji šoferjem bone, s katerimi bi dobili le-ti brezplačno gotove usluge (npr. pregled vozila). Izkaznice bodo v kratkem začeli razdeljevati po šolah, podjetjih in tovarnah, sprejemali pa bodo tudi prijave posameznikov. Ob prestopu meje, jih bodo prejeli tudi tuji avtostoparji.

Med mladino na Primorskem opažamo veliko zanimanja za to akcijo. Lastnika prvih dveh izkaznic sta postala Idrijčan Vojko Božič in Vladimir Primc iz Ilirske Bistrice. Kot vse kaže bo organiziran avtostop kmalu zajel vso našo državo, saj je kmalu za ljubljansko »Mladino« začel isto akcijo zagrebški »Plavi vjesnik« v sodelovanju z »Moto magazinom«.

VLADIMIR JERMAN,
Koper, Škocjan 12

HIGIENA PRI DOSTAVI IN PRODAJI KRUHA

Mnogo govorimo o nehigienski dostavi kruha prodajalnam, premalo pa se govori o poti kruha iz prodajalniških predalov v roke potrošnika. Tu naletimo na najbolj nehigienski postopek v mnogih prodajalnah kruha. V teh prodajalnah ni posebnega blagajničarja, ki bi od potrošnika sprejemal denar. Denar sprejema prodajalka, ki prime kruh, prime denar (neredko zelo umazan), denar polagajo ljudje na isto mizo kot kruh. Mislim, da si lahko vsak predstavlja, kakšne bolezni lahko dobimo na ta način. Pazimo, da operemo meso, sadje, zelenjavo in drugo, kar se da prati, da se ne bi okužili, kako pa naj operemo kruh? Iščemo vse mogoče krivce izvora raznih bolezni, na ta izvor, ki ga posredujejo prav prodajalne kruha s takim načinom prodaje, pa se malokdo spomni in kritizira. Zakaj se ljudje, ki bi lahko poskrbeli za higiensko dostavo kruha od peka do potrošnika, tako malo menijo za to? Mislim, da bi bilo najbolje, če bi že v pekarni zavili kruh v papir in zavitega dostavljali trgovinam in potrošnikom.

ANA SERTIČ,
Koper, Garibaldijeva 9

»OKRASNA« OGRAJA

Nova Gorica postaja lepo, moderno in urejeno mesto, ki ima med stanovanjskimi bloki polno zelenih trat. Pešci se ne gnetejo več po cestah, saj so ob robovih ulic široki pločniki. Le na koncu Erjavčeve ulice, ob prehodu čez železniško progo, že več mesecev stoji lesena ograja, ki ne služi ničemur. Postavili so jo takrat, ko so gradili filtre za potok, ki teče tam mimo. Filtri so dokončani, delavci in stroji so že zdavnaj odšli, ograja je pa še vedno tam. Pešci morajo hoditi po cesti namesto po pločniku, ograja škodi lepemu izgledu mesta in razen tega tu prepereva nekaj kubičnih metrov lesa. Kaj bi ga res ne mogli kje drugje bolj koristno uporabiti?

MARIJAN VODOPIVEC,
Ajdovščina

ALI POZABLJAMO NA HUMANOST?

Poznam fanta iz Ajdovščine, ki je pred kratkim dopolnil 19. leto. Že vrsto let ima hudo srčno napako, pred leti pa je prestal hudo operacijo na srcu. Zdravnik mu je predpisal lahko delo v suhem prostoru, po možnosti le štiri ure dnevno. Kljub temu pa je Niko še vedno brezposeln. Večkrat je potrkal na razna vrata, vendar so bila zanj povsod zaprta.

Lani poleti se mu je posrečilo dobiti sezonsko zaposlitev pri Fructalu, obenem pa je bil sprejet na poskušnjo. Ob najinem srečanju mi je dejal, da je zelo srečen. »Postal sem enak svojim sovrstnikom, ki so se vedno spotikali ob mene, da sem brezdelnež,« mi je veselo pripovedoval. Iskrice neizmernega zadovoljstva, ki so prihajale iz njegovih oči, so dale slutiti, da pomeni zanj ta čas življenjski preobrat.

Toda dnevi njegove sreče so bili kratki. Čez dober mesec so mu odpovedali službo in zopet je postal zagrenjen. Pozanimal sem se pri Fructalu in na zavodu za socialno skrbstvo. Slišal sem dve plati zvona. Dejstvo pa je, da je fant še vedno brez zaposlitve in brez socialnega zavarovanja. Večkrat potrebuje zdravniško pomoč in bolniško nego, ki ni brezplačna. Za mater, ki s težko prisluženim kruhom preživlja družino, je to preveliko breme. Tudi občasna pomoč zavoda za socialno skrbstvo ni zadostna rešitev.

Fant je obupal. Ima manjvrednostni kompleks. Prav lahko bo zašel na kriva pota. Koga bomo takrat krivili? Na pristojne forume ne bo nihče pomislil in dolžili bodo mater, da ga je slabo vzgojila.

Še je čas, da se za fanta zavzamemo in mu nakažemo smernice za bodoče življenje. Kaj pomeni nekaj dinarjev, ki bi jih dobil fant od kakšnega podjetja v primeri z mladim življenjem, ki je v nevarnosti?

JOŽKO LEBAN,
Ajdovščina

PRETIRANA VESTNOST

Nevenka, ki sama hodi še v osmi razred osnovne šole v Sežani, je v ponedeljek spremila na železniško postajo svojega starejšega brata, ki je z brzovlakom ob 10.50 odhajal v Ljubljano, kjer poseča industrijsko šolo elektrotehnične smeri. Stopila je z njim v vlak, kjer se je v razgovoru in poslavljanju z bratom toliko zamotila, da jo je presenetil morda tudi kakšno sekundo prezgodnji odhod. Hotela je skočiti z že premikajočega se vlaka — popoldne je treba v šolo — pa je sprevodnik ni pustil.

V tem je imel sicer prav, ker bi se lahko pripetila nesreča. Nevenka je kondukterju razložila položaj — sicer pa je sam videl, da je mladenka proti svoji volji morala ostati na vlaku in se peljati do prve postaje — do Divače, s čemer je bila že tako in tako kaznovana za svojo nepazljivost. Vendar pa se sprevodnik s pojasnilom ni zadovoljil — izvlekel je svoj blok vozovnic in Nevenki zasolil celo karto za brzovlak od Sežane do Divače za ceno 1580 starih dinarjev. Odšteti jo je seveda moral bratec od svoje skromne šolnine in preživnine, ki mu jo je doma dala mama, ker Nevenka sama ni imela pri sebi prebite pare. Odkod tudi?

Vsa iz sebe je Nevenka izstopila v Divači in se že pripravljala, da v teku obvlada tistih deset kilometrov do doma, ko se jo je k sreči usmilil voznik osebnega avtomobila in jo popeljal domov. Neprostovoljni izlet v Divačo bo še dolgo pomnila, postopka birokratskega sprevodnika pa verjetno ne bo nikoli prav razumela. Težko ga je tudi nam, kajne?

GORAZD MORJAK

ODGOVOR NA ČLANEK »NEPOTREBNA OSAMLJENOST«

Člani krajevne skupnosti Gorjansko smo z zanimanjem prebrali članek, ki ga je podpisal (rb) v 13. številki »Primorskih novic«, z dne 26. 3. 1966. Pisec ugotavlja, da se je vas Brje odcepila od naše krajevne skupnosti in se odločila za samostojno krajevno skupnost baje »zaradi sebične delitve sredstev« in se s skrbjo vprašuje po umestnosti tega koraka.

Ob tem se člani krajevne skupnosti Gorjansko vprašujemo sledeče:

Kdo je sebičnež? Morda prebivalci Gorjanskega, Klanca ali Nadrožce, to je vasi, ki sedaj spadajo v našo krajevno skupnost? Kako? Saj tudi mi nismo dobili sredstev, ki bi nam pripadala in niti tistih 50 tisočakov, ki so bila vasi Nadrožca že dodeljena za popravilo ceste. Vaščani so tu svoje naredili, napeljali gramoz, sedaj so pa v neljubi situaciji, da imajo dolgove, ki jih ne morejo pokriti. Seveda se vaščani vseh teh vasi sedaj vprašujejo, kam so obljubljena sredstva izginila.

Prebivalci Gorjanskega in Brji so vedno živeli v lepi slogi in ne vemo čemu bi bilo sedaj treba tu sejati neka nesoglasja, ki niso potrebna in od katerih nihče ne bo imel koristi.

Če sredstev ni, ljudje tega niso krivi. Vendar smatramo, da bi edino posebna komisija, ki naj jo pooblasti občinska skupščina Sežana, stvari objektivno pregledala in ocenila. In tudi svetovala, kako se morajo ravnati, da bomo v bodoče, v mejah možnosti, premostili skupne težave.

Odbor krajevne skupnosti
Gorjansko pri Komnu

televizija

jugoslovanska TV

VSAK DAN: 18.25 TV obzornik — 20.00 TV dnevnik.

NEDELJA, 10. aprila: 9.25 Poročila — 9.30 1:1, Glasbena oddaja — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Tisočkrat zakaj — oddaja za otroke — 11.30 Lassie (serijski film) — 12.00 Nedeljska TV konferenca — 16.25 Filmska reportaža športnega dogodka (do 17.55) — 18.30 Poročila 18.35 Malo za res in malo za šalo — 19.05 Kulturni film — 19.35 Zgodbe za vas (serijski film) — 20.45 Kako živi in se zabava Split — 21.45 Iz arhiva jugoslovanske kinoteke — 22.35 Poročila — 22.40 2. polčas nogometne tekme Olimpija : Crvena zvezda.

PONEDELJEK, 11. aprila: 10.00 Televizija v šoli — 11.40 Televizija v šoli: Presnavljanje — 17.05 Tečaj angleškega jezika — 18.05 Madžarski risanki film — 18.45 Zanimivosti — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 Kratki filmi Charlieja Chaplina — 20.30 Melville: Pisar Bartleby (drama) — 21.30 Dueti Monteverdija — Biseri glasbene literature — 21.45 Slikar Ljubo Babic (Portreti in srečanja) — 22.00 Poročila.

TOREK, 12. aprila: 18.20 Iščemo rajsko ptico (II. del poljudnoznanstvenega filma) — 18.45 Torkov večer — 19.00 Svet na zaslonu — 19.50 TV obzornik — 20.00 Kroshnjarji (italijanski celovečerni film) — 21.50 Za lahko noč — 21.40 Zadnja poročila.

SREDA, 13. aprila: 10.00 Televizija v šoli — 16.10 Prenos športnega dogodka — 18.05 Tik tak: Velika doktorska pravilnica (I. del) — 18.45 Glasbena sreda — 19.15 Mozaik kratkega filma: slovenska filma »Sam« in »On, ona in čas«, 19.40 Cik cak — 19.45 Intermezzo — 20.30 Večerna šola — 21.30 Kulturna panorama — 22.10 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 14. aprila: 10.00 Televizija v šoli — 11.00 Tečaj angleškega jezika — 16.10 Televizija v šoli: Presnavljanje — 17.05 Poročila — 17.10 Rdeči signal — 17.40 Združenje radovednežev (oddaja za otroke) — 18.45 Na plečih Janja — reportaža studia Sarajevo — 19.10 Marginalije o glasbenikih — 19.40 TV pošta — 20.20 Aktualni razgovori — 21.10 Oddaja narodne glasbe — 21.20 G. Puccini: La Boheme — opera 22.35 Zadnja Poročila.

Petek, 15. aprila: 10.00 Televizija v šoli — 16.35 Poročila — 16.40 Televizija v šoli — 17.00 Tečaj angleškega jezika — 17.30 Pogovori o slovenščini: Dvojina — 18.00 Kekec — oddaja za otroke — 18.45 Človek in proizvodnja — 19.15 S kamero po svetu — 19.40 Črna tabla — 20.30 Celovečerni film — 22.10 Sodobna glasba — 23.10 Poročila.

SOBOTA, 16. aprila: 10.00 Televizija v šoli — 17.25 Poročila — 17.30 Kje je, kaj je — 17.45 Srečno pot, Zoki — lutkovna oddaja — 18.10 Vsako soboto — 18.45 Mladinska igra — 19.25 Ko sem bil še majhen — 19.40 Cik cak — 20.30 Zagreb 66 — prenos festivala melodij — 22.00 Rezerviran čas — 23.00 Zagreb 66 — finale festivala — 24.00 Poročila.

rai italijanska TV

VSAK DAN: Prvi program: 19.55 Športni dnevnik — 20.30 TV dnevnik. Drugi program: 21.00 TV dnevnik.

NEDELJA, 10. aprila: Prvi program: 10.15 Kmetijska oddaja — 15.00 Prenosi športnih dogodkov — 17.15 Otroška oddaja: Klub miške Walta Disneya — 18.15 Sedem glasov — glasbene uganke — 19.00 TV dnevnik — 21.00 »Tujec« — celovečerni film z Gregoryjem Peckom — 22.25 Športna nedelja in zadnja poročila.

Drugi program: 18.00 do 19.10 Simfonični koncert — J. S. Bach: Velika maša v h molu — 21.15 Moderato cantabile — 21.45 Zakon Daljnega zahoda — serijski film — 22.35 Ridolini igra golf — serijska zabavna oddaja.

PONEDELJEK, 11. aprila: Prvi program: 17.45 Oddaja za otroke — 18.45 Moja pesem — 21.00 Studio uno — zabavno-glasbena revija — 22.10 Predpremiera — pregled gledališkin predstav — 22.50 S. O. S. — Policija — serijski film — 23.15 TV dnevnik.

Drugi program: 21.15 Igranka — celovečerni film z Bette Davis.

TOREK, 12. aprila: Prvi program: 17.30 Oddaja za otroke — 18.45 Nikoli ni prepozno — tečaj za odrasle nepismene — 19.15 Petnajst minut z znano osebnostjo — 21.00 T — moški proti nezakonitosti — TV film — 22.30 Literatura — 23.00 TV dnevnik.

Drugi program: 21.15 Sprint — Športni tednik — 22.00 Bližajmo se potihem.

SREDA, 13. aprila: Prvi program: 17.30 TV dnevnik — 17.45 Drobne zgodbe za najmlajše gledalce — 18.45 Nikoli ni prepozno — izobraževalni tečaj — 21.00 Kontrasti med tradicijo od včeraj in navadami danes v Veliki Britaniji — 22.00 Sport v sredo in zadnja poročila.

ČETRTEK, 14. aprila: Prvi program: 17.00 Tvoj jutri — mladinska oddaja — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Oddaja za otroke: filmski dnevnik z vsega sveta — 18.45 Nikoli ni prepozno — izobraževalna oddaja — 19.15 Štirje letni časi — nasveti za kmetovalce — 21.00 Glasbeni oder — kronika o glasbeni komediji — 22.05 Novinarska oddaja — 23.00 TV dnevnik.

Drugi program: 21.15 Najbolj prisrčno — razgovor z gledalci — 22.00 Pot poguma — zgodbe na osnovi knjige o predsedniku J. F. Kennedyju.

PETEK, 15. aprila: Prvi program: 17.30 TV dnevnik — 17.45 Oddaja za otroke — 18.45 Nikoli ni prepozno — tečaj za odrasle nepismene — 21.00 Novi primeri komisarja Maigreta — serijska oddaja — 22.45 Petnajst minut z . . . in na koncu zadnja poročila.

Drugi program: 21.15 Srečanja — 22.15 Kamera 22.

SOBOTA, 16. aprila: Prvi program: 16.00 Evrovizija: Strasbourg — tekmovanje v plavanju — 17.35 TV dnevnik — 17.45 Oddaja za otroke — 18.45 Nikoli ni prepozno — izobraževalna oddaja — 19.05 Kulturni film — 19.35 Zgodbe za vas (serijski film) — 20.45 Kako živi in se zabava Split — 21.45 Iz arhiva jugoslovanske kinoteke — 22.35 Poročila — 22.40 2. polčas nogometne tekme Olimpija : Crvena zvezda.

Drugi program: 21.15 Srečanja — 22.15 Kamera 22.

SOBOTA, 16. aprila: Prvi program: 16.00 Evrovizija: Strasbourg — tekmovanje v plavanju — 17.35 TV dnevnik — 17.45 Oddaja za otroke — 18.45 Nikoli ni prepozno — izobraževalna oddaja — 19.05 Studio uno — zabavna glasbena revija — 22.10 Otroci rastejo — 23.00 TV dnevnik.

Drugi program: 21.15 Lirika Panni-Ferraro — 22.15 Lov — serijski film.

RADIO KOPER

VSAK DAN: 6.15 Glasba za dobro jutro — 6.30 Poročila — 6.40 Glasba za dobro jutro — 7.15—13.30 Italijanski spored — 13.30 Poročila — 14.30 Radijski dnevnik — 14.45 Reklame in zabavna glasba — 15.30 Radijski dnevnik.

NEDELJA, 10. aprila: 9.05 Nedeljsko srečanje: »Ob pričetku turistične sezone« — 9.20 Zabavni zvoki — 13.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 14.45 Glasba po željah (II. del) — 15.30 Nedeljsko popoldne domačih pesmi in melodij — 18.30 Nedelja na športnih igriščih.

PONEDELJEK, 11. aprila: 13.40 Mala prodajalna plošč — 14.00 Pesmi in plesi naše domovine — 15.00 Od popevke do popevke — 15.45 Slovenske narodne pesmi — 16.00 Iz športnega življenja na Primorskem — 16.10 Glasbena medigra.

TOREK, 12. aprila: 13.40 Pojo mladinski zbori — 14.00 Mladim poslušalcem — 14.15 Poje vokalni ansambel »Double six of Paris« — 15.00 Iz Puccinijevih oper — 15.45 Domače viže — domači ansambli.

SREDA, 13. aprila: 13.40 Operna panorama — 15.00 Glasbeni vrtiljak — 15.45 Ljudski plesi.

ČETRTEK, 14. aprila: 13.40 Tri skladbe z orkestrom Radia Ljubljana — 15.00 Operne melodije — 15.45 Slovenske narodne pesmi.

PETEK, 15. aprila: 13.40 Melodije za vas — 14.00 Popularne skladbe — 15.00 Poje zbor RTV Ljubljana — 15.45 15 minut z Zadovoljnimi Kranjci — 16.00 Kulturni zapiski — 16.10 Glasbena medigra.

SOBOTA, 16. aprila: 13.40 Ansambli v ritmu — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Mali koncert zabavne glasbe — 15.45 Pojeta Bety Jurkovič in Džuza Stojiljković — 16.00 Pisma poslušalcev — 16.10 Glasbena medigra.

KINO

NOVA GORICA: 9. in 10. aprila ameriški film ROBIN HOOD; 12. in 13. aprila ameriški film VROČA ULICA; 14. aprila ameriški film AMERIKA, AMERIKA; 15. aprila danski barvni film KOZEL V RAJU.

ŠEMPETER: 9. in 10. aprila nemško-jugoslovanski film KRALJ PETROLEJA; 11. in 12. aprila ameriški film AMERIKA, AMERIKA; 13. in 14. aprila danski barvni film KOZEL V RAJU; 15. aprila ameriški barvni film ROBIN HOOD.

PRVAČINA: 10. aprila ameriški film VROČA ULICA; 11. aprila ameriški film ROBIN HOOD; 13. aprila nemško-jugoslovanski barvni film KRALJ PETROLEJA; 14. aprila ameriški barvni film SIN RDEČEGA GUSARJA.

ŠEMPAS: 9. aprila ameriški film AMERIKA, AMERIKA; 10. aprila japonski barvni film LJUDJE S TAJNEGA PLANETA; 13. aprila ameriški barvni film ROBIN HOOD; 14. aprila nemško-jugoslovanski barvni film KRALJ PETROLEJA.

DUTOVLJE: 9. in 10. aprila ameriški barvni film FREDY POD TUJIMI ZVEZDAMI; 12. aprila ameriški barvni film ROBIN HOOD.

RENČE: 9. in 10. aprila mehiški barvni cinemascope film NEVIHTA NAD MEHIKO; 13. aprila poljski film NOCOJ BO UMRLO MESTO.

TOLMIN: 9. in 10. aprila ameriški barvni film NEDELJA V NEW YORKU; 13. in 14. aprila češki barvni film LJUBEZEN IN KITARE; od 12. do 14. aprila sovjetski film BELA KARAVANA.

AJDOVŠČINA: 10. aprila ital.-franc. barvni CS film AFRODITA, BOGINJA LJUBEZNI; 12. in 13. aprila francoski barvni film PROTI JAMAICI; 14. aprila italijanski film DELFINI; 15. aprila angleški barvni film ZALIV TIHOTAPCEV.

VIPAVA: 10. aprila špan.-ital. barvni film MADAME SANS GENE; 12. aprila sovjetski birvni film KRALJESTVO KRIVIH OGLEDAL; 14. aprila italijanski film OSEM IN POL; 16. aprila nemški barvni film WINNETOU, II. del.

KOBARID: 10. aprila amer. barvni film GANGSTERSKA PETORICA; 13. aprila sovjetski barvni CS film POT V ARENO.

Goriško gledališče

V nedeljo, 10. aprila ob 15.30: A. T. Linhart: »ŽUPANOVA MICKA«, in Garrick Smole: »VARH«, komediji — gostovanje v Črnem vrhu.

V ponedeljek, 11. aprila ob 20: Paolo Levi: »ZADEVA PINEDUS«, usodni nesporazum v dveh dejanjih — gostovanje v Šempasu.

KOMPAS POSTOJNA

PRVOMAJSKI IZLETI: 6-dnevno potovanje v Rim, Firence, Neapelj, Pompeje, Sorento, Rimini, San Marino in Raveno. Rok prijave do 10. IV. 1966.

6-dnevno potovanje z avtobusi na mednarodno pekarsko - slaščičarsko razstavo v Basel. — Prijave do 4. IV. 1966.

8-dnevno potovanje z letalom v Sovjetsko zvezo.

10-dnevni avtobusni izlet v Carigrad in Sofijo.

Na pismeno zahtevo vam dostavimo podrobnejše programe.

LJUTOMER je na poti v Montevideo in Buenos Aires.

PRIMORSKE NOVICE

Izdaja Zavod »Primorske novice« Koper z dopisništvom v Novi Gorici — Urejuje uredniški odbor — Direktor in odgovorni urednik Slavko Jež — List izhaja vsako soboto — Posamezna številka 0,50 N. din ali 50 starih dinarjev — Letna naročnina 20 N. din ali 2.000 starih dinarjev, za inozemstvo 3,5 amer. dolarja ali 45 N. din oziroma 4.500 starih dinarjev — Sedež zavoda (uredništvo in uprava): Koper, Ulica OF 12 — poštni predal 47 — Telefon: 21-470 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Bančni račun pri NB v Kopru, št. 514-3-142 — Stavek in tisk tiskarne »Ljudska pravica« v Ljubljani.

LIKVIDACIJSKA KOMISIJA

Gospodarske zbornice okraja Koper

proda:

— sekretarsko telefonsko centralo

— dve umetniški sliki

Interesenti naj se zglasijo v Kopru, Verdijeva ulica 11 ali pa pišejo na poštni predal 159 Koper

Upravni odbor podjetja

SPG »PRIMORJE« — Ajdovščina

razglaša prosto delovno mesto za:

— diplomiranega strojnega inženirja

Pogoji: kandidati morajo imeti dokončano ustrezno šolo in veselje do dela, ki je povezano z gradbeno mehanizacijo na terenu in v obratih

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe naj kandidati pošljejo kadrovski službi SGP »Primorje« — Ajdovščina.

Služba družbenega knjigovodstva, podružnica Koper, razpisuje javni natečaj za prodajo raznega rabljenega pisarniškega inventarja. Natečaj bo 12. IV. 1966 ob 11. uri v prostorih podružnice SDK Koper.

Dežurna zdravniška služba

Od 9. aprila od 14. ure do 11. aprila do 7. ure dežurajo za območja splošnih ambulant:

NOVA GORICA: dr. Ludvik Lozej, Zdravstveni dom Nova Gorica, telefon 21-141, 21-182.

MIREN, DORNBERK in ŠEMPETER: dr. Aleksander Nardin, splošna ambulanta Šempeter, tel. 21-333.

KANAL in DOBROVO: dr. Metod Paljk, kličite postajo LM Dobrovo, telefon 02.

Za nujne obiske na domu v popoldanskem in nočnem času so v stalni pripravljenosti od 11. do 16. aprila za naslednja območja splošnih ambulant:

NOVA GORICA: dr. Tone Martinc in dr. Natalija Pajovič, Zdravstveni dom Nova Gorica.

ŠEMPETER: dr. Boris Plahuta, splošna ambulanta Šempeter.

Za območja splošnih ambulant DOBROVO, DORNBERK, KANAL in MIREN so vedno v stalni pripravljenosti ambulantni zdravniki in občani naj nujne obiske naročajo v ambulantah ali na stanovanju krajevno pristojnega zdravnika.

Kje se kaj

BLED je v Darku, nato gre v Conakry, Abidjan in Temo

BOČNA je v Conakryju, nato gre v Temo, Takoradi in Abidjan

BOHINJ je v Trstu, od koder 15. IV. odpluje v zahodnoafriške luke.

BOVEC je na poti v mediteranske in jadranske luke

POHORJE je v Pločah, nato odpluje v zahodne afriške luke

ZELENGORA je na Reki, nato gre v Benetke

LJUBLJANA je v Santosu, nato gre v Buenos Aires

LJUTOMER je v Santosu, nato gre v jadranske luke

GUNDULIĆ je na Japonskem, 20. IV. bo v Portlandu

KOROTAN bo 18. IV. v Hong Kongu, 24. IV. pa na Japonskem

MARTINOVIĆ je na poti v Tacomo in Vancouver

GORANKA je danes na Reki, 10. IV. pa bo v Lattakii

TRBOVLJE je danes v Benetkah, 16. IV. pa bo v Trstu

BELA KRAJINA je danes v Pločah

BIHAČ bo 12. IV. v Ždanovu

DUBROVNIK je odplula v Emden

PIRAN bo 16. IV. v Fushiki, nato gre v Otaro in Chibo

Kje se kaj

Mali oglasi

AVTO DOBAVA CARLO LUPO. Amortizerji, bati, batni obročki, blazinice, generalna popravila in pregledi motorjev. — Obloge, preproge, glušilci za izpušne cevi »ABARTH«. Posebni popusti! — Trst, Ulica S. Francesco 15, tel 28-667.

PRODAM DVOSOBNO STANOVANJE, ki ima hodnik, shrambo in vodo, 30 m od plaže, Piran, Gregorčičeva 8.

IŠČEM OPREMLJENO SOBO v Izoli. Naslov: Vidrih Mitja, Slap 70, Vipava.

IŠČEM SOBO V KOPRU, za dobo dveh let. Špende Friderik, Ljubljana, Trnovski pristan 10.

KUHINJSKO POHIŠTVO, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Todorović, Gregorčičeva 28, Ajdovščina.

MOTOR »MORINI« 175 ccm, šport, z rezervnim cilindrom, prodam. Artur Rožič, Šmihelj 22, p. Šempas.

GOSPODINJSKO POMOČNICO išče Marjan Ščuka, Kidričeva 16 b, Nova Gorica.

SKORAJ NOV KAVČ, modre barve, z blazino, ugodno proda Ternovšek, Koper, Glagoljaška 1/B. Informacije tudi v podružnici DELA, Koper, na tržnici.

KUPIM motorno kolo 125 cm³ v dobrem stanju, italijanske znamke. Ponudbe na: Milan Prezelj, Ravne 19, Cerkno.

LAMBRETO INOCENTTI, 125 ccm, v dobrem stanju, ugodno prodam. Blaž Demšar, Streliška 2, Nova Gorica.

FIAT 750 D, prevoženih 28.000 km, prodam. Ogled 17. aprila ob 16. uri pri Adolfu Lavrenčiču, Kanal, Kolodvorska c. 2.

FIAT 1100 prodam. Stekar, Nova Gorica, Kidričeva 34.

AVTOMOBILISTI, POZOR! V trgovini »ALL'EMPORIO DELL'AUTO« v drevoredu XXIV. maggio 16 v Gorici (Italija) lahko kupite vse avtomobilske nadomestne in rezervne dele po konkurenčnih cenah.

TOPOLINO C prodam. Jurij Mozetič, Miren 172.

FIAT 1400 — letnik 1955 — generalno popravljen, prodam. Valentinčičeva 4, Solkan.

KUPIM GILLERO — Itom 50 ccm. Korinšek (ml.) Tugomerjeva 60, Ljubljana.

PRODAMO zakonsko posteljo, nočni omarici, otroško posteljico in dodatni štedilnik Gorenje, Slekovec, Izola, Pešernova, blok VII.

SENO in otavo prodam. Vprašajte v Divači 61.

11 AŽ PANJEV (10 novih satarjev), prodam. Pavlin, Nova Gorica, IX. korpus.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme 4-članska družina. Plača po dogovoru. Dana Butara, Ljubljana, Šišenska c. 113.

OBVESTILO! Zaradi širjenja raznih govoric obveščamo, da sta vse stroške za oskrbo in pogreb pokojnega Jožka SAKSIDA poravnali družini Beltram in Zavrtanik.

SVET GIMNAZIJE V NOVI GORICI

razpisuje

prosto delovno mesto za:

— HIŠNIKA-SNAŽILCA

Kot poseben pogoj je enomesečno poskusno delo.

Nastop dela s 1 majem t. l. ali po dogovoru.

Osebni dohodki po pravilniku.

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

Zdravstveni dom Nova Gorica

razpisuje javno dražbo za

— prodajo raznih osnovnih sredstev

Za družbeni sektor bo dražba dne 11. aprila 1966 ob 8. uri, za privatni sektor istega dne od 9. ure dalje.

Dražba bo na sedežu Reševalne postaje v Solkanu.

GORIŠKI VODOVODI NOVA GORICA
v Novi Gorici

razglašajo

prosta delovna mesta za:

— 15 nekvalificiranih gradbenih delavcev
za sezonsko delo za določen čas v gradbeni operativi v območju Goriških vodovodov Nova Gorica

V poštev pridejo delavci v starosti od 18 do 40 let.

Hrana in prenočišče preskrbljena na gradbišču.

Prijave sprejema direkcija Goriških vodovodov Nova Gorica do zasedbe prostih delovnih mest.

OBRTNO GARDBENO PODJETJE — KANAL

sprejme k sodelovanju v kolektiv

— 8 ZIDARJEV
— 6 PRIUČENIH ZIDARJEV
— 16 DELAVCEV

Nastop možen takoj ali po dogovoru. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

Komisija za delovna razmerja pri

HOTELU TRIGLAV — Sežana

vabi k sodelovanju

— VEČ SODELAVCEV ZA OPRAVLJANJE STROKE V SEZONI

Za obrate: **Triglav Sežana, Risnik Divača in restavracijo Lipica**

Prednost imajo delavci iz kraja. Ponudbe pošljite na upravo podjetja, do 14. aprila 1966

Delovna organizacija

Podjetja za popravljanje voz in strojev — Nova Gorica

potrebuje za izvrševanje svojih delovnih nalog:

— KLJUČAVNIČARJE
izučene in priučene

— KOVINOSTRUGARJE
izučene

— MEHANIKE
za motorne vlake

— KOVAČE
izučene in za priučitev

— KLEPARJE

Za različna proizvodna delovna mesta. Kdor želi stopiti na delo v to delovno skupnost, naj pošlje svojo ponudbo ali se osebno zglasi v splošni službi delovne organizacije v Novi Gorici na Prvomajski 25.

OBČINSKI ODBOR

RDEČEGA KRIŽA NOVA GORICA

razpisuje prosto delovno mesto za:

— vodenje administrativnega in finančnega poslovanja

Pogoj: dovršena srednja ekonomska šola

Osebni dohodki po pravilniku. Interesenti naj dostavijo prošnje na gornji naslov. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Gostišče »ŠTERK«
AJŠEVICA — NOVA GORICA

- vam nudi rake, postrvi, razne specialitete na ražnju, pol piščanca samo 8,50 novih dinarjev.

Porokam in večjim skupinam dajemo popust.
Gostom, ki potujejo v Italijo nudimo garderobne usluge.
NAJNIŽJE CENE NA GORIŠKEM

Se priporočamo!

Delovna skupnost trgovskega podjetja

»SADJE ZELENJAVA« — Nova Gorica

razpisuje prosta delovna mesta za:

— delavca v skladišču
kvalificiran delavec trgovske stroke, po možnosti s šoferskim izpitom iz neposredne bližine mesta Nova Gorica

— delavko v skladišču
priučena delavka v stroki sadja in zelenjave iz neposredne bližine mesta Nova Gorica

— samostojnega finančnega knjigovodjo
srednja strokovna izobrazba in pet let prakse

Za vsa delovna mesta velja enomesečni poskusni rok.
Osebni dohodki po pravilniku podjetja. Razglas velja 15 dni od dneva objave. Prijave dostavite na DS podjetja.

Uprava bonbonier

»JOSIP KRAŠ«
Savska cesta 32, ZAGREB

razpisuje naslednja prosta delovna mesta za:

2 visokokvalificirana poslovodja
4 kvalificirane trgovske pomočnike
Pogoj: obvezno znanje italijanskega jezika, po možnosti tudi angleškega ali nemškega

Sprejete osebe bodo zaposlene v trgovini **»JOSIP KRAŠ« v NOVI GORICI.**

Ponudbe z življenjepisom pošljite na gornji naslov.

Rok natečaja do 15. aprila 1966.

ZAVOD ZA RAZISKOVANJE MORJA SRS — PORTOROŽ

razpisuje na podlagi sklepa upravnega odbora od 1. aprila 1966 sledeča prosta delovna mesta za:

— DVOJE MEST ASISTENTOV ZA ICHTIOLOGIJO
Diplomirani biolog s specializacijo v morski ichtiologiji

— DELOVNO MESTO SKRBNIKA ZA TEHNIČNO VZDRŽEVANJE
Visoko kvalificirani delavec kovinske stroke s prakso v ladjedelstvu. Dodaten pogoj, da je sposoben in željan prekvalifikacije v potapljaštvu

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov zavoda.

Stanovanja niso preskrbljena. Ponudbe na: Zavod za raziskovanje morja SRS, Portorož, upravni odbor.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, babice in prababice

FRANČIŠKE PEČENKO

se toplo zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali v teh težkih dneh. Hvala g. župniku Francu Srebrniču, darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

Brje, 29. marca 1966.

Zalujoči: hčerki Polda in Kati z družinama, hčerka Gabrijela ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi očeta in starega očeta

ANTONA POLJAKA

se prisrčno zahvaljujemo zdravnikom zdravstvenega doma, kolektivu MEBLO iz Nove Gorice in g. župniku Hvali iz Šempasa.

Posebno se zahvaljujemo prijateljem, sorodnikom in sosedom za pomoč, ki so nam jo nudili v najtežjih trenutkih ter vsem tistim, ki so z nami sočustvovali in ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje.

Ozeljan, 27. marca 1966.

Zalujoči: žena Marija, sin Danilo z ženo in vnuki

ZAHVALA

Po dolgotrajni in mučni bolezni nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

RUDOLF KORŠIČ
iz Prvačine

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, pospremili na zadnji poti pokojnika, mu darovali vence in cvetje ter z nami sočustvovali. Posebno se zahvaljujemo g. župnikoma, pevskemu zboru, sosedom in kolektivom osnovne šole Dornberk, Goriške varovalnice in Sekcije za vleko Nova Gorica.

Prvačina, 31. marca 1966.

Zalujoči: žena, sinovi in hčerki z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža in očeta

CIRILA SULIGOJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se g. župniku Ivanu Hladetu, ki ga je spremljal od doma do groba, pevskemu zboru Cepovan, zdravnikom, ki so ga obiskali na domu in mu lajšali bolečine. Primožičevim za obisk iz Zirov, pogrebcem in prevozniku Radovanu Bratužu ter sosedom za pomoč. Posebno se zahvaljujemo sorodnikom in kolektivu MEBLO Nova Gorica za podarjena venca ter vsem, ki ga spremili na zadnji poti.

Cepovan, 1. aprila 1966.

Zalujoči: žena Antonija, sin Boris, hčerki Cirila in Aleksandra, družini Brezavšček in Kolenc ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči, nenadomestljivi izgubi moje nepozabne žene

KARLINE ARČON
roj. Pahor

se najiskreneje zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, jo obsuli s cvetjem ter izrekli pismeno in ustno sožalje. Iskrena hvala dr. Spacapanu in ostalemu zdravniškemu osebju za požrtvovalno zdravniško pomoč in moralno oporo med boleznijo. Toplo se zahvaljujemo pevskemu zboru iz Bilj za ganljive žalostinke. Vsem, prav vsem, iskrena hvala!

Renče, Nova Gorica, Trst, 1. aprila 1966.

Zalujoči mož z sinom Francem z družino in hčerami Ano, Heleno, Karlo, Mirko in Marijo z družinami

KOPER : RUDAR (VELENJE) 4:2

Borba za obstanek se šele začenja

Tekma prekinjena v 74. minuti, ker Velenjčani niso znali športno prenesti poraza

Po nedeljski zmagi koprske enajstorice nad velenjskim Rudarjem se je položaj na repu lestvice precej zamotal. Kar štiri ekipe imajo po sedem točk. Kopračani so iz dveh tekem pobrali tri točke in se priključili Muri, Kladivarju in Velenju. Začetek je bil vsekakor zelo dober, če ga primerjamo z jesenskim delom.

Tekma je bila predčasno končana, o posledicah pa danes, ko to pišemo, še ničesar ne vemo. Po izjavah nogometnih strokovnjakov pa bo Koper tekmo dobil s 3:0. In kaj se je pravzaprav dogajalo v nedeljo na igrišču v Kopru? Tako za Koper kot za Rudar je bila tekma odločilnega pomena. Igralci obeh moštev so začeli igrati zelo ostro. V začetku so se bolje znašli Velenjčani, ki so bili ves prvi del igre če že ne boljši pa vsaj enakovreden nasprotnik domačinom. V tem delu je pravzaprav igrala le obramba, medtem ko napadalcev Kopra ni bilo videti, razen Vižintina, ki pa osamljen ni mogel narediti več, kot je. Kavalič, Pertič, posebno pa še Furlanič pa so bili izrazito slabi. V drugem polčasu je Furlaniča zamenjal hitri Škorjanc, ki je dal napadu mnogo več življenja. Po izrednem golu Škorjanca so igralci Rudarja začeli igrati še ostreje, domačini pa so jim pridno vračali. V tem delu igre je bil teže poškodovan Vižintin. Dobri sodnik Kalin iz Ajdovščine je imel vedno več dela. Kar naprej je moral opominjati in zapisovati. Po vodstvu Kopra 4:2 je prišlo do usodne 73. minute. Gostje so izgubili živce. Sodnik je zaradi grobe igre opomnil obe moštvi, da bo za prvi namerni prekršek ali nešportni izpad določil najhujšo kazen. Igralec Rudarja Kujan, ki je to slišal in je takoj potem prejel žogo, jo močno udaril in jo poslal iz igrišča ob spremljavi nelepe kletvice. Sodnik ga je pravilno izključil, kar pa Kujanu ni bilo po godu in ni hotel zapustiti igrišča. Vsi igralci Rudarja so obkolili sodnika, Kujan pa ga je celo brcnil v nogo ter mu iztrgal piščalko, tako da je bil potem, ko si je priboril piščalko, prisiljen tekmo predčasno zaključiti. To je bil res zelo nešporten incident Velenjčanov, ki jim nikakor ne gre v čast. Po tekmi so nekateri treznejši igralci gostov priznali, da je bil Koper tokrat mnogo boljši in da je zmago popolnoma zaslužil.

Pri Kopru bi pohvalili igro Vižintina, Škorjanca ter Ivankoviča v napadu ter Črnaca in Cubana v obrambi. Tudi Gogič ni kriv za prejeta gola. Milič pa je vse preveč prelgraval, čeravno so tu in tam njegovi driblingi bili koristno uporabljeni. Zavedati pa se mora, da je za uspeh potrebna skupna igra. Tekmo je sodil Kalin iz Ajdovščine, gledalcev pa je bilo nekaj manj kot tisoč.

V predtekmi so mladinci Kopra igrali neodločeno z mladinci Slavije, kar predstavlja vsekakor neprijetno presenečenje.

Za Koper so bili uspešni: Škorjanc, Pertič, Ivankovič ter Koren (avtogol).

Koper: Gogič, Vidakovič, Zupanc, Milič, Črnac, Cuban, Pertič, Vižintin, Kavalič, Ivankovič, Furlanič (Škorjanc).

Lestvica pred jutrišnjim kolom:

Aluminij	13	9	2	2	36:17 20
Triglav	13	8	3	2	27:15 19
Rudar (T)	13	7	3	3	26:17 17
Celje	13	8	0	5	32:15 16
Ljubljana	13	7	2	4	18:15 16
N. Gorica	13	7	1	5	22:20 15
Železničar	13	6	1	6	17:25 13
Branik	13	5	2	6	26:31 12
Kladivar	13	2	3	8	15:23 7
Koper	13	2	3	8	17:26 7
Mura	13	2	3	8	20:35 7
Rudar (V)	13	3	1	9	17:34 7

Pari jutrišnjega kola: N. Gorica : Železničar, Branik : Koper, Rudar (V) : Aluminij, Celje : Kladivar, Triglav : Rudar (T), Mura : Ljubljana.

jk

NOVA GORICA : BRANIK (MARIBOR) 3:0 (1:0)

ČIMVEČ TAKIH TEKEM

V nedeljo je tretja zaporedna tekma, tokrat Železničar (Maribor)

V nedeljo so se Novogoričani že drugič pomerili pred domačim občinstvom, tokrat z enajstorico mariborskega Branika. V najlepšem srečanju, kar smo jih v zadnjem času lahko videli, so domačini slavili izdatno zmago z rezultatom 3:0. Namesto uvoda se tudi mi raje pridružimo mnenju enega izmed gledalcev, ki je kot večina ostalih zapuščal v nedeljo novogoriško igrišče z besedami: »Da, želimo videti čimveč takih srečanj!«

Celotno srečanje je imelo dva povsem različna dela. Prvih 45 minut se je pretežno odvijalo v znamenju premoči domačih, ki so številne akcije, med njimi vrsto »pobegov« Uršiča uspešno zaključili. Vrsto stoodstotnih priložnosti je tako ostala neizkoriščenih. Novogoričanom ni in ni šlo od rok in priznati je treba, da jih je pri vsem tem zapustila še športna sreča. Šele v 38. minuti se je naposled Novogoričanom vendarle odprlo. Iz streljanega kota je pred vrati Branika nastala gneča, v kateri se je znašel Lincinder in prvič potresel mrežo gostov: 1:0! To pa je bil tudi končni rezultat prvega dela.

Začetek drugega dela je dal slutiti, da bodo domačini ponovili povsem enako igro. Bil pa je to samo začetek, kajti gostje so kmalu uredili svoje vrste in povsem prevzeli pobudo v svoje roke. V 65. minuti se gostom ponudi idealna priložnost za izenačitev, ki pa je nespretni napadalci niso znali izkoristiti. Zelo kritično za domačine je bilo tudi v 70. minuti, ko se je sodnik nekoliko prestrogo odločil za indirektni strel kakih pet metrov pred golom Nove Gorice. Tudi ta in še nekatere druge akcije Mariborčanov, ki so dvignile na noge gledalce, so se za domačine dobro končale. Mladi vratar domačih Vuk pa je imel zato v tem delu vrsto priložnosti, v katerih je kljub nekoliko nezaneslijivi igri lahko pokazal svoje kvalitete. No in ko je že kazalo, da bodo gostje rezultat izenačili, so se nenadoma, kakih deset minut pred koncem, Novogoričani otresli pritiska in najprej iz kombinacije Uršič-Černič rezultat povišali na 2:0, nato pa po lepem solo prodoru Uršiča v 85. minuti postavili tudi končni rezultat tega zanimivega srečanja.

Ob koncu je prav, da povemo, da je pet minut pred koncem nekoliko premočno reagiral Černič, za kar ga je sodnik izključil iz igre. Vprašujemo se, zakaj je bilo to treba, ko so tako rekoč Novogoričani imeli zmago zanesljivo v svojih rokah. Černičevo izključitev bo nedvomno najbolj občutilo novogoriško moštvo, ki bo prihodnjo nedeljo nastopilo brez tega standardnega in solidnega igralca.

Novogoričani so nastopili v tejle postavi: Vuk, Žižmond, Pejovič, Pribič, Vranješ, Fon, Hlede, Jug, Černič, Lincinder in Uršič.

Mladinci Nove Gorice so izgubili prvenstveno srečanje z Mariborom z rezultatom 1:4.

a.-

IZOLA — KANAL — PULJ

V nedeljo je bil v Izoli prijateljski turnir odbojkarskih ekip iz Pulja, Kanala in Izole.

IZOLA : ULJANIK (PULJ) 3:1

Turnir sta začeli moški ekipi Uljanika in Izole, ki sta se prvič srečali. Izolčani se dela niso lotili preveč resno in izgubili prvi set s 15:10. V drugem setu so igrali bolj zbrano in odločno ter osvojili set z visoko razliko 15:2. V tretjem in četrtem setu je Izola igrala v polni postavi in osvojila oba seta s 15:9 in 15:7.

IZOLA : OK PULJ (članice) 0:3

Takoj po končani tekmi članov se je pričela na drugem igrišču tekma med članicami Izole in Pule. Puljčanke so veljale za favorite, kar so tudi potrdile z zmago 3:0 (15:10, 15:9, 17:15). Domačinke so pokazale v primerjavi z nedavnim srečanjem obeh ekip v Puli lep napredek, a so bile žal med tekmo brez vodstva. Z nekoliko več sreče bi lahko zmagale v zadnjem setu, ko so že vodile s 14:13 in 15:14, k čemur pa je pripomoglo tudi dejstvo, da nista bili na igrišču odlični Puljčanki Trkulja in Miandrušič.

Izolčanke individualno dobro obvladajo tehniko odbojke, premalo pa imajo medsebojnih srečanj, da bi se v polju vigrale kot homogena ekipa.

IZOLA : KANAL 3:2

Medtem ko je še trajala tekma članic, se je pričela najzanimivejša tekma turnirja, ki je privabila izredno pozornost gledalcev. Tekme med Izolo in Kanalom so vedno izredno borbene, dinamične in polne duhovitih akcij. Taka je bila tudi tekma, ki se je končala z že tradicionalnim rezultatom 3:2.

Prvi set je osvojila šestorka Izole z rezultatom 15:8, naslednja dva pa Kanal — oba s 15:13. V teh dveh setih so bile možnosti izenačene in že je kazalo, da se bodo upi za večjo zmago po prvem setu spreobrnili v poraz. V četrtem, že odločilnem setu so Izolčani nepričakovano visoko porazili goste s 15:2, čeprav je bila igra tudi v tem setu izredno razgibana in borbena. Po izenačenju v setih 2:2 in krajšem odmoru je dal sodnik znak za začetek zadnjega seta. Peti set je v odbojki vedno izredno zahteven za igralce pa tudi živci gledalcev ne ostanejo mirni. Oba nasprotnika sta se žagrizeno borila za vsako točko in nista dovoljevala, da bi se drug od drugega preveč oddaljila. Zato se je set tudi končal z minimalno razliko 15:13.

Povratno srečanje obeh ekip bo 17. aprila v Kanalu.

KANAL : ULJANIK (PULJ) 3:0

Po tekmi Izola : Kanal je večina gledalcev zapustila igrišče, saj je turnir trajal brez presledkov že od 10. do 14. ure.

Tekme Kanal : Uljanik Pulj še zdaleč ni mogoče primerjati s prejšnjo tekmo. Prvi set se je končal s tesnim rezultatom 15:13 za Kanal, kar ni bil rezultat borbene igre Puličanov pač pa nesoglasij v vrstah Kanala, ki v nadaljnjih dveh setih ni pustil nobenih dvomov v gladko zmago. Rezultati v preostalih setih so bili 15:4 in 15:5 za Kanal.

Turnir je bil namenjen pripravam za nastop v I. republiški ligi. Kanal in Izola sta pokazala enake lastnosti, tj. da igrata z dobrimi nasprotniki dobro, s slabimi pa slabo, kar lahko dela v borbi za točke obema preglavice.

db

Lep uspeh Miklavčiča

V soboto in nedeljo je bilo na Jesenicah republiško prvenstvo v kegljanju za moške posamezno, ki je obenem služilo tudi kot kvalifikacija za nastop na državnem prvenstvu. Na prvenstvu so sodelovali tudi trije najboljši kegljači iz Kopra, in sicer Kravanja, Miklavčič in Svetina. Vsi trije so se kar dobro izkazali, posebno pa še Miklavčič, ki je bil odličen. Dosegel je 1691 kegljev in se sigurno uvrstil na državno prvenstvo. Že z uvrstitvijo na državno prvenstvo je Miklavčič dosegel lep uspeh in nagrado za svoje požrtvovalno športno udejstvovanje. Tudi Svetina je po prvem nastopu resno konkuriral, toda v drugem nastopu mu ni šlo. Skupaj je podrl 1623 kegljev, kar pa je premalo, da bi se uvrstil na državno prvenstvo.

jk

NK KAMNIK : NK TABOR 0:1 (0:0)

V nedeljo je enajstorica sežanskega Tabora gostovala v Kamniku in premagala moštvo NK Kamnik z 1:0. Tekma je bila dovolj zanimiva in hitra. Moštvo Tabora se je zlasti odlikovalo z borbenostjo, povezavo obrambe z napadom in povezanost med napadalci pa je nekoliko šepala. Gol in s tem dve dragoceni točki za Tabor je dosegel Rešeta deset minut pred koncem tekme, ko je vse kazalo, da se bo tekma zaključila brez golov.

Moštvo Kamnika ni pokazalo, da je športno vzgojeno moštvo. Skozi vso tekmo so se igralci med seboj prepirali, zlasti ko so se mogli prepričati, da Tabor ne bo klonil niti pred grobo igro domačinov. Sodnik je moral izključiti igralca št. 3 Kamnika, ko je napravil grob prekršek nad igralcem Tabora Mehovičem in ga nato še brez vzroka s pestjo udaril v obraz. Sodnik je sicer pod vtisom domačinov oškodoval Tabor za dve enajstmetrovki. Prvič zaradi čisto namernega igranja z roko, drugič pa je bil igralec Tabora Tavčar grobo zrušen pred vrati Kamnika. Kljub temu so po tekmi domačini sodnika fizično napadli, kar spravlja v slabo luč tamkajšnje športnike.

Tabor je nastopil v postavi: Planinšek, Kadič, Meden, Uršič, Trebec, Kocjan, Rešeta, Delizajmović, Mehović Asanović, Tavčar.

Jutri bo v Sežani prvenstvena nogometna tekma med NK Tabor in NK Izola. Pričakovati je, da bo tekma zelo zanimiva.

(S.)

Selca : TTA 12:0 (5:0)

Igralke tekstilne tovarne iz Ajdovščine so doživele v nedeljo najhujši poraz. Proti novinkam v ligi, ekipi Selc, se niso mogle uspešno upirati, saj je samo en trening pred tekmo vsekakor premalo. V bodoče bo treba posvetiti treningom in tekmovanju več pozornosti, če se bodo hotele obdržati v najvišjem rangu tekmovanja. Upajmo, da je bil nedeljski poraz le trenutna kriza.

IZOLA : ILIRIJA 3:4 (1:1)

Pričakovani prodor izolske enajstorice proti sredini prvenstvene lestvice se nikakor ne more uresničiti. Upali smo, da jih je neodločen rezultat v prejšnjem kolu proti Slaviji zbudil. Toda v nedeljski tekmi so izolski nogometaši zopet pokazali dokajšnjo dozo neresnosti in iskanja vzrokov poraza tam, kjer ga ni. Ilirija, ki je ena boljših ekip v drugi conski ligi, verjetno ni računala na dve točki, zelo zadovoljna bi bila z neodločenim rezultatom. Ko pa se ji je ponudila priložnost, da pospravi obe, je to dobro izkoristila.

V prvem delu igre sta bili obe enajstorici enakovredni ter je vsaka ekipa dosegla po en gol, v nadaljevanju pa so domačini očitno popustili, kar so nasprotniki spretno izkoristili. Za zmago se je treba športno boriti, če je nasprotnik boljši, pa je treba poraz tudi športno prenesti. Poznamo kvalitete izolskih nogometašev in smo prepričani, da so sposobni premagati vse enajstorice druge lige. Zato je vzrok zadnjih neuspehov najbrž kje drugje. S tako igro pa v bodoče res ne morejo računati na točke in kaj hitro se bodo znašli v nezavidljivem položaju.

jk

Zmaga novogoriških telovadcev

Na Jesenicah je bil v nedeljo zanimiv prijateljski troboj v orodni telovadbi. Pomerile so se vrste pionirjev višjega razreda gimnazije »Prežihov Voranc« z Jesenic, »Partizana« Jesenice in novogoriškega »Partizana«. Navzlic temu, da so Novogoričani nastopili brez rezervnega tekmovalca, so v končni razvrstitvi posameznih petčlanskih ekip slavili izdatno in pomembno zmago.

Tehnični rezultati: 1. Nova Gorica, 2. Jesenice, 3. Gimnazija Jesenice. Posamezniki: 1. Prijatelj, 2. Širca, 3. Figelj (vsi Nova Gorica).

V nedeljo dopoldan bo v prostorih novogoriškega telovadnega doma prvenstvo Gimnastičnega centra Nova Gorica v orodni telovadbi.

a.-

REPUBLIŠKA ROKOMETNA LIGA

AJDOVŠČINA : CELJE 8:14 (5:7)

Nestrpno pričakovan pričetek spomladanskega dela republiške rokometne lige je v nedeljo prinesel Ajdovcem lep športni dopoldan. Pri njih je bil v gosteh republiški prvak — Celje, ki je edino moštvo brez poraza, domačini pa edini v ligi brez zmage. Po tem sodeč je bila tekma odločena že vnaprej in pričakovati je bilo hud poraz domačinov. Toda dogodki na igrišču so potekali povsem drugače. Celjani so bili sicer neprestano v vodstvu, domačini, ki so igrali izredno dobro, pa so jih lovili. Dve minuti pred koncem prvega dela igre so Celjani dosegli dva gola in s tem prednost, ki je bila odločilna tudi v drugem delu. Ko smo pričakovali tesen rezultat v korist Celja, so njihovi strelci dosegli tri zaporedne gole in s tem upravičili svoj sloves.

O domačinih lahko povemo, da so odigrali svojo najboljšo tekmo. Od njihove pomlajene ekipe ni bilo pričakovati drugega kot poraz. Vendar je nedeljski tesen poraz s trenutno najboljšo slovensko ekipo le spodbuda za nadaljnje tekmovanje. Gostje pa bodo morali še marsikaj spremeniti, če bodo hoteli prihodnje leto igrati v zvezni ligi.

Najboljši igralec domačega moštva je bil Lulik, ki je popolnoma onemogočil najboljšega igralca gostov Snediča. Pred več kot 500 gledalci je odlično sodil Zevnik iz Ljubljane.

(J. L.)

MLADI NOVOGORIŠKI SMUČARJI SO TEKMOVALI

V soboto je bila v Mrzli dragi nad Lokvami verjetno ena od zadnjih smučarskih prireditev v letošnji zimski sezoni na Goriškem. Na sporedu je bilo prvenstvo novogoriških šol v veleslalomu. Ob zelo ugodnih snežnih in vremenskih razmerah je prireditev tudi organizacijsko lepo uspela in je bilo tega najboljš veselo okoli 100 mladih smučarjev iz različnih šol s področja Nove Gorice.

Največ uspeha so imeli v konkurenci mlajših pionirjev učenci osnovne šole iz Šempetra, med starejšimi pionirji pa učenci novogoriške osnovne šole, medtem ko so bili med mladinci najboljši dijaki novogoriške gimnazije. V skupni razvrstitvi je osvojila prvo mesto Nova Gorica 103, 2. Šempeter 99, 3. Solkan 90 točk.

Posamezni rezultati — mlajši pionirji: 1. Vončina, 2. Cej (oba NG), 3. Zgonik (Š): mlajše pionirke: 1. Pignatari, 2. Polišak, 3. Šubic (vse Š): starejši pionirji: 1. Valentinčič (NG), 2. Andlovic (Š), 3. Skok (NG): starejše pionirke: 1. Pavlin (NG), 2. Poljšak M. (Š), 3. Novak (Š): mladinci: 1. Slokar, 2. Koršič (oba G, NG), 3. Kutin (EGŠC): mladinke: 1. Pavlin M., 2. Valentinčič, 3. Gačnik (vse G, NG).

a—

Zavec najboljši

Na rednem mesečnem brzoturnirju, ki so ga za mesec april odigrali v ponedeljek, je zanesljivo zmagal Zavec, ki je izgubil le eno točko. Sledijo mu Markovič z 8,5 ter Olup in Šebalj, 7 in 7,5 točke.

Smuk za »Golobarski memorial«

V prelepem vremenu je bilo v nedeljo tekmovanje v smuku za »Golobarski memorial«. Priredila ga je smučarska sekcija »Mangart« iz Bovca na planini Golobar v počastitev znane tragedije iz NOB. To tekmovanje je bilo prvo in zato je bila tudi udeležba bolj pičla (24 tekmovalcev iz Livka, učiteljišča in gimnazije Tolmin ter smučarske sekcije »Mangart« iz Bovca). Toda organizator upa, da se bo to tekmovanje razvilo v tradicionalno in da bo tudi udeležba vsako leto večja. Pogoji za to so nadvse ugodni, prelepi tereni so oddaljeni dobro uro in pol od glavne ceste, ki pelje iz Bovca v Trento in je tura v času modernizacije naših smučišč za klasičnega turista oziroma smučarja edinstvena.

Tekmovanje v organizaciji smučarske sekcije »Mangart« iz Bovca je potekalo z manjšimi zastoji v redu. Tako je ta delovna sekcija poleg že dveh tradicionalnih tekmovanj, ki bosta še na sporedu to sezono (znani Kaninski veleslalom ter slalom na plazu pod Jalovcem) pridobila še eno tekmovanje v smuku za »Golobarski memorial«.

Rezultati — člani: 1. Ivo Mavrič, 2. Anton Mlekuž (oba Mang.); starejši mladinci: 1. Erik Marega (gimn. Tolmin), 2. Zoran Komac (Mang.); mlajši mladinci: 1. Ivan Kravanja, 2. Davorin Mrakič (oba Mang.); starejše mladinke: 1. Nataša Korošec (Mang.), 2. Fani Melinc (Livek): mlajše mladinke: 1. Neda Černuta, 2. Adelajda Gruden (obe Mang.).

Danilo Flajs

VSE TOČKE OSTALE V PIRANU

Presenetljivo malo ljubiteljev rokometa v Piranu se je v nedeljo zbralo na dveh prvenstvenih tekmah. V prvem kolu sta namreč obe ekipi Pirana igrali na domačem terenu. Gledalci niso bili zadovoljni ne z igro ženske in ne moške ekipe, pač pa le z zmagama. Sicer pa po takšnih pripravah, kot so jih imeli v Piranu, kaj več tudi nismo smeli pričakovati.

PIRAN : KOPER 13:1, PIRAN : ORMOŽ 16:13

V prvi tekmi nedeljskega sporeda sta se srečali ženski ekipi Kopra in Pirana. Domačinke so kljub slabi kondiciji bile mnogo boljše od Kopračank in jih odpravile z dvoštevilčnim rezultatom. Ne pretiravam, če povem, da bi katera koli ekipa občinske lige pokazala več rokometa, kot so ga tokrat igralke Kopra. Po domače povedano, ni jim bilo za igro. Če je katera od igralk Pirana malo ostreje startala, so bile Kopračanke malodane užaljene. Tudi igralke Pirana niso igrale, kot znajo. Poznalo se jim je, da niso redno trenirale. Kljub vsemu temu pa so še vedno dovolj dobre, da obračunajo z vsemi ekipami. Tekma proti Kopru jim je bila le lažji trening.

Nepripravljene domačine je v prvi tekmi skoraj neprijetno presenetil Ormož. Vse je kazalo, da bodo domači potegnili krajši konec, toda na srečo igralci Ormoža niso znali izkoristiti svoje kondicijske prednosti. Sama igra je bila zelo slaba. Igralci Pirana so grešili v podajah, v korakih in prestopih, kot pravi začetniki. Proti Ormožu jim je uspelo, proti drugim jim verjetno ne bo, če bodo na tekme prišli nepripravljeni. Njihova zmaga je plod iznajdljivosti nekaterih posameznikov, ne pa rezultat kolektivne igre.

TEKMOVANJE ŠAHOVSKIH MOŠTEV ZA PRVENSTVO PRIMORSKE

Koper : Sežana 7,5 : 2,5

Prijateljsko srečanje koprskih in starogoriških šahistov v Kopru — Dvoboj koroške in primorske šahovske reprezentance v Beljaku

Po primorskih središčih, kjer so še aktivna šahovska društva in kjer je ob dotoku mladine spet začela močneje oživljati ta plemenita igra, so zdaj v teku tradicionalna tekmovanja šahovskih moštev za prvenstvo Primorske. Medtem ko so v prejšnjih letih nastopala na teh tekmovanjih 8-članska moštva (na sindikalnih tekmovanjih celo samo 4-članska), se v letošnjem tekmovanju srečujejo 10-članska moštva. Vsako moštvo tvori 6 starejših šahistov, obvezno pa morata v moštvu nastopiti še 2 mladinca in 2 šahistki. Ta obvezna propozicija, ki naj spodbudno pripomore k razvoju mladinskega in ženskega šaha, povzroča malone v vseh šahovskih društvih precejšnje preglavice. Ne toliko zastran mladincev (teh je v večini društev kar lepo število in zatorej ni zadrege), pač pa zaradi tako imenovane 9. in 10. šahovnice, na katerih morata obvezno nastopiti dve šahistki.

Kaže, da med žensko mladino in sploh med ženskami še zdaleč ni tolikšnega zanimanja in navdušenja za šah, kakor med moškim svetom. Tako se na sedanjem tekmovanju redno dogaja, da sta zadnji dve šahovnici ali prazni ali pa pride na tekmovanje samo ena šahistka. Koprsko šahovsko društvo je bilo tako v minulih dveh tekmovanjih ob dve točki, saj ga je v Piranu »reševala« edino mlada Aljančičeva, v Kopru pa v dvoboju proti Sežani edino Vlasičeva, ki je ena izmed najboljših primorskih šahistk. Neusmiljene propozicije bodo nekako prisilile vsa šahovska društva, da bodo začela sistematično gojiti šahovsko igro tudi med žensko mladino, sicer bodo na zadnjih dveh šahovnicah neprestane težave in izgubljene točke.

V šestih občinah (Koper, Izola, Piran, Sežana, Postojna in II. Bistrica) je izločilno tekmovanje že zaključeno, medtem ko za druge občine še ni podatkov ali pa je tekmovanje še v teku. Na tem področju je bilo pravzaprav samo troje dvobojev, kar priča o tem, da je v nekaterih občinah šahovsko življenje malone zamrlo, kot npr. v izolski in ilirsko-bistriški. Koprsko šahovsko društvo (zdaj močno pomlajeno in z novim vodstvom s prizadevnim predsednikom Jožetom Klanjščkom) je minulo nedeljo (27. marca) premagalo piransko moštvo s 7:3. Moštvo agilnega sežanskega šahovskega društva pa je porazilo šahovsko deseterico Postojne z minimalnim rezultatom 5,5:4,5. Odločilni dvoboj pa sta to nedeljo (3. aprila) v sindikalni sejni dvorani v Kopru odigrali desetorici Kopra in Sežane. Sodeč po rezultatu 7,5:2,5 je sežanska desetorica naravnost nepričakovano »odpovedala«, saj vendar veljajo sežanski šahisti za ene izmed najboljših na tem področju. Posamezni rezultati tega dvoboja (prvoimenovani so Koprčani) so naslednji: Cijan : Furlan 0,5:0,5, Zavec : Pogačnik 0,5:0,5, Gerželj : Valenčič 1:0, Šebalj : Batič 1:0, Novakovič : Zigon 1:0, Marković : Bernetič 1:0, Brečevič V. : Spanger B. 0,5:0,5, Vlasičeva : Macarolova 1:0 in N. N. (koprska šahovnica prazna) : Grgičeva 0:1.

Koprsko šahovsko društvo bo imelo ta mesec v gosteh šahiste iz Stare Gorice, kjer imajo tudi močan šahovski klub in precej razgibano šahovsko življenje. Ob tem srečanju, ki je namenjeno utrjevanju prijateljskih stikov med šahisti na obeh straneh meje, bosta moštvi odigrali prijateljski dvoboj.

V maju pa organizira Primorska šahovska zveza šahovski dvoboj na 24 šahovnicah med šahovskima reprezentancama Koroške in Primorske, ki bo 7. in 8. maja v Beljaku. Primorsko reprezentanco bodo sestavljali člani posameznih primorskih šahovskih društev iz Pirana, Sežane, Postojne, Idrije, Nove Gorice in Tolmina.

(Ž)

Športne prireditve v Tomosu

V počastitev praznika dela organizirata TVD Partizan Tomos in njihov propagandni oddelek pestre športne prireditve, ki se bodo pričele že v teh dneh. Na sporedu imajo: namizni tenis, mali nogomet, odbojko, streljanje, kegljanje, podvodni ribolov, šah, kros, spretnostno vožnjo z mopedi ter rally. Največ zanimanja je že sedaj za rally Tomosovih voznikov, ki bo 15. aprila. Tekmovalci bodo vozili na progi: Tomos—Ankaran—Hrvatini—Škofije—Bivje—Tomos, ki bo imela dve kontrolni postaji ter bo dolga okrog 30 km. Tekmovali bodo v treh kategorijah, in sicer do 600, do 850 in nad 850 ccm. Na koncu proge bo izpit spretnosti, zaviranje in hitro ter pravilno parkiranje v bokse pred Tomosom.

Novogoriški kajakaši

V nedeljo, 3. aprila, so člani kajakaškega kluba Soške elektrarne iz Nove Gorice zelo uspešno nastopili, in to prvič v letošnji sezoni, na tradicionalni kajakaški progi v Reggio Emila (Italija) na reki Enza.

Proga je bila dolga 16 km. Nastopilo je skupno 146 tekmovalcev. Novogoriški klub sta zastopala Lučko Pellegrini (član) in Julijan Pellegrini (junior). V izredno močni članski konkurenci je Lučko Pellegrini zasedel tretje mesto, medtem ko je Julijan premočno zmagal v juniorski konkurenci. Skromno zastopstvo Novogoričanov na tem tekmovanju je v zvezi z okrnjenimi finančnimi sredstvi.

Lado Simoniti

OBČINSKO TEKMOVANJE ZA »ZLATO PUŠČICO« JE PRINESLO

Nepričakovana zmaga Kompareja

V nedeljo je priredil občinski strelski odbor tekmovanje za »zlato puščico« v domu kulture v Ajdovščini. Nastopilo je osem tekmovalcev. Strelsko tekmovanje je bilo zelo zanimivo in za zmagovalca so se do konca borili trije tekmovalci: lanski prvak Welfling, Kompare in Kodelja. Ko smo pričakovali sigurno zmago Welflinga, je nenadoma presenetil član strelskega društva Lokavec Valentin Kompare s 498 krogi od 600 možnih. Tudi njegov klubski član Franc Kodelja je s 481 krogi premagal lanskega prvaka Welflinga, ki je dosegel le 471 krogov. Ostali strelci so imeli prav tako solidne rezultate, vendar so bili prenizki za borbo za prva mesta.

(J. L.)

Postojna : Pivka 3:1

V nedeljo se je pričel spomladanski del tekmovanj v primorski nogometni ligi. Pivški nogometaši so se za začetek pomerili z ekipo NK Postojna.

Na pivškem nogometnem igrišču se je zbralo okrog 150 ljudi, ki so s tekme, kljub porazu domačinov, odnesli dober vtis.

Prvi polčas se je pričel s hitrimi akcijami domačinov, ki pa so bile žal brezuspešne. Prvi zadetek so dosegli v 15. minuti gostje. Domačini so nato v 25. minuti po odličnem prodoru rezultat izenačili. Strelec je bil Bašek. Na žalost pa je ta zadetek domačine uspaval in gostje so z odlično podajo in strelom z levega krila ponovno prešli v vodstvo. Malo pred koncem prvega polčasa so vodstvo še povečali na 3:1, kar je bil tudi končni rezultat.

V drugem polčasu je bila tekma enakovredna, toda ne eni ne drugi niso znali izkoristiti mnogih priložnosti za spremembo rezultata. Postojnski igralci so odšli z igrišča z dvema točkama, domačini pa s spoznanjem, da se bo treba za nadaljnja srečanja bolje pripraviti.

(S. F.)

RAZGOVOR Z MLADIM ATLETOM ŽORŽEM KOVČENKOM

Žorž Kovčenko obiskuje 4. razred gimnazije v Novi Gorici. Že dalj časa se bavi s športom in je v dosedanji karieri dosegel že nekaj lepih uspehov. Pogovor z njim je stekel nekako takole:

— Vaš najljubši šport? — Najljubša mi je atletika, košarka in plavanje. Če po pravici povem, me zanimajo vse športne panoge, le časa je vedno premalo.

— S čem se trenutno ukvarjate? — Moja prva skrb je atletika, kjer gojim skok v daljino, troskok in štafeto 4 × 100. Včasih igram rokomet, košarko in nogomet.

— Se še spominjate svojega prvega nastopa? — Da, prav dobro. Leta 1959 sem bil v Beogradu med pionirji prvi v Jugoslaviji s skokom v daljino 440. Praktično sem začel z atletiko šele 1963, ko sem se vpisal v novoustanovljeni AK Gorica.

— Kje ste že tekmovali? — V mnogih krajih naše domovine. Prvo leto nisem dosegel večjih uspehov, šele leta 1964 sem se vrinil med najboljše mlajše mladince. V začetku sezone sem že prebil znamko 6 m. V Ljubljani sem bil na republiškem prvenstvu drugi s skokom v daljino 629 cm. V Kranju sem zmagal s skokom 607 cm, v troskoku sem bil tretji (12,54). Na članskem prvenstvu v Ljubljani sem bil v troskoku tretji (12,92). Za reprezentanco Slovenije sem nastopil v Skopju. V daljini sem bil sedmi, v troskoku pa četrti. Na državnem prvenstvu v Tuzli sem bil v skoku v daljino drugi (640), v troskoku prav tako (12,85). Nastopal sem še drugje, vendar to bralcev morda ne bo zanimalo.

— Vaši najboljši rezultati? — Na članskem prvenstvu v Celju troskok 13.03 — drugo mesto, daljina 652 — šesto mesto, v Mariboru na mladinskem republiškem prvenstvu daljina 640 — prvo mesto, štafeta 45,4 — drugo mesto, Novo mesto daljina 679 (2. mesto) in v Zagrebu na državnem prvenstvu za starejše mladince v daljini prvi (675) in v troskoku drugi (13,48).

— Načrti za nadaljnje športno udejstvovanje? — Zaradi stalnih poškodb nisem mogel napredovati, kot sem želel. Sedaj pa me ovira pri treningih poškodba levega gležnja. Ne vem, kako bo šlo. Letošnja sezona bo verjetno v znamenju nazadovanja, ali pa sploh še ne bom mogel tekmovati. Moja želja pa je — preseči 7 metrov v skoku v daljino.

M. CEKET

REPUBLIŠKO PRVENSTVO DOMOV V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

V dvorani Save v Kranju je bilo v nedeljo republiško prvenstvo domov Slovenije v streljanju z zračno puško. Ker so se ga udeležile le ekipe, ki so zmagale v predtekmovanjih, je bila izenačenost ekip velika in so le posamezni krogi odločali o razvrstitvi. Primorsko je zastopala moška in ženska ekipa doma šolskih centrov iz Nove Gorice. Kljub temu, da so bili to strelci, ki so prvič nastopili na tekmovanju republiškega merila, so s četrtim mestom med moškimi in tretjim mestom med ženskimi ekipami dosegli lep uspeh. Z malo več športne sreče in manj treme bi bila njihova uvrstitev lahko še višja. Zmagovita ekipa v obeh konkurencah je dobila pokal, ostale pa diplome in priznanja.

Zanimive NOVICE

ODKRITJE NA ŠVEDSKEM

Sorodnik pošasti iz Loch Nessa

Pošast so prvič videli pred sto leti

Znana pošast iz škotskega jezera Loch Ness ima lahko, kakor složno izjavljajo turistični funkcionarji v Ostersundu, tesne, skoraj sorodniške zveze s podobnim primerom na Švedskem. Ti funkcionarji so prepričani, da lahko sodi »živahna pošast«, dolga nad 30 metrov, v isto vrsto kakor škotska, in je prav tako »sramežljiva«, to je: redko se pojavlja.

Švedske pošasti, ki žive v jezeru Storsjörn, v zadnjih dveh desetletjih ni nihče videl, kljub temu pa privablja v ta kraj pravo reko turistov.. Tudi v krajevni turistični literaturi ima vidno mesto. Res, pišejo, da »še noben obiskovalec ni videl pošasti iz jezera Storsjörn, vendar se sem in tja prikaže«.

Funkcionarji niso popolnoma zanesljivi, kadar opisujejo to pošast, poudarjajo pa, da je tako zato, ker se pojavlja šele po zmračitvi. »Vemo pa, da je zelo divja.«

Ne ve se natanko, kdaj so pošast prvikrat »videli«, vendar se zdi, da je bilo to prav gotovo že pred sto leti. Prebivalci tega kraja jemljejo svojo pošast zelo resno in ponosno pripovedujejo o raznih zankah, ki jih pripravljajo, da bi jo ulovili. Obenem pa so hvaležni neki družbi, ki je bila ustanovljena prav zato, da ujame pošast, ker svoje naloge ni mogla izpolniti.

Turistični delavci so odprli poseben muzej in v njem razstavili razno opremo te družbe, ustanovljene leta 1894.

Ker se je italijanski Cinecitta ponesrečil filmski poskus z bivšo perzijsko cesarico Sorayo, poskušajo z drugo osebnostjo »modre krvi«, z mlado in lepo, že večkrat ločeno in v modernem svetu zelo znano Iro Fürstenberg (na sliki). Pod vodstvom režiserja Lattuade naj bi zdaj postala filmska igralka. Naslov filma bo »Matchless« (Neukrotljiva), pri čemer bi seveda lepa Ira upodobila samo sebe. Morda je njena največja odlika, da perfektno govori pet zelo različnih jezikov. Film že snemajo v Rimu, Londonu in Hamburgu, vendar pa so tokrat z reklamo bolj skopi in previdni, kot so bili pri napovedih o Sorayi.

Križanka

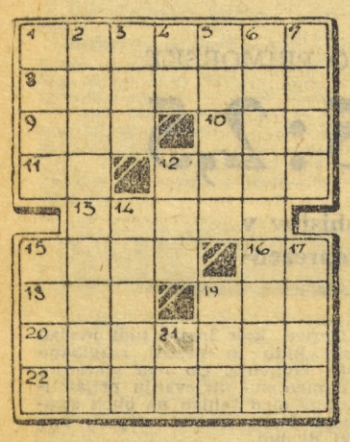

VODORAVNO: 1. beseda pri srečanju, 8. ameriška zvezna država, 9. staroperzijski vladar, 10. turško pokrivalo, 11. okrajšan podredni veznik, 12. vodni hlapi, 13. letopis, 15. zimska padavina, 16. avtomobilska oznaka Čehoslovaške, 18. angleška nikalnica, 19. duša umrlega po verovanju starih Slovanov, 20. nabrušenost, 22. poveljnik stotnije.

NAVPIČNO: 1. reka na Štajerskem, 2. uglajenost, 3. država v Severni Afriki, 4. soglasnika z začetka abecede, 5. več zaporednih strelov, 6. prebivalci Amerike, 7. stara švedska kraljevska dinastija, 12. otok v severnem Jadranu, 14. originalna pisava za težo blaga, 15. najvišji politični organ v Sloveniji med NOB, 17. možev ali ženin brat, 19. mestece pri Zadru, 21. konec poletoka.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. histerija, 9. Idiot, 10. nor, 11. Sean, 12. etat, 13. TAM, 14. klena, 15. ol, 16. Saar, -k, -r, 17. kavs, 18. DS, 19. ikona, 21. ole, 22. črvi, 23. erar, 24. neo, 25. Brenk, 26. Akropolis.

Južna Amerika ima svojo senzacijo, po kateri je postala slavna, kot nekoč Kanada: mama Nogesi Tukutese je namreč rodila petorčke, tri fantke in dve deklici. Vseh pet otrok, ki so prišli na svet v rekordnem času 67 minutah, je zdravih, za starše pa pomeni to konec revščine in pomanjkanja. Z vseh strani sveta prihaja že denar in najrazličnejše ponudbe. Vse pogodbe podpisuje oče Tafene Tukutese s križem, ker je nepismen.

To so verige raznih dolžin, ovratnice, železni kavlji, posebno jeklo raznih oblik, kopja z več roglji itd.

»Modri pas« okrog Sovjetske zveze

Poveljnik sovjetske podmornice general Gerškov je izjavil, da je skupina sovjetskih atomskih podmornic končala plovbo okoli sveta. Pot je bila dolga kakih 40.000 km, podmornice pa se ves čas niso dvignile na morsko gladino. Plovba je trajala nekaj nad poldrugi mesec.

Prvi podatki o plovbi sovjetskih atomskih podmornic okoli sveta je sporočil obrambni minister Rodion Malinovski na 23. kongresu KP SZ. Malinovski je pripomnil, da so okoli Sovjetske zveze pravkar zgradili obrambni »modri pas«, ni pa povedal podrobnosti o tem pasu.

Admiral Gerškov je izjavil, da so sovjetske atomske podmornice plule okoli Južne Amerike, po Drakovi morski ožini, nato pa v pasu ledenega območja ob obalah Antarktike. Tokrat niso plule pod osrednjim ledenim pasom Antarktike, ker so to pot izvedle že prej.

Po besedah Gerškova lahko plujejo te atomske podmornice praktično neomejeno dolgo pod morsko gladino, razvijajo pa veliko hitrost prav tako v praktično neomejenem razdobju. Podmornice so opremljene z napravami, s katerimi vzdržujejo zveze s poveljniškimi točkami kjerkoli na Oceanu. Ker podmornice izkoriščajo atomsko energijo, nimajo s seboj večjih količin goriva in sveže vode; le-to same pridobivajo iz morja.

V Sovjetski zvezi živi 232 milijonov ljudi

Sovjetska zveza je imela na začetku tega leta 232 milijonov prebivalcev. Agencija Tass poroča, da ima čez 80 milijonov sovjetskih državljanov višjo ali srednjo izobrazbo.

ČRNA SMRT GROZI

Južnovietnamski in ameriški zdravniki si prizadevajo, da bi v Južnem Vietnamu preprečili epidemijo kuge — črne smrti, ki je nekdaj obrnila kolo zgodovine. Več kot 400 sumljivih primerov so ugotovili od začetka januarja, od katerih se jih je 46 končalo usodno, bolezen pa se širi v provincah, ki mejijo z južnokitajskim morjem. Zdravstvene ekipe so pohitele v te kraje in začele množično kampanjo imunizacije v prizadevanju, da bi preprečile širjenje bolezni.

— Če se bova ustavila pri vsakem drevesu, dragi moj, ne bova nikoli na cilju!

Luna je dobila »Luno«

Preteklo nedeljo ob 21.44 je po treh dneh brzenja skozi vesoljski prostor dosegla sovjetska sonda »Luna 10« Luno in pričela krožiti okoli nje kot njena umetna »luna«. Kroženje je eliptično in znaša najmanjša oddaljenost 300, največja pa okoli 1000 km. Hitrost obkroženja znaša 1250 km na sekundo, popolna obkrožitev pa 3 ure. Sovjetski znanstveniki so poslali na krožno pot okoli naravnega spremljevalca naše zemlje svojo sondo, ki je opremljena z vsemi potrebnimi aparati in drugimi napravami zato, da bi ugotovili toplotne razmere, magnetno polje in meteorite. »Luna 10« oddaja na Zemljo poročila, vendar v nekem novem sistemu, ki ga drugod ne poznajo in jih zato ne morejo sprejemati. Za kongres Komunistične partije Sovjetske zveze v Moskvi je oddal »Internacionalo«, ki so jo delegati in gostje stoje poslušali.

Uspeh »Lune 10« je izrednega pomena. Prvič v zgodovini se je posrečilo poslati zemeljsko aparaturo na krožno pot okoli kakega vesoljskega telesa. Najtežje je bilo pri tem zmanjšati hitrost vozila od 8000 km na 1250 km na sekundo, kar je bilo potrebno, da ne pade na Luno ali da ne odleti dalje v vesolje. Ne glede na podatke, ki jih bo s tem mogoče dobiti o sami Luni, je poskus dragocen za bodoči polet ljudi na ta naš naravni satelit. Dokazal je, da bo mogoče delu posadke krožiti okoli Lune, medtem ko se bo drugi del spustil nanjo, se nato vrnil v vesoljsko vozilo ter skupno spet na Zemljo.

Na milanskem sodišču so pred kratkim sodili pisateljici Mileni Milani (na sliki s svojim zagovornikom in s pesnikom Giuseppom Ungarettijem). Obsodili so Milanijevo in njenega založnika, in sicer pogojno na zaporno kazen šestih mesecev in globo v višini 100 tisoč lir. Slo je za roman pod naslovom »Dekle z imenom Julij«, ki so ga spoznali za pohujšljivega, kljub temu da je vrsta književnikov dokazovala, da gre le za umetniško podobo sodobnega dekleta.

Narkomani že ob rojstvu

Dr. Alonso Verby, novi direktor ene izmed bolnišnic v New Yorku, opozarja, da se rodi v New Yorku vsaj 300 otrok na leto, ki so narkomani že ob rojstvu. To so otroci, katerih matere uživajo mamila in so jih uživale tudi med nosečnostjo. Zato se otroški organizem navadi na mamila že, ko se razvija v materinem telesu. Z rojstvom se ta organska zveza med materjo in otrokom prekine, kar na otroka učinkuje tako kot na odraslega najbolj radikalna zdravilna kura. Ker pa dojenčki za tako silovito spremembo navadno niso dovolj odporni, večinoma pomrejo. V nekaterih bolnišnicah so začeli takim dojenčkom vzbrizgavati majhne količine mamil, da bi mogli vzdržati prehodno dobo, t. j. takoj po rojstvu, ter da bi jih mogli pozneje postopoma in popolnoma osvoboditi vpliva mamil.

AKCIJA

40. Bil je vsesplošen direndaj. Vsi so izgubili glave, nihče ni mislil na obrambo, nihče ni zakričal udarnega povelja.

Borci v zasedi so se pričeli na vse grlo smejati. Lokomotiva je s pojemajočim piskanjem dokazovala, da je tudi zadeta. Vlakovodja in strojevodja sta jo popihala pri prvem strelu. Marko je zapovedal odhod.

Njihov smeh je še dolgo odmeval po hribu, ko so se umikali v globino gozda.

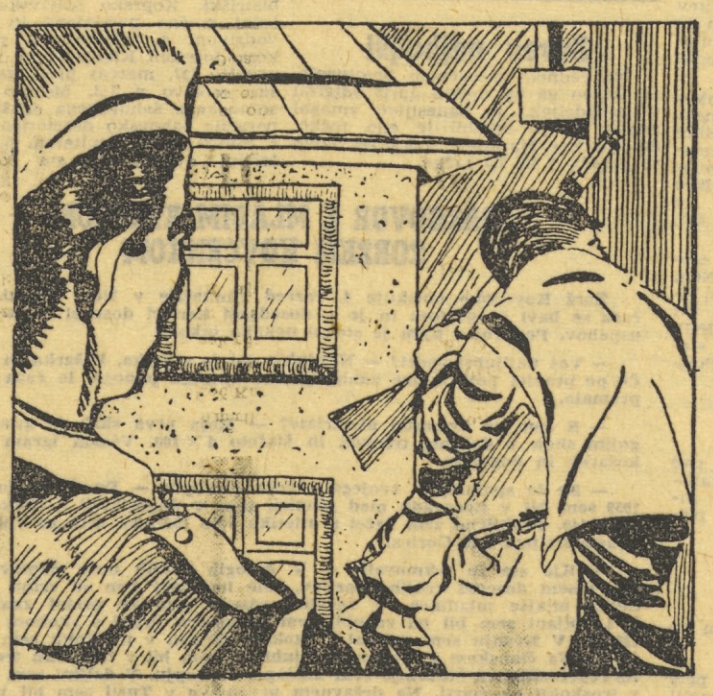

41. Nazaj grede so napravili velik ovinek in so šele pozno popoldne brez težav prekoračili progo mnogo niže od postaje. Vrniti so se hoteli skozi trg, da bi lahko kupili mast za čevlje, kakor jim je naročil komisar bataljona. Mračilo se je, ko so prišli vanj. V trgu je vladala nenavadna tišina. Nikjer ni bilo videti luči, čeprav je bila ura šest. Marku se je zazdelo sumljivo. Da jim niso pripravili kakšne pasti.

42. Ustavili so se, sneli puške in jih pripravili na strel. Razporedili so se v strelce. Previdno, po mačje so se premikali ob hišah. Marko je v ušesih in v vratu čutil utripe srca, kar ga je kdo ve zakaj ujezilo. Nenadoma se je ustavil in pokazal na hišo pred seboj.

I. ASIMOV

JAZ ROBOT

12

Robot — enostaven MC model — je ležal skoraj se stavljen na mizi. Le nekaj ur dela jima je še ostalo. Powell je za trenutek odnehal in pogledal Cutieja, ki je ve čas nepremično sedel in opazoval moža, kako sta se uba dala s posameznimi sestavnimi deli. Njegov obraz ni ka preveč obetal.

»No, namestiva še možgane, Mike,« je stokajoče predlagal Powell.

Donovan je previdno odprl neprodušno zaprto posodo. Iz oljne kopeli je izvlekel zavoj, v katerem je bilo nekaj okroglega, ovitega s penasto gumo. Delal je sila natančno, saj je imel v rokah najbolj zapleteno napravo, kar jih je kdaj koli ustvarila človekova roka. Tenka platinasta prevleka pod penasto gumo je skrivala pozitronske možgane.

Kroglo sta pazljivo namestila v glavo robota, ki je še vedno ležal na mizi. Pokrila sta jo s kovinsko ploščo in zavarila z atomskim plamenom. Potem sta pripravila še fotoelektrične oči in jih prekrila s tanko, vendar trdno plastično snovjo. Robot je čakal samo še na sunek visoke električne napetosti, ki naj bi mu vdihnila življenje.

»Sedaj, pazi, Cutie! Natanko glej!«

Preklopil je stikalo. Nekaj je zabrnelo in moža sta se zaskrbljeno sklonila nad robota. Najprej so trznili členki, nato je robot dvignil glavo, se opri na roke in končno zlezel z mize. Zdaj je stal na nogah in se oglasil z negotovim glasom. »Dela bi se rad lotil. Kam naj grem?«

»Kar po stopnicah navzdol,« mu je velel Donovan. »Spodaj ti bodo že povedali, česa se loti.«

MC robot je odšel in moža sta ostala sama s Cutiejem.

»No, kaj pa zdaj praviš?« je smeje vprašal Powell. Menda verjameš, da sva te midva sestavila?«

»Ne!« je kratko in dokončno odgovoril Cutie.

Smeh na Powellovem obrazu je zamrl. Donovan pa je kar zazijal.

»Poglejta,« je prijazno nadaljeval Cutie. »saj sta vendar sestavila samo dele, ki so že prej obstajali. Res sta delala zelo dobro, najbrž instinktivno, toda robota vendarle nista ustvarila. Posamezne dele je ustvaril Mojster.«

Donovan je zastokal. »Poslušaj vendar — sestavne dele so izdelali na Zemlji.«

»Že prav, že prav,« ga je potolažil Cutie. »Saj se ne bomo prepirali o tem.«

Donovan je zgrabil robota za roko. »Toda to je vendar res. Če bi znal brati knjige, bi se o tem lahko sam prepričal.«

»Knjige? Seveda sem jih bral. Zelo spretno so napisane . . .«

»Če si jih bral, zakaj pa se potem sploh pogovarjamo,« je menil Powell. »Dokazov, ki si jih našel v knjigah, ne moreš ovreči.«

Cutiejev glas je bil poln sožalja. »Prosim vas, Powell, knjige pa res niso zanesljiv vir podatkov. Tudi knjige je ustvaril Mojster — seveda za vaju, in ne zame.«

»Le kako si se spet tega spomnil?« je zanimalo Powella.

»Z razumom obdarjemo bitje sem. Zato lahko dojemam resnico na osnovi vzrokov samih po sebi. Vidva sta inteligentna, toda ne razumna in prav zato potrebujeta razlago za vajin nastanek. In Mojster je poskrbel za to razlago. Zamisli o daljnih svetovih in ljudstvih so namenjene prav vama in v vajino dobro. Zaradi grobo razčlenjenih možganov namreč absolutne resnice ne moreta dojeti. Ker pa Mojster povsem očitno želi, da knjigam verjameta, se o tem z vama ne bom več pogovarjal.«

Odšel je, med vrati pa se je obrnil in prijateljsko dodal: »Nikar ne bodita tako pobita. V načrtih velikega Mojstra je dovolj prostora za slehernega. Tudi za vaju, uboga človeka, je določeno mesto. Resda je nizko, toda če ga bosta izpolnjevala, vama plačilo ne uide.« Odšel je z izrazom svetnika na obrazu.

Moža sta molče obsedela.

»Poslušaj, Greg, saj ne verjameš, da ima prav? Tako prepričljivo govori, da . . .«

Powell je besno vstal. »Nikar ne blebeči. Naslednji teden pride zamena in takrat boš ugotovil, da Zemlja zares obstaja. Kar predstavljaj si, kakšne bova slišala tam doli.«

»V torek morava vsekakor nekaj ukreniti. Ne verjame nama, prav tako pa ne verjame lastnim očem in knjigam . . .«

»Ne verjame,« je grenko pripomnil Powell. »Zelo razumem robot je. Le na svoj razum se zanese. Prav v tem je težava . . .«

»Kakšna težava?« je zanimalo Donovana.

»Z logiko lahko dokažeš vse, le da si izbereš pravo izhodišče. Midva imava seveda svoje izhodišče, Cutie pa svojega.«

»Potem se kar hitro lotiva Cutiejevega. Jutri se začne vihar.«

Powell je utrujeno vzdihnil. »Žal je izhodišče odvisno od predpostavk, za katere verjamemo, da so resnične. Ni je stvari v vesolju, ki bi ga mogla omajati. Zato grem spat in konec!«

Vihar je izbruhnil prej, kot so predvidevali računi. Donovan je z roko pokazal proti lini. V obraz je bil bled kot stena. Powell je samo strmel v vesolje in se obupano vlekel za brado.

Reka hitrih elektronov se je odbijala od energijskega žarka in na mestu odboja izžarevala fluorescenčno svetlobo. Žarek se je izgubljal v nedoseglivi daljavi in je blestel v svetlobi milijard drobnih, plesočih in utripajočih lučk. Bil je videti nepremičen, toda moža sta vedela, kako varljiv je ta videz. Kotna razlika ene same stotisočinke sekunde, ki je oko sploh ne bi opazilo, bi usmerila žarek nekam drugam, kot je sicer namenjen. In to bi bilo dovolj, da bi se nekaj sto kvadratnih kilometrov zemeljske površine spremenilo v tleče razvaline . . .

Za kontrolnimi vzvodi je čepel robot. Žarek, žarišče in Zemlja ga niso prav nič zanimali. Služil je samo velikemu Mojstru.

Ure so minevale. Moža sta spremljala čas kot zasanjana. Nato so utripajoče lučke zbledele in končno ugasnile. Vihar je minil.

»To je konec,« je spregovoril Powell.

Spet je stal Cutie pred njima. »Nista opazila signalne lučke, pa sem kar vstopil,« je mirno dejal. »Res kaže, kot da sta nekam bolna. Morda pa bi vaju le zanimali nekateri podatki, ki smo jih danes zabeležili?«

Powell je vzel papirje, ki mu jih je ponudil robot. Razteseno se je zagledal vanje.

»Prav zadovoljen sem, da lahko služim Mojstru,« je medtem kramljal Cutie. »Ampak nikar si tega preveč ne ženita k srcu. Res sem vaju moral zamenjati.«

Powell je nekaj godrnjal in si ogledoval list za listom. Nenadoma se je zagledal v rdečo krivuljo, ki je drgetavo potekala preko papirja. Strmel je . . .